

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Kerepesi-ut 25.
Fiókkiadóhivatal: Museum-körút 18.

Főszerkesztő:
SZI JÓZSEF.

Felelős szerkesztő:
BRAUN SÁNDOR. A SZERKESZTŐSÉG.

Kiadja:

Égész évre 14 kor., 1/2 évre 7 kor., 1/4 évre 3 kor.
50 fillér, egy hónapra 1 kor. 20 fillér.

Egyes szám Budapesten és a vidéken 4 fillér.

A BUDAPESTI NAPLÓ

Budapesten és vidéken egyaránt

egyes számonkint 2 krajcár

Az előfizetési díj az eddiginek fele:

7 frt helyett 7 korona félévre
3 frt 50 helyett 3 kor. 50 fill. negyed évre
1 frt 20 helyett 1 kor. 20 fill. egy óra

A sárga császár és a fehér császár.

Budapest, február 13.

(v.) Egy kis fantáziával pazar regényt, még pazarabb szatírával lehetne hevenyészni a keletázsiai partokon dúló háború eredményének kettős eshetősége felől.

A Jalu folyó völgyében egymásra csap a két szárazföldi haderő. A hadiszerezésre alkalatosnak bizonyult és diadalról diadalra kíséri a japán fegyvereket. Az orosz sereg a koreai harctéren valósággal megörlődik, sietve eltakarodik Mandsuriába, hogy visszavonulási vonalát, a mandsu vasutat elérhesse. A japánok üzőbe veszik a hátráló ellenfelet, segítségükre siet a kínai boxer-tömeg. A két zöm együtt nekiesik a muszkának, szétrombolják a pályatestet, a levegőbe röpitik a vasuti hidakat: a muszka sereg ilyenformán kalodába jut, semerre nem tud menekülni, részint megadja magát s részint kardélre hányatik. Most pedig szabad az ut Szibérián keresztül Pétervárra felé. A mikádó a diadalmas japán sereg élén terem s maga vezeti hős csapatait az ellenséges birodalom szívébe. Az agyaglábú kolosszust utolérte évszázadok óta megjövendőlt sorsa. Évszázadok óta mond-

ják róla s mondják neki, hogy egyet ha botlik agyaglábával, lezuhan s izekre zuzódik. Hát ez most betelik rajta keservesen. Az ilyen kolosszusnak csak győznie szabad akármennyit, de a legcsekélyebb vereség halálosan sebz meg. Mert ha meginog, mulhatatlanul fel is fordul s ha felfordul, saját masszájával nyomja magát agyon.

A mikádó hát bevonul Pétervárra. A sárga császár ábrázata megjelen annál az ablaknál, amelyet Nagy Péter cár vágott a muszka nemzet hajlékába Európa felé. A meghódított birodalomban a hatalmasok rettegése, az eddig elnyomott nép közömbös fásultsága fogadja a hódítókat.

A sárga császár fényes kísérettel kilép a téli palota erkélyére s im így szól a nagy térségen hullámozó tömeghez:

— Oroszok! A Romanovokat s az ő hatalmuk zsarnoki nyűgét győzelmes fegyvereimmel elűztem e földről. Aki hozzátok szól, im, a ti uratok. Nincs többé cár. De van mikádó. Én vagyok az orosz nemzet mikádója. A círral pedig eltűnik e földről mindaz a gonosz varázslat, amely évszázadokon át rajtatok ült, testeteket bilincsbete vetette s lelketekeket fojtogatta. Megszűnt a szolgaság, a rög-höz-kötöttség, a lelkiismeret lenyűgözöttsége, a gondolatot bölcsőjében kiirtó cenzura, a szabadság elméleti vágyát is halállal büntető önkényuralom.

— Oroszok! Ázsiai hazámból két dolgot hozok nektek. Az egyik: a politikai szabadság. Mint európai gyarmata a japán császárságnak ugyanazt az alkotmányos szabadságot kapjátok im kezemből, amelyet az anyaország élvez. Megadom a szólásszabadságot, a sajtószabadságot és a szabad gyülekezés jogát. Megadom európai gyarmatom minden polgárának a teljes jogegyenlőséget. Eddig egyenlőek voltatok a jognélküliségben. Ezentul

egyenlőek lesztek a polgári jogok szabad gyakorlatában. Elrendelem ezennel a képviselői rendszert a közigazgatás egész vonalán s egyben eltörölöm a kiváltságokat, amelyek révén a cár a maga legtöbb hatalmát a privilegizált renddel gyakorolhatta. A községtől a tartományig az egyenlőjogu polgárok által intézett helyhatósági önkormányzat fog érvényesülni, amelyben a főnemes szavazata ugyanannyi súlylyal esik a lathba, mint a legszegényebb muzsiké. A törvényhozást pedig a népképviselői rendszeren alapuló birodalmi parlament fogja gyakorolni demokratikus irányban és szabadelvű szellemben, a széles néprétegek érdekeinek figyelembevételével és a nemzet többségének szuverén akarata szerint. Mindezeknek zálogául pedig lebontatom a szomorú emlékü Péter Pál-erődöt, amelynek kazamatáiban az orosz szabadságért küzdők szenvedtek ártatlanul rabságot, s eltörölöm a Szibériába való számkivetés borzasztó rendszerét, visszatelepítvén egyben hazájukba mindazokat, akik az emberi és polgári jogokért való dicséretes rajongásuk miatt oda kerültek.

— Oroszok! A másik ajándék, amit nektek hozok, még ennél is becsesebb: az alkotmányos szabadság mellé kiegyezésül és biztosítékul odaadatom számotokra lelkiismereti szabadságot. A görög-keleti egyház teljes szabadságot fog élvezni ezentul is, de ugyanakkora szabadsággal ruházom fel ezennel a többi felekezetet. E birodalomban negyven millió keresztény szakadár él és hét millió zsidó. Az ő vallásukat is a szabadság oltalma alá helyezem. Alattvalóim közül senkit sem fognak üldözni hitéért, Istenét kiki oly oltár előtt és oly ritus szerint fogja imádatolni, amint lelkének áhítata kívánja. Mert elvem az, hogy sem Istenhez, sem emberhez nem méltó dolog, hogy az államhatalom békót rakjon a lelkekre.

TÁRCA

A japán.

A Budapesti Napló eredeti tárcája.

Irtá: Biró Lajos.

Az okos, szép, szőke Horvát Klára egy napon levelet kapott. Angol volt a borított címzése, japáni a bélyeg rajta.

— *Sir*, — kezdődött a levél, — hallottam Yamatori barátomtól, aki miss Cleminsonnal, az ön egykori angol tanítónőjével összeköttetésben van, hogy ön az angol nyelv gyakorlása végett hajlandó volna valakivel levelezni. Minthogy barátom most Amerikába utazik, ajánlkozom helyette. A külügyminisztériumban dolgozom, angolul már jól beszélek és remélem, hogy leveleim elég érdekesek lesznek.

Horvát Klára még aznap válaszolt a japánnak:

— Uram, én nem vagyok *sir*, hanem *mistress* és az ajánlatot szívesen elfogadom. Az apám a törvényes elnöke, magam tizenkilenc éves vagyok, tanítónői oklevelem van és remélem, hogy az én leveleim is elég érdekesek lesznek.

Jött a japántól a válasz. Nagyon örül, hogy a véletlen ilyen kedves ismeretséghez juttatta; különben amatőr-fotográfus és mellékelve küldi a háza fotográfiáját. Magyarországról sokat olvasott és boldog, hogy a szépségükről híres magyar nők közül olyan elmés, okos és szeretetreméltó lánnyal jutott összeköttetésbe, mint ismeretlen ismerőse.

Erre megindult a levelezés. Eleinte csak éppén gyorsan és pontosan: rögtön irván a választ a kapott levélre, később egyre nagyobb érdeklődéssel, hevesen, sőt szenvedélyesen.

Mindkettejüknek valamely különös és érdekes napló-számba ment a levelezés. Van, ime, valaki a tengereken túl, egy érdekes, okos, gondolkodó és érző ember, akinek mindent el lehet mondani — a vágyakat, a gondolatokat és az eseményeket — veszedelem nélkül, a megértés biztos tudatában.

Egy fiú és egy lány tengereken át és országokon keresztül egymásra lelt; ismerik, értik és szeretik az egymás lelkét, mindegyiknek kedves a másik gondolata, izlése és érzése és — két messzi, szegény nemzet fia, de a kulturának, az emberi haladásnak egyjórman előkelő gyermekei: irta egyszer a japán — egy hatalmas és csodálatos idegen fajta nyelvében beszélnék egymáshoz.

Mentek és jöttek a levelek. Vitték a lány gondolatait a fiúhoz, a fiútét, a leányhoz és a két lelkét összehálózták egy ismeretlen érzés aranyfonálával.

Várásza volt ennek a levelezésnek. Már nem is várták a választ és indult az új levél, úgy tett néha, — mikor a lányt elragadta egy-egy levél finomsága és ötletessége — hogy a rohanó vonatok, a füstontó gőzöcsk a tengeren nincsenek is másért, csak hogy vigyék és hozzák azokat a leveleket.

A leány irt a házukról — vadszöllő fut fol rajta köröskörül; az apjáról — a legkedvesebb öreg ur a világon; az olvasmányairól — Jókai angolra is le van fordítva; a mulatságairól, az érzéseiről, az álmairól, az ismerőseiről.

— Jár hozzánk, — irta egyszer, — egy fiatal-ember. Csáth Sándor a neve. Magas, fekete, csillogó szemű. Tanár. Apa nagyon szereti. Ez a Csáth engem feleségül akar venni.

— Az istenért, — jött a válasz, — vigyázzon. Az élete legfontosabb elhatározását el ne hamarkodja. A boldogság vagy a boldogtalanság függ tőle, az üdvösség vagy a kárhozát. Vigyázzon. Ne határozzon még. Fiatal. Ráér. Ismerje

meg jobban azt az embert. A tanárokat én sohasem szeretem.

— Csáth majd mindennap itt van nálunk, — irta a lány. — En sem szeretem a tanárokat. Itt küldöm magának az arcképemet.

Még válasz se jött erre a levélre, újra irt a lány:

— Csáth megkérte a kezemet. Gondolkozási időt kaptam és nem tudok határozni. Megkaptam az arcképemet? Küldje el a magáét.

— Megkaptam az arcképét, — jött a válasz két hét múlva — és a szívbemen boldogság és felelem reszket. Hónapok óta, mióta egyre szomjasabb várakozással várom edes leveleit, a lelkemben nő, árad és dagad egy szenvedély, amely kitér most, hogy ragyogó képét is látom. A faj korlátain, az idegenségen és a messzeségen, a hegyeken és a tengereken általszárnnyal a szerelmem és csókot lehel fehér kezére. Hiába tilt el az okosság és a kételkedés, hiába rémítget az a félelem, hogy maga a fajtája idegenkedésével és felsőbbiségével tekint rám, az én szerelmem úgy érzi, hogy a mi lelkeink egyenlő és rokonlelkek, hogy a mi lelkeink, amelyek olyan csodamódon találtak egymásra, el sem is válhatnak soha. Szőke haja fényt sugároz rám a tengereken át, fehér arca világosságot áraszt az életem utjára. Az elátkozott mélységben vagyok és mint a napra, úgy tekintek magára. Hajljon le hozzám és csodátévő keze érintésével válson meg engemet. A boldogságom, az életem függ a választól. Ha nem csalt az a sejtés, hogy leveleimnek finom betűiből szeretet szólott hozzám, akkor enyém az üdvösség. Ha csalt, akkor vége az én életemnek. Vége oly igazán, mint ahogy az erimeiben azoknak a japán nemeknek a vére folyik, akik egy tévedésért vagy hibáért, a becselenségnek látszatáért is, vagy egy szenvedésért, amit szóltalanul kellett tűrniök, karddal döfték keresztül a szívüket.

... Horvát Klára nedves szemekkel olvasta

— Oroszok! Ezt a két nagy szabadságot hozom én nektek ajándékkul. Jól tudom, hogy halásan fogjátok e javakat megbecsülni. Szabad nemzetnek akarok én ura lenni. Szabad polgárok önértetére akarom építeni hatalmam. Legjobbaitok századok óta erről a szabadságról álmodoztak, ezért a szabadságot rajongtak, ezért szenvedtek kinos vérlanúságot. Apáitok szójátása ezt áhitotta; szívetek mélyén ennek a sóvárgása lakott. Most ime nemcsak kimondanotok szabad az ígét, hanem örvendeztetek is lehet a testvéralásán.

... Ha így szólna a sárga császár a téli palota erkélyéről, vajjon mondhatná-e Európa, hogy a japánok győzelmével az ázsiai barbárság út diadalt egy európai nép keresztény civilizációján?

A másik eshetőség: a fehér cár bevonul Tokióba. Az oroszok átkeltek a Jalu folyó nyugoti partjára, Korea déli csücskébe szorították a japán sereget s ott lemészárolták. Vladivosztkóból pedig a sikeresen keresztül-törő orosz flotta a Sarga-tengerben egyesül a port-arthuri hajórajjal, végig bombázzák Kiu-Sziu és Szikoku szigetének partjait, eljutnak Yokohamáig, azt halomná lövöldözik s a partra szállított csapatok akadály nélkül foglalják el Tokiót. A fehér császár diadalmenetben vonul be a mikádók tündéres chrisantém-palotájába, ott fogadja a meghódított japán nép főhatóságait, aztán titkárával visszavonul dolgozószobájába s ott lediktálja a következő császári ediktumot:

— Mi II. Miklós, Isten kegyelméből minden oroszok cája, Finnország nagyfejedelemé stb., ezennel meghagyjuk és elrendeljük, amint következik:

1. §. Az eddig fennállott japán alkotmány felfüggesztetik.

2. §. Ennélfogva eltöröltetnek a községi és megyei önkormányzat helyi hatóságai, minden hatalmuk és jogosítványuk — az orosz anyaország mintájára — az általam kinevezendő főkormányzókra és kormányzókra ruháztatván át, akik császári nevemben és császári hatalmammal mindenek élete és javai felett korlátlanul fognak rendelkezni.

3. §. Eltöröltetik ezennel a törvényhozó-testület is, valamint megszűnnek az erre vonatkozó polgári jogok és választói jogosultságok. A törvényhozási hatalmat ezen tartományokban is — ugyancsak az anyaország

a levelet. A sorokból mely szerelem szólott hozzá; megfogta, elkábította, mámorossá tette az a különös romantika, amely ebben az esedező, nagy szerelemben volt. A tengereken túl, a föld másik felén van valaki, aki meghal, ha ő ígét mond egy kérésre.

Idegenkedve nézte Csáth Sándort: az az ember ott a tengeren túl meghal, ha ő ennek ígét mond. És azt — ott a tengeren túl — szereti; már egészen bizonyos volt benne, hogy szereti. Milyen finom a lelke, hogy esdekel a szerelméért, hogy imádja őt. Álmodozva járt két napig.

A harmadik napon levelet kapott:

— Megkaptam a második levelet — szolt az angol irás — és kívánsága szerint itt küldöm az arcképet. Reszketve várom a választát.

Horvát Klára megnézte a fotografiát. Tipikus japáni arc tekintett rá. Egy sárga arcu, alacsony ember állott a képen, olyan, mint minden japán, amint ismerjük őket képekből és operettekből.

A lány megdöbbenve bámult rá: a tengereken túl *chhez* szálltak az álmai?

Egy pillanat alatt vége volt mindennek. A szeme könnybe borult és sokáig sirt keservesen. Mikor jól kisírta magát, megkönnyebbülten sóhajtott egyet. A romantika nehéz illatának utolsó foszlánya is elreppent.

Bement az apjához.

— Férjhez megyek Csáthhoz, — mondta nyugodtan.

Pár nap múlva irt Japánba. Röviden: nem kegyetlenül, csak közömbösen.

— Tegnap jegyet váltottam Csáth Sándorral.

Egy hónap múlva az egész dolgot elfelejtette és szikrányt se törődött vele, mit csinál az a neves japán ott túl a tengeren.

mintájára — kizárólag és korlátlanul az En felséges személyem fogja gyakorolni saját legfelsőbb tetszésem szerint, minden képviselői vagy másnemű közbenső testület előzetes meghallgatása nélkül. Meghagyatik ennél fogva mindenknek, hogy felségemnek minden rendelkezését törvényül tekintse, mind azt pedig, ami eddig törvényzámba ment, követni ne merjék, mely ellenkezés esetén felségsértőknek találtatván, a legnagyobb szigorral kimérendő büntetés alá essenek.

4. §. Eltöröltetik a szólásszabadság.

5. §. Gyűlések tartása a legszigorubbant tiltatik. Aki gyűlés tartásáért folyamodni merészel, mint párttűt fog bűnhődni.

6. §. A sajtószabadság eltöröltetik s a legszigorubbant cenzura ezennel behozatik.

7. §. A Szibériába való deportáció a közigazgatási hatóságok egyszerű és meg nem okolandó végzésére azonnal végrehajtandó minden olyan egyéneken, aki bármely okból gyanusnak találtatik.

8. §. Szachalin szigetén új olombányák nyitandók a japán tartományból oda száműzendő olyan egyének foglalkoztatására, akik a régi alkotmányt visszaahitani merészlik.

9. §. Az eddig szabadon burjanzott összes felekezeti templomai a földig leromboltatnak s a lakosság részére kötelezőül mondatik ki a görög-keleti egyházba való áttérés. A vonakodók Szibériába, az e rendszabály ellen izgatók Szachalin szigetére viendők. Minden városban kazamaták építendők olyan egyének befogadására, akik az En felségemnek legfőbb világi és egyházi hatalmában nem hisznek.

Ha megjelenne ez a rendelet, vajjon merné-e Európa azt mondani, hogy egy keresztény nép európai civilizációja hatalmas kulturmunkának vetette meg az alapját az ázsiai barbárság egyik legkonokabb fészkeiben?

BELFÖLD

Magyar delegátusok az arzenálban. Mint annak idején az osztrák delegátusoknak, ma a magyar delegáció tagjainak is bemutaták az új ágyukat és azok gyártását. A magyar delegátusok *Pitreich* hadügy-miniszter, *Nyíri* hovádelmi miniszter, *Spaun* tenger- és *Kropatschek* tábornagynagy, tüzérségi főfelügyelő vezetése alatt jelentek meg az arzenálban, hol legelőször is az öntődébe vezették őket és ott egy ágyut szemük láttára kiöntöttek. Az öntődéből a delegátusok a préselő-helyiségbe mentek, ott bemutaták nekik a trissen öntött darabok átvágását, mire *Kropatschek* tábornagynagy előadást tartott, amelyben kifejtette az ágyuöntés történetét és a tüzérség fejlődését 1668-tól kezdve napjainkig. Ezután, hogy az acél- és bronzágyú közti különbséget feltüntessék, bemutatott egy acélágyút, melyből már 900 lövést, és egy bronzágyút, melyből 800 lövést tettek. *Kropatschek* közölte a delegátusokkal, hogy egy bronzágyú a kincstárnak 1747 koronába, egy acélágyú pedig 4700 koronába kerül. Főképp e nagy árkülönbség miatt döntött a hadvezetőség a bronzágyúk mellett.

A helyzet.

Budapest, február 13.

A legutóbbi két napon a bankgassei magyar minisztériumban a politikai kérdések háttérbe szorultak. Szakszerű katonai kérdések forogtak napirenden, köztük az elmúlt és a következő évtized legnagyobb kérdése: az új tábortábor ügye. A kérdés jelentőségét kifejtteni valóban felesleges. A jövő háború sorsa annyira össze van forrva a tábortábor ügy problémájának helyes megoldásával, a tüzérség és fegyverzetének reorganizációja olyan horribilis pénzügyi áldozatába kerül az országnak és a monarchiának, hogy a magyar országgyűlés delegáltjai jogosan követelték a legteljesebb theoretikus és praktikus felvilágosításokat. Meg is kapták. Az elméleti tájékoztatással *Krobotin* vezérőrnagy szolgált az uraknak. Ez a délszláv eredetű mérnökember ma a közös hadsereg legelső

műszaki szakértője. Szukreszcenciája az Uohatiusoknak és Kropatschekeknek. Ellenzéki delegátus mondotta Bécsben tudósítónak, hogy ő valóságosan élvezte Krobotin előadását. Olyan világosan, olyan behatóan fejtegette ki a kérdést, hogy őt meggyőzte.

— Pedig meg kell vallanom, — mondotta a delegátus — hogy erős székszisszel néztem az ágyúkérdés tárgyalása elé. Sehogy sem ment a fejembe, hogy amikor az egész világ acélosveket készít, éppen mi készítsünk bronzágyú csöveket. De hát ezáltal határozottan úgy tűnik nekem, Ausztria van elől egy gondolattal.

A parlamentek ilyképpen mégis csak lenyelték a keserű pirulát: egész ágyúrendszerünk reorganizációjának keresztülvitelét. Mert tudnivaló, hogy a tábortábor ágyú ujjaalakítása egy szerves akciónak befejezése. A hegyi ágyúk és a tarackok a további, már az előző években végrehajtott részei annak az akciónak.

Nagy áldozatokat hoztunk hadseregünk intenzív fejlesztése érdekében.

A közös hadsereg tüzérsége mindig az első hasonnemű fegyvernemek közé tartozott az egész világban. Nem a két állam áldozatkészségén fog mulni, ha a jövőben nem így lesz.

A jövő héten még mindig Bécsben lesz a politikai helyzet sulypontja. A magyar delegációban egyelőre nagyobb mozgalom nem várható. A hadügyi albizottság befejezte tevékenységét. A megszállott tartományokról pedig kevés szó fog folyni. Új ember került a bosnyák-hercegi adminisztráció élére. Csak néhány hónapja foglalta el jelentős állását: magyar ember, eszes és tanult ember, annak idején első eminense volt a Keleti Akadémiának. A jóakarata és magyar-érzése is nyilvánvaló, így hát semmi ok sincs rá, hogy éppen a magyar delegáció tegye nehezebbé a szakmáját még kellőképpen át sem tekintett báró *Burián*nak a működését. A politikai courtoisie kérdése, hogy időt engedjenek neki a cselekvésre. Ugy tudjuk, hogy így is gondolkodnak a delegátus urak. A plénum a jövő hét elején a külügyet veszi, aztán pedig — az osztrákok veszik át a szót.

— A magyar delegációval már csak rendbejőnnék valahogy, — mondotta Bécsben a hadvezetőség egyik tagja — a kérdés csak az, mit fognak odaát szólni! S a szomszéd osztrák parlament görögstül palotája felé mutatott. Schönbornék bizonyára meg fogják kísérelni centralisztikus törekvéseiknek keresztülvitelét, de vajmi kevés reménnyel a sikerre. A Derschatta indítványának sorsa is kétséges. Problematikus, vajjon akad-e többsége az osztrák delegáció plénumában. Erős opozíciója feltétlenül lesz.

A magyar bizottság nyilvános hadügyi tárgyalásai újabb nagyszabású vitát fognak eredményezni. Apponyi készül erős támadásra. Általában a gróf valósággal vezet az opponálásban. Kelletlenül fogad mindent s nincs az az igyekezet, ami ajkára egy elismerő szót eszalna.

— Mindez jó lett volna tíz évvel ezelőtt mondotta Bécsben a katonai reformokról. — Ma már több kell. Ezt a többet majd ismét tíz év múlva adják meg, amikor majd ismét több kell...

Ilyképpen ez a delegáció példátlanul hosszúra nyulik. A delegátus uraknak ezáltal bőven kijut husz korona napidíj mellett a császárváros kellemettségéből.

Holnap délután minisztertanács lesz. A folyó ügyek mellett sok szó fog esni a kereskedelmi szerződéses kötéséről. Hieronymi kereskedelmi miniszternek a héten alkalma nyílt gróf Goluchowski nézeteit igen alaposan megismerni erről a kérdésről. Ütköző pontnak az látszik, hogy vajjon a magyar kormány csak a német szerződési tárgyalásokra, avagy a többi tárgyalásokra is kérje a felhatalmazást az országgyűléstől. Ugy halljuk, gróf Tisza az utóbbi felé hajlik. Bármiként is álljon a dolog, a német szerződéstárgyalásoknak mielőbb meg kell indulniuk s ez a tárgy elég fontos arra, hogy közelebb a két állam miniszterei együttesen megvitassák.

KÜLFÖLD

Az orosz-japán háború.

Budapest, február 13.

A háború színhelyéről nem érkeznek jelentősebb hírek. Minthogy azonban a közönség kíváncsisága rendkívül fel van izgatva, minthogy mindenáron új tettekről akar hallani, a tények helyett fantázia-szülte híreket tálnak elébe. A fantáziának ilyes csodás megnyilatkozásában gyönyörködhetünk tegnap, mikor az egyik londoni távirat azt adta tudtára a világnak, hogy Vladivosztkból jövő öt hajó kedden rommá lőtte Hakodate japán várost, míg egy párisi jelentés azzal a hírrel borzongatta meg az olvasóközönséget, hogy két japán ezred, mely Port-Arthur mögött, Liau-Tung félsziget legszorosabb helyén akart partra szállani: teljesen elpusztult. Nos, a mai táviratokból az tűnik ki, hogy a két hírből egy szó sem igaz. A befagyott vladivosztki kikötő jege nem olvadt fel a felizgatott fantáziák melegétől és a ravasz japánok a drámai hatás kedvéért nem próbáltak 5000 emberrel partraszállani ott, ahol 40.000 orosz katonára 66 ágyú várta megérkezését. A háború színterén nincs tehát szenzációs hír. A japánok csendes, de azért nagyfontosságú munkát végeznek. Éjjel-nappal csapatokat szállítanak Koreába. Még orosz jelentések is 50–60.000 emberre becsülik már Japánnak a félszigetre ért seregét. Hogy mikor kerül sor az összeütközésre, azt most még hozzátétlenül sem lehet megállapítani. Az attól függ, hogy mikor érnek a japánok a manduriai határfolyóhoz: a Jaluhoz. Mert ennél tovább nem engedhetik őket az oroszok. A döntő ütközet kimeneteléről való jóslgatás nem lehet egyéb üres szóbeszédnél. A hadiszerezése minden aszszonyánál veszélyesebb és minden emberi számítással megbizhatatlanabb, mert szövetségese a láthatatlan rejtekekben meghúzódó véletlen. De amit meg lehet állapítani, az a következő: Japán aránylag rövid idő alatt 300.000 embert is partra tud szállítani Koreában. Igaz, hogy Oroszország még sokkal több katonát juttathat a félszigetre, csak hogy az a kérdés: mikor? Oroszország rettentően hosszú hadműveleti vonalának egyetlen egy vasútja van — és az is egyvágányú. Hogy ennek a vasutnak építése közben milyen visszaélések tüntek ki, arra még minden újságolvasó ember emlékszik. Személyzete megbizhatatlan, anyaga fogyatékos, járása lassú. Így hát, ha nem is gondolunk arra a lehetőségre, hogy az ellenség vagy a boxerségiség szétrombolja, még arra sem igen alkalmas ez a vasut, hogy a keletázsiai orosz seregnek a szükséges élelem-mennyiséget tudja szállítani. Hát még a katonáknak százezeit! Még pedig gyorsan, fennakadás nélkül, hogy kellő időben a harctérre érkezzenek! A helyzet tehát az, hogy Oroszországnak elég katonája van, sőt talán több is, mint amennyi kellene, csak hogy nem Keletázsianban, hanem — otthon!

Még korai a szárazföldi ütközés esélyeivel olyan körülményesen foglalkozni, mondják Oroszország barátai, hisz még a tengeren sem mondotta ki az északi kolosszus az utolsó szót. Hiszen már utban vannak újabb tengeri hajói és ha azok a keletázsiai vizekre érkeznek... Ennél a ha-nál érdemes egy kissé megállapodni. Ennek a ha-nak nemcsak a lesben álló japán hajók adnak roppant jelentőséget, hanem egy tegnapi híreske, melyet a lapok nem hirdettek feltűnő betűkkel, minthogy nem volt benne sem elsúlyedő hajókról, sem a tönkrebombázott városokról szó, hanem csak egy kis fekete köröl. Egy kis fekete köröl, mely évezredekkel ezelőtt, mint hatalmas lombu fa adott árnyékot az ósvilág fantasztikus alakú, monstruózus lényeknek és mely nélkül ma még el sem lehet képzelni ezt a gőz- és villamosság-kormányozta világot. A szénről, a jelentéktelen külsejű fekete

szénről van szó, melyet a Keletitengertől a keletázsiai vizekig vezető tengeri ut mentén Anglia őriz óriási mennyiségekben állomásein. Nos és Anglia kimondta, hogy az ellenséges hajóknak csak annyit ad belőle egyes szénállomások, hogy eljuthassanak a legközelebbi kikötőig. Ott aztán újra megállhatnak és újra rakodnak és így szórakozhatnak mindaddig, míg eljutnak rendeltetésük helyükre. Hogy az ut így végtelen soká tart, hogy addig Port-Arthurt és hajóit százszor eltűntelhetik a japánok a föld színéről, arról ő, a semleges és igazságos Anglia nem tehet. Igen, igazságos, mert így bánik el a japán hajókkal is. Azoknak sem ad szén. Hogy ezeknek nincs is rá szükségük, mert otthon vannak és mert megvannak a maguk külön, nagyszerűen felszerelt szénállomásai, arról ő megint nem tehet. Mert fő a semlegesség! A csudálatos, az imponáló angol semlegesség, mely egyik csapást a másik után méri az oroszokra és amely miatt méltán eskorgatja fogát a pétervári diplomácia. Ez a semlegesség annyira megnyugtatja Európát, hogy Dánorszag és Norvégia már erősíti partjait és tengerészeit mozgósítja arra az esetre, ha Anglia és Oroszország konfliktusba keveredik és az angol flotta benyomul a Balti-tengerre.

De nem kevésbé megnyugtató az Egyesült-Államok semlegessége sem. Ez ugyanis a hatalmakhoz intézett jegyzékében arra törekszik, hogy Kína is semleges maradjon. Hát ezt csak helyesen teszi — mondják azok, kik elfelejtik, hogy Kínához tartozik Manduria is. Manduria, mely miatt a háború kitért és amelyből Kína semlegességének esetében Oroszországnak egyszerűen ki kellene vonulni. Hát nem fura kíváncságot ez? Bizonyos, hogy Oroszország nem fogja teljesíteni, de az még bizonyosabb, hogy meggyőző diplomáciai jele az Egyesült-Államok Japán iránt érzett barátságának. Anglia és az Egyesült-Államok persze roppant zokon vennék, ha azt hánynak szemükre, hogy kijátszzák a semlegességet és Franciaországra hárítanak a vádat, mely, különböző forrásokból érkező hírek szerint, egy a csempülőpő kikötőben horgonyzó hajója útján értesítette a két orosz hajót a japán flotta közeledéséről...

És hogy a szigorú semlegesség tekintetében Németország se maradjon hátra, a mai táviratok szerint Vilmos császár olyan ajánlatokat tett a cárnak, amelyeknek elfogadása esetén nagyon bonyodalmassá válnék a helyzet. Németország szilárdan el van tőkélve arra, hogy a keletázsiai háborút kihasználja Oroszország barátságának visszanyerésére s hogy Franciaországot Oroszország kegyéből kivesse. Hát kell-e még ennél nagyobb semlegesség is? ... Hát nem szilárd alapokon nyugszik-e ilyen körülmények között az európai béke, mely a hatalmak semlegességi ígéretében gyökeredzik? Nem balga-e, ki a jóvőrt aggódik, nem okatlan-e Szerbia, melyet nyugtalanítanak a keletázsiai események, és Bulgária, mely imádkozik a cár fegyvereinek győzelméért? És miért foglalokzik a bécsi delegáció nem a nyilvánosság elé való részben mindazokkal az eshetőségekkel, melyek valamely közeli hadjárat alkalmából érhetnek bennünket? Nincs ok az aggodalomra. Amint látjuk: semleges Amerika, semleges Anglia, semleges Franciaország, Németország, sőt még a büszke Spanyolország is. De egészen biztosan csak ez az egy. No meg a török szultán, ki annyira buzgón hozzálátott a reformtervek megvalósításához, hogy, mai jelentés szerint, a Macedóniába kinevezett külföldi esendőtisztneknek egyelőre nem fizette ki havi járandóságát.

Mindezek nem harctéri hírek ugyan, de együttesen olyan láncszemek, melyek Európát szorosan belekapcsolják a keletázsiai eseményekbe és olyan vezetékek, melyeken keresztül egészen hozzánk jut el az ázsiai viharok villamossága, úgy hogy minden pillanatban készen kell lennünk valamely gyújtószikra kipattanására.

Port-Arthur ostroma.

London, február 13.

A *Morningpost*nak jelentik Washingtonból tegnapi kelettel: Az idevaló japán követéség ma késő délután táviratot vett, amelyben először van szó a japánok a port-arthuri küzdelemben ért veszteségekről. A jelentés azt mondja, hogy *négy japán esztet, ötvennyeg megsérült*, még pedig csak a torpedónaszádokon, míg a többi japán hadihajó sértetlen maradt.

Pétervár, február 13.

Tegnapi napiparancs a 33–36. kelet-szibériai lövészezredekből új kelet-szibériai lövészezdandár alakítását rendeli el. A *Ruszkij Invalid* jelenti *Stessel* 3. szibériai hadtestbeli tábornoknak *Port-Arthur* ideiglenes parancsnokává való kinevezését.

Pétervár, február 13.

Az a hír, hogy február 11-én éjjel a japánok megkísérelték, hogy a port-arthuri öbölben partraszálljanak, de az oroszok visszaverték őket, a tengerészeti minisztériumnak az orosz távirati ügynökség útján kiadott közlése szerint, *teljességgel valótlan*.

Prága, február 13.

A *Národní Liszt* pétervári értesülése szerint két orosz hadihajónak sikerült a japánok port-arthuri ostromvonalából kitörni és a sik tengerre jutni.

Berlin, február 13.

A *Wolf-ügynökség* jelenti Tokióból: A japán parancsnokló tábornok jelenti a Port-Arthur melletti ütközetről, hogy bár egyes hajók könnyen megsérültek, egyetlen egy sem vált harcoképtelenné. A torpedóhajók a támadás után visszatértek a flottához. A tisztek és a legénység a harc alatt ugyanolyan hidegvért tanusítottak, mint egy köztönséges gyakorlatnál. Mindnyáján lelkesedéssel vannak eltelve.

Az oroszok vesztesége.

Köln, február 13.

A *Köln*. *Ztg.*-nak táviratozzák Pétervárról: A cenzura viselkedése egyszerűen borzasztó. A közönség alig tud meg valamit az eseményekről s a hivatalos értesítések *többnyire hamisítványok*. Egészen bizonyosnak látszik, hogy az oroszok vesztesége igen nagy és hogy Oroszország *kicsinyelte ellenfelét*. Az orosz önkéntes-hajóhad elnöksége nagyon aggdódik a *Jekaterinoszláv* és a *Voronce* sorsa miatt és szinte bizonyosnak látszik, hogy a japánok elfogták mind a két hajót.

Pétervár, február 13.

Az önkéntes-flotta igazgatósága a *Jekaterinoszláv* és *Voronce*vesztesége miatt aggódik, mert az egyik e hó 4-én indult Vladivosztkóból, a másik pedig 6-án távozott *Shanghaiból* és egyikről sem érkezett hír.

Pétervár, február 13.

Alexejev helytartó táviratozza, hogy e hónap 11-én a *Jenisszei* nevű bányatörékszállító hajó robbanás következtében elsüllyedt. *Stepanov* parancsnok, a hajó mechanikusa, két midshipman és kilencvenkét katona életét veszítette.

Berlin, február 13.

Az orosz flotta port-arthuri legújabb veszteségeit az oroszok *rendkívül fájlalják*, de katonai részről a veszteséget nem tartják *nagyfontosságúnak*. Az orosz akna által fölrobbantott *Jenisszej* hajó torpedó-üző volt; két tiszet és kilencvenkilenc katona *vesztette rajta az életét*.

Pétervár, február 13.

A *Novoje Vremja* szerint a robbanás folytán elsüllyedt *Jenisszei* nevű aknaszállítóhajó *Talianvan* öblében aknákat robbantott, miközben a hajó orra alatt egy akna felrobbant és a hajó elsüllyedt.

Hakodate bombázása.

London, február 13.

A *Vladivosztkból* elindult négy orosz cirkálóhajó további mozdulatairól még nincs semmi hír. *Hakodate* állítólagos bombázásának hírére *nem erősítik meg*, de attól tartanak, hogy az oroszok megzavarják a japán katonaságnak Koreába szállítását. Az orosz cirkáló-flotta gyorsasága óránként csak huszonhét és fél kilométer, mert a flotta gyorsaságát a lassu *Rurik* hajó befolyásolja. A

büzös izzadás, testbőr-viszketeg, sömör, exema, ótvárban szenvedő, ha az Erényi-féle „Ichtioi-Salicyllal“ egy kísérletet tesz. Szagtalan.

távolság Vladivosztozk és Port-Arthur között ezer-hatszáz kilométer. Londoni tengerészkörök nagyon kételkedve fogadták azt a hírt, hogy az orosz kelettengeri flotta eljuthat Kelet-Ázsiába, hogy ott részt vegyen a háborúban. Ingle admirális a *Daily Telegraph*-ban kétségbevonja e terv kivihetőségét már azért is, mert a távolság tizen-egyezer mérföld, és mert a flotta sok nehézséggel küzdené a szénellátás miatt. Az orosz hajók legfőleg csak Adanig (Arábiáig) juthatnának el.

A japánok Koreában.

London, február 13.

A legújabb hírek szerint nem volt újabb összejövetel a japánok és oroszok között. A japán katonáknak Koreába való bevonulását mi sem zavarja. A *Daily Express* tokiói jelentése szerint eddig öven-hatvan ezer japán kalona szállt partra Koreában. A japán flotta most Tojo tenger-nagytanyácskájára alatt Port-Arthurtól keletre, mintegy százhatvan kilométernyire van. A távirat-cenzurát Tokióban igen szigorúan kezelik. Minden pillanatban döntő ütközést várnak.

Orosz hajók indulása.

Hamburg, február 13.

Az orosz kormánytól távirat érkezett Kiebe, amely szerint a bejelentett tizenöt orosz hadihajó nem megy keresztül a Vilmos-osztorán. Eddig mindössze csak hat orosz gőzös ment keresztül a csatornán.

Perim, február 13.

Ma este hat órakor orosz hadihajók vonultak el, létszámilag Dsibuti felé, két torpedónaszád és az orosz önkéntes-hajóhad egy gőzöse kíséretében.

Köln, február 13.

A *Kölnische Zeitung*nak jelentik Pétervárról, tegnapi hírek: Megbízható forrásból az hírek, hogy nem telet meg a váláságnak az a jelentés, hogy a *Dimitri Dorszkij* és *Oszalja* hajók hat torpedónaszáddal Singaporeból elindulnak. A két hajó, valamint az *Amora* és az önkéntes flotta *Szarátov* és *Orán* nevű hajói nem érték el az Indiai Óceánt és bevárják a torpedónaszádokat.

Az első szárazföldi csata.

London, február 13.

Katonai körökben azt tartják, hogy az első összejövetel legközelebb a *Jalu*-folyó mentén lesz az orosz és a japán hadsereg között. Erre vall az, hogy mind a két fél lázas sietséggel szállít csapatokat Koreába. Az orosz keleti hajóraj teljes gőzzel siet a harcra. *Dower*-ben orosz szénszállító-gőzösek várakoznak, hogy szénnel lássák el az orosz kelettengeri flottát. *Vladivosztozk*-ból is utnak indul a hajóraj. A legközelebbi eseményeket itt lázas feszültséggel várják.

A hangulat Japánban.

London, február 13.

Tokióból jelentik: A lelkesedés hallatlan arányokat ölt. Tojo admirális a nap hőse. Óriás csoportok vonulnak az utcákon s folyton az kiáltják: *Togo bancaj*. (Eljen Togo.)

A hangulat Oroszországban.

London, február 13.

A *Daily Telegraph*nak azt jelentik Pétervárról, hogy az orosz nép lelkesedése növekedett. Tegnap délután öt órakor teljesen önként nagy tüntetés volt a cár mellett a Nevski-Prospektben. Az utcának azon a részén, mely a császári palota mellett halad el, óriási néptömeg csoportosult; a néphimnusz énekeltek s a cárt és Oroszországot éltették. A tüntetés közben a palota erkélyén a cár megjelent. A tolongás oly nagy volt, hogy a közlekedést meg kellett szüntetni. A tüntetők a cári palotából a francia nagykövetséghez mentek, s a nagykövetség és Franciaországot éltették. A nép előtt megjelent az erkélyen a francia nagykövetség és *Kuropatkin* hadügyminiszter s kezét fogták és megölelték egymást. A tömeg ezután az angol nagykövetség palotájára vonult, ahol ellenséges indulatú tüntetést rendezett. Egy pétervári színházban tegnap este a közönség tiltakozása miatt abba kellett hagyni a *Gésák* előadását.

Pétervár, február 13.

Hír szerint a kurlandi, lilandi és estlandi lovasság följárta a cárnak, hogy egészségügyi oszlopot állíttat a harcra s a költségen. A cár az ajánlatot köszönettel elfogadta.

Pétervár, február 13.

A birodalmi tanács küldöttsége tegnap hódoló fölrítatot nyújtott át *Miklós* cárnak. A cár köszönetet mondott a küldöttségnek és a következőket jegyezte meg:

— Remélem, hogy Oroszország most, mint eddig is, a komoly és nehéz megpróbáltatásból *becsülettel és méltósággal kerül ki, azután vissza lehet térni a szívemnek oly drága és hazámnak oly szükséges béke ügyéhez.*

Kharbin, február 13.

A mozgósítás hírére a lakosság lelkesedéssel és Oroszország hatalmába vetett bizalommal nyugodtan fogadta. A japánok elhagyták a várost. A katonakötelesek behívása és a khinaiak elutazása következtében nagy a hiány munkásokban és cselédekben. A márnok és műhelyek korlátozzák üzemüket. Az élelmiszerek ára napról-napra emelkedik. A khinai hatóságok a bennszülöttekhez intézett rendeletben tanácsolják a lakosságnak, hogy bizza magát az oroszokra. Sok asszony jelentkezik hadiszolgálatra. A kórházakban betegpótló-tanfolyamokat tartanak. A futárvonatok közlekedése, valamint a Dalnival, Sanghaival, Nagaszakival és Vladivosztokkal való gőzhajóközlekedés megszűnt.

Pétervár, február 12.

A tömeg a téli palotától hajadonfövel, a himnusz hangjainál az *Ancikov*-palotához vonult, hol az özevgy cárnét, ki a trónörökösrel megjelent az erkélyen, ovációkban részesítették. A tömeg aztán a francia követséghez vonult, hol felváltva az orosz himnusz és a *Marseillais*et énekelte. Amidőn az erkélyen megjelent a francia követ neje és több előkelő személyiség, nem akartak megszűnni a tüntető hurra-kiáltások és a hadsereget olyton éltették. A nép innen visszaindult a téli palotához. A cári pár megjelenésekor a lelkesedés tetőpontjára hágott.

A szlávok rokonszenve.

Prága, február 13.

A *Národní Lisztine*nek jelentik Pétervárról: Arra a híre, hogy a csehek és a délszlávok Oroszország iránt való szimpátiájukat táviratban fejezték ki, óriás néptömeg csoportosult a tengerészeti minisztérium előtt, amely zajosan éltette a csehek és a délszlávokat és az összes szláv népek szolidaritását. A szláv egyesület hálóját fejezte ki a cseheknek szimpátiájukért.

Belgrád, február 13.

Az orosz veszteségekről szóló hírek a szerb népet igen elkedvetlenítették. Minden újság arról ír, hogy a szárazföldi csatákban az oroszok lesznek majd a helyzet urai és végül ők fognak győzni.

Szofia, február 13.

Az orosz-japán háború megkezdése Bulgáriában meglepetést keltett és még az oroszellenes körökben is oroszbarát tüntetésekre adott okot. Több városi képviselőt és egyéb hatóságok kérésére a szinodus elrendelte, hogy jövő vasárnap az ország összes templomaiban, Szofia kivételével, az orosz fegyverek győzelméért fohászokodó istentiszteletet tartassanak. Itt már tegnap délelőtt tartottak fohászokodó istentiszteletet a fejedelmek, az udvar, az orosz diplomáciai ügynökség személyzete, a miniszterek, a hatóságok a hivatalnoki kar és nagy közönség jelenlétében.

Belgrád, február 13.

Ma a metropolita fohászokodó istentiszteleten celebrált, melyet az orosz fegyverek sikeréért tartottak. Az istentiszteleten jelen volt a trónörökös, az orosz követség tagjai, a kormány és szkupstina és nagyszámú közönség.

A magyarországi szerb újságok is fájdalmas hangon írnak az orosz tengerészek kudarcáról. A horvát *Obzor* is az oroszok győzelmét óhajtja.

Cseh tisztek az orosz hadseregben.

Frankfurt, február 13.

A *Frankfurter Zeitung* jelenti, hogy az orosz hadügyi kormány felszólította az osztrák-magyar közös hadsereg tüzérségének szláv nyelven beszélő tisztjeit, hogy lépjenek be az orosz hadseregbe. Eddigél 80 tüzértiszt jelentkezett, köztük két ezredes. A jelentkezők, akik a közös hadügyminisztériumtól már elbocsátásukat kérték, mind csehek. (Nem hiszszük, mert ez kijátszása volna

a semlegességnek a mi monárkiánk részéről. Szerk.)

A német császár terve.

London, február 13.

Pétervárról jelentik a *Daily Telegraph*nak: Föltétlenül megbízható forrásból tudom, hogy abban az esetben, ha a hadiszerecsene tovább sem fog az oroszoknak kedvezni, Németország igen nevezetes akciót készít elő, amelynek rendkívül fontos következményei lehetnek. A német császár pozíciókat tett a cárnak, amelyek elfogadása esetében a helyzet nagyon bonyodalmasná válnék. A német kormány nagyon el van keseredve Anglia ellen és támogatni fogja Oroszországot abban az akciójában, hogy *Vejháj* vezetésére kerüljön. Németország szilárdan el van tököelve arra, hogy a keletázsiai háborút *kiszolgálja Oroszország barátságának visszanyerésére s hogy Franciaországot Oroszország kegyéből kivesse. A Berlinből érkezett proposíciók konkrét természetűek és elfogadásuk esetében oly helyzetet fognak teremteni, amely Európát arra kényszeríti, hogy még az eddiginél is intenzívebb módon foglalkozzék ezzel a háborúval.*

A népszerű japánok.

London, február 13.

Az egész angol nép tüntet japán-szimpatiájával. A japán hadvezérek, admirálisok és *Hayashi* arcképe a kirakatokban látható. A Londonban élő japán hölgyek a mai lapokban fölhívást tesznek közé, melyben adakozásra hívják föl a népet a japán katonák özevgyeinek és árvaik javára.

Bombay-i távirat szerint Indiában a bennszülött lakosság nagyon érdekli a háború eseményeit iránt s örül az oroszok vereségeinek, amelyek egész Indiában igen nagy hatást tettek. A bennszülöttek azt mondják, hogy az oroszok sokkal gyöngöbök sem mint eddig hitték. Büszkék arra, hogy ázsiai nép veri meg az oroszokat.

A Japán iránt való szimpátia egyre gyarapszik Amerikában is. A newyorki keresztök tegnapelőtt nagy bankettet rendezek amelyen kifejezték rokonszerzésüket. A lakomán fölolvasták a washingtoni japán követ levélét, amelyben tiltakozott az ellen a ráfogás ellen, hogy Japán mások érdekeiért harcol. Japán csak a saját egzisztenciájáért szánta el magát a háborúra.

Khina magatartása.

Róm, február 13.

A *Messagero* híre szerint az olasz kormány a pekingi olasz követségtől táviratot vett, amelyben megerősítik azt a hírt, hogy ott a háború kitérésakor atól való félelemben, hogy az oroszok a várost megszállják, nagy rémület. A khinai udvar nem készül menekülni, mert az orosz követ megnyugtatta, alaptalannak jelentve ki azt a hírt, hogy Pekinget meg akarták szállani. A khinai kormány az orosz-japán konfliktusban való magatartását illetőleg különböző híresztelések terjedtek el. *Semlegességi nyilatkozatot nem adtak közre.*

Berlin, február 13.

Egy angol gőzös *Port-Arthur*-ban fedőzetre vette az ott élő khinaiakat és elindult velük hazájukba. A nyit tengerre érve, egy orosz cirkáló lövöldözött az angol gőzösrre s felszólította, hogy álljon meg. Az angol kapitány megtagadta az engedélyt s erre a cirkáló parancsnoka tovább bocsátotta azzal a kéréssel, hogy hallgassa el a történeteket. A golyók öt khinai utast megsebeztek.

A mikádó a hatalmakhoz.

London, február 13.

A mikádónak a hatalmakhoz intézett manifestuma első sorban összefoglalja a konfliktus előzményeit, aztán kifejti, hogy bármennyire is szeretne volna a fegyveres döntést elkerülni, kénytelen volt a háborút megüzenni, mert Japán legfontosabb érdekei fűződnek Korea függetlenségéhez. Korea önállóságától függ a japán birodalom biztonsága. De Oroszország, megsértve a Khinával kötött szerződést és nem törődve a hatalmaknak ünnepélyesen tett ígéreteivel, tovább is megszállva tartja Mandsu-

PFANHAUSER-féle

Perfect-separatorok.
Perfect-tejgazdasági
Berendezések és eszközök.

PFANHAUSER ANTAL
BUDAPEST, V. ker., Báthory-utca 9. szám.

riát, sőt egyre jobban befészkelte ott magát, hogy végre okkupálhassa és teljesen *annektálja*. Oroszországnak ez az eljárása veszélyezteti Korea területi épségét és Japán helyzetét elannyira, hogy örökös szövetségi tárgyalásokra adna okot, azért Japán tárgyalásokba boosátkozott békés megengedezés céljából. Az alkudozások eleve nem kecsesgöttek sikerrel, mert Oroszország a tárgyalás folyamán egyre készült a háborúra. Ilyen körülmények közt Japán kénytelen volt megszakítani a diplomáciai viszonyt és megüzenni a háborút.

A pápa gondoskodása.

Páris, február 13.

Arról biztosítanak, hogy az itteni pápai nunciustnak a japán követnéi tett lépéseinek a koreai katolikusok, esetleg a Kínában lakó katolikusok védelmének biztosítása volt a célja, nem pedig a pápa közbenjárásának följárlása. A követ kiemelte, hogy Japán amennyire hatalmában van, gondoskodni fog a védelemről.

A japán hírszolgálat ellen.

Páris, február 13.

A *Figaro* azzal vádolja a japán kormányt, hogy koholt diadalok és merész támadó kísérletek hírének terjesztésével, amely dolgok egyáltalában vége sem mentek, Európa fantáziáját föl akarja igitni. Japánország hírszolgálati partraszálló kísérleteivel mozgékonyágáról akarja a világot meggyőzni s azt akarja elhíteni, hogy az orosz főparancsnokság an nines sem fegyelem, sem energia. A *Newyork Herald* pétervári távirata azzal vádolja a japán kormányt, hogy *hamis híreket* küld. Szemére lobbantja, hogy ebben a háboruban ugyanazt cselekszi, amit a Khina ellen folytatótt háborújátan tett: távoltartja az összes harctéri tudósítokat, saját veszteségeit eltitkolja. Azt lehetett hiinni, hogy a port-artihuri támadásnál csak az oroszok szenvedtek veszteséget. De ez nem igaz. *Aloweyev* távirataiból kitűnik, hogy a február 8-iki támadásnál Japánország három sulyosan sérült hadhajójával és tizenegy sulyosan sérült torpedóhajójával volt kénytelen visszavonulni. A következő uapon Port-Arthur bombázásánál a parti ütegek öt japán hadihajót és kilenc torpedóhajót tettek harcoképtelenné. Az orosz hajóhad is hozzájárult a japán hajók visszaveréséhez. Még a *Czarovic* és *Retvizan* is résztvett ebben az akcióban. A japán hajóhad meglehetősen siralmas állapotban vonult vissza *Vejhavjéjé*, miközben az orosz flotta üldözte. Egyetlen orosz hajó sem lett harcoképtelen, bár bizonyos, hogy emberéletben mindkét részen igen nagy a veszteség.

Francia vád Anglia ellen.

Páris, február 13.

A *Petit Parisien* londoni jelentése szerint egy angol tábornok közreműködött a Japán tengeri háboru-terveinek a kidolgozásában. Az angol tenger-nagy kétségtelenül az orosz tengerészeti hivatal tudtával cselekedett. Beszélnek, hogy az eset szóba kerül az angol felsőházban.

A hatalmak.

Pétervár, február 13.

A németalföldi kormány jegyzék útján közölte Oroszországgal, hogy Hollandia az orosz-japán háboruban semleges marad.

Madrid, február 13.

A kormány az összes kikötőkben megtilta a szükséges intézkedéseket a semlegesség pontos megtartására. A spanyol vöröskereszt-egyesület följárlotta szolgálatát az orosz és a japán vöröskereszt-egyesületnek.

Páris, február 13.

A keletázsiai események következtében elhasztják *Loubet* elnöknek Rómába tervezett útját.

Szuev, február 13.

A kormány visszautasította Oroszország ama kérését, hogy a hajóműhelybe boosássák azt az orosz torpedórombolót, mely 10-én megsérülve érkezett Port-Szaidba.

Berlin, február 13.

A *Hansa* nevű nagy cirkóhajó, *Holzendorf* ellentengernaggyal, a cirkóhajóhad második tenger-naggyával e hó 12-én Port-Arthurba érkezett és a német asszonyokkal és gyermekekkel, valamint a német postával Singtauba indult.

Tokio, február 13.

A kínai kormány tegnap kiáltványt boosátott ki, amelyben *Khina* semlegességét hirdeti.

Berlin, február 13.

A hivatalos közlöny a birodalmi kancellárnak e hó 13-ikáról kelt következő nyilatkozatát teszi közzé: Az orosz és japán kormány hivatalos nyilatkozata szerint háboru van Oroszország és Japán között. Ezt azzal a hozzátétellel juttatjuk köz tudomásul, hogy ezentul egy a birodalom területén, mint a birodalom védelme alatt álló területeken, ugyszintén a külföldön is tilos a németeknek olyasmint elkövetni, ami ellenkezik Németország semlegességével.

New-York, február 13.

Modi tengerészetiügyi államtitkár tegnap este a Köztársasági klubnak Lincoln születésnapja ünneplése alkalmából tartott disztrakomáján a tengerészetre mondott pohárköszöntőre válaszolt. Beszédében megemlékezett az orosz-japán háborúról s a következőket mondotta: *Mi semlegesek maradtunk*. Nincs más érdekünk, mint hogy a háborúnak hamar vége legyen, és reméljük, hogy más nemzet sem keveredik a háboruba. Biztosítotok mindenkit arról, hogy rendes körülmények között nem fenyegeti veszedelem nemzetünk békéjét.

London, február 13.

A brit-flotta készül minden eshetőségre. A tiszteket visszarendelték szabadságukról. A tartalékos tengerészek parancsot kaptak, hogy legyenek készen a bevonulásra.

A háboru és a Balkán.

Berlin, február 13.

Dr. *Beldiman*, Románia itteni követe a japán-orosz háborúnak az európai Keletre való hatásáról így nyilatkozott:

Amig Ausztria-Magyarország és Oroszország egyezménye fennáll, ki van zárva a Balkánon bármiféle veszedelem, amely Európa békéjét fenyegetné. De ha Bécs és Pétervár közt elhidegülés állna be, akkor kiszámíthatatlan, mi fog következni. Minthogy pedig most a képzeltető legrosszabb egyetértés áll fenn, a Balkán nyugtalan elemei nagyon csalódnak, ha azt hiszik, hogy Oroszország hadviselése kedvez tervek végrehajtásának. Tudni kell, hogy a Balkán-államoknak, különösen Bulgáriának most is számolnia kell Oroszország fekete-tengeri hajórajával, egyebként két hadihajó, egy Burgaszban és egy Várna előtt, elegendő volna Bulgária sakkbantartására, eltekintve attól, hogy szükség esetén minden pillanatban a szultánra bízhatnák azt a feladatot, hogy Bulgáriát észretérítse. Oroszország nagyon ügyes politikát folytat és számot vetett minden eshetőséggel. Eppen a Kelet-Ázsiában fenyegető konfliktusra való tekintettel volt balkáni politikája oly békés és óvatos. A helyzet egyszerűen az, hogy Oroszországtól hosszabb időre nem várható aktív eljárás, amely egyik vagy másik hatalomnak kellemetlen volna, de miként azelőtt, most is bátran szembenéz bármely meglepetéssel és nem kell aggodni azon, hogy a maga és szövetségese közös kivanságait nem fogják respektálni.

HIREK

Nagaszaki, Hakodate, haj!...

Volt itt Pesten egy kedves kis operett, melyet minden színházjáró szeretett.

Adták százszor is egyvégből, Haltonnal és Halton nélkül, S minden zsúron énekeltek vigan, hogy:

Cson Khina, cson Khina
Cson, cson Khina, Khina,
Nagaszaki, Yokohama, Hakodate... hajh!

Nagaszaki, Hakodate mit jelent?

E rejtély megoldásáig ki se ment.

Száz kis gésa dudorászta

Minden este a színházba,

Amikor a finaléban Molly szólt:

Cson Khina, cson Khina,
Cson, cson Khina, Khina,
Nagaszaki, Yokohama, Hakodate... hajh!

Oh de mostan van tanulni alkalom,
Nagaszaki, Hakodate romhalom.

A kis gésák szép hazája

Vad, véres csaták tanyája,

És a kicsiny téházban ki sem zeng:

Cson Khina, cson Khina,
Cson, cson Khina, Khina,
Nagaszaki, Yokohama, Hakodate... hajh!
P.

Sülyedő hajók.

A betű a legeinkusabb jószág a világon. Nap-nap mellett halomszámra gyülnék ide az íróasztalokra a négy soros telegrammok, melyek megdöbbsentő rövidséggel beszélnek el, hogy ma megint két hajó, négy hajó, tíz hajó merült el a Sárgea-tenger hullámaiban. Az olvasó első gondolata pedig az, hogy orosz hajó volt-e, amely így a hullámsirba temetkezett, vagy japán hajó. Az, hogy ezen a hajón emberek is voltak, alig jut az emberek eszébe. Legalább az első percben kevesen gondolnak arra a réműletre, arra a káromkodásra, arra az ordító kétségbeesésre, mely erőt vesz a sülyedő hajó legénységén.

Kevesen tudják, hogy a pánccélos hajó, ha egyszer a vízvonalon alul megűti a golyó, szinte menthetetlenül elveszett. Nem menti meg a szivattyúk mellé rohanó legénység, nem a kormányos nyugodtsága s nem a könyörgés vagy az imádság. Köröskörül nines mentő hajó, vagy csak a legritkább esetben vetődik oda egy, amely fölveheti a sülyedő, megsebzett hajó legénységét. Az a sulyos, több ezer tonna sulyu nehéz test egyszerre féloldalt fordul, mint valami megsebzett nagy állat, melynek golyó fűródött az oldalába, s aztán hirtelen, szemmeláthatóan kezd sülyedni, mint valami nagy acélkoporsó, melyet a földbe eresztenek. Rajta pedig jajveszékél, ordító emberek, hősök, akik állítólag a harzáért balnak most meg s akiknek sorsa öt perc alatt el van intézve. Eg föl nyújtott karral állanak ott százan vagy százán is többen, mintha az egekbe akarnának kapaszkodni, hogy a hullámsirba ne keljen alászállniok. De a víznek nines gerendája s az égnek ninesen olyan esodája, melybe a pusztuló embersereg belekapaszkodhatnék. Valamennyi ép, erős és egészséges ember, fiatal legény, alig pelyhedző állat, izmos karokkal és telve életerővel és az élet szeretetével. Egyetlen seb nines testükön, egyetlen tagjuk sínes, amely ne volna erős és életképes. És mégis, így egyenesen állva el kell pusztulniok, mint a vízbe szórt macska-kölyköknek, s tehetetlenül, önmagukat megadva kell belefeküdniök a hullámsirba, mely fölött aztán tovább tombolnak a csata rémei. Meghalni, minden ellentállás nélkül, egészségesen, fájdalom nélkül, biztos tudatában annak, hogy csak egy buta hajótest technikai tökéletlensége az oka haláluknak. Ha az ellenfél golyója egypárdeciméterrel följobb éri a hajót, semmi baj ninesen. De a vízvonalon alatt, a hajó hajlásánál ninesen acélpáncél, ott halálos sebet lehet ejteni rajta. Ez a hajó Achilles-sarka.

A négy soros távirat mögött ennyi s még ennél százszor több borzalom rejtőzik. És olyan hidegvérrel olvassák el ezt a civilizált európaiak és olyan hidegvérrel adja tovább a villamos drót ezeket a híreket. És a legeinkusabb hidegvérrel tanítják, hogy mindez a haza érdekében történik, vagy a megsértett nemzeti érdekek parancsolják.

Ha egyszer egy orosz cárt szállítanának oda nézőnek s ha ő látna a sülyedő acélpkoporsót, hallaná a sikoltó, halálra rémült százakat, vajjon megértené-e azt, hogy milyen lelketlenség az, háborút indítani?

— a.

Budapest, február 13.

— BUDAPESTI NAPLÓ. Február 15-ikén új előzetes nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azokat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előzetes ezen a napon lejár, méltóttassanak a megújításról idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalanul küldhessük tovább.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ POR MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

felülmúlhatatlan hálszer mindama gyomorbojoknál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban MOLL készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.

legjobb fájdalomcsillapító bedörzsölés, csusz, köszvény és egyéb meghűlési bajoknál. A r kárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 filléretti kap ható. MOLL készítmény kérendő.

— **A hercegrímás betegsége.** Vassary Kólos bitoros hercegrímás betegségről elterjedt riasztó hírek — mint kiderült — valótlanok. Az agy állapotát egyre javul, annyira, hogy pár nap múlva az agyat is elhagyhatja. A riasztó híresztelésekre ma sokan jelentek meg a primási palotában közéletünk jelesei közül s telefonon is egész nap kérdőszövedtek. Jordán Ferenc egyetemi tanár ma reggel meglátogatta a hercegrímást, aki az éjszaka nyugodtan aludt. A professor határozott javulást konstátál. A gondnoknál kitett íven újabb feliratokztak: gróf Szechenyi Béla koronász; gróf Zichy Nándor; gróf Zichy Aladár, Ernst Sándor, Frey Ferenc, Buffy Pál, Rakovszky István, dr. Falk Miksa, Szűll Ignác, Várady Géza apát, Kriszta Mihály szemináriumi igazgató, gróf Hunyady Lászlóné, Janny Gyula stb. A király megbízásából ma délután télegykor gróf Apponyi Lajos magyarországi udvarnagyt megjelent a primási palotában, s a beteg állapota felől tudakozódott. Az udvarnagyt megbízást kapott, hogy naponként tegyen távirati jelentést a hercegrímás állapotáról az udvarnak.

— **Dungyverszky alapítványai.** Nemrégiben bejárta a lapokat annak a nagy szenzációnak a híre, hogy *Seacellary* György országgyűlési képviselő, ugyasólván, egyúttól helyben háromszáz ezer koronát nyert kártyán *Dungyverszky* Lázár bácsimegyei földbirtokos egyik fiától. A vesztés fél azonban nem fizette ki a kártyaadósságot. Mi a közérdek szempontjából tettük szövé ezt az esetet annak idején s általánosságban megjelöltük, hogyha már a nagy uraink mindenáron igazságokat akarnek keresni, hát akkor a kártyánál sokkal nemessebb igazságokat is találhatnának például abban, hogy amit egy-egy kártyalapra szántak, ugyanazokat az összegeket különféle jótékonycélokra fordítanák. Ennek a mi egyszerű jó tanácsunknak hatalmas visszhangját adja most egy tudósítás, mely szerint *Dungyverszky* Lázár bácsiszenttamási nagybirtokos ma jótékonyra 301.000 koronát adományozott. És pedig: 100.000 koronát az 6 felsége védnöksége alatt álló szegényorsu tudóbeteg szanatórium-egyesületének, 100.000 koronát a boldogult Erzsébet királyné emlékére a budapesti „Majka Angelina” című szerb nőegylet által felállítandó leánynevelő-intézetnek, 40.000 koronát a magyar korona országai Vöröskereszt Egyletének, 20.000 koronát a Magyarországi Hirlapírók Nyugdíjintézetének, 21.000 koronát az Országos gazdasági munkás- és cselédségély-pénztárnak és végül 20.000 koronát az Önkéntes Mentőegyesületnek.

Hát ehhez a tetthez csakugyan nem kell kommentár. Dícséri, dícsíti önmagát. És bizonyára nemessebb igazalmat nyújt magának a bőkezű adományozónak, mint akármilyen hazárdjáték. Ezzel a kártya-affer *Dungyverszky* nézve a legmegnyugtatóbb formában elintéztetett ugyan, mindazonáltal nekünk kedvünk volna *Seacellary* nak azt tanácsolni, hogy ne elégedjék meg ezzel az elintéssel, hanem követelje még most is a kártyanyereség megfizetését s ha megkapja: ő is adja oda az egész összeget szintén jótékonycélokra. Ha így tesz: kártyaüget lovagiasabban ennél nem intéztek még el ezen világon!

— **Kant emlékezete.** A tudomány-egyetemen ma magas színvonalon álló emlékbeszédet mondott *Kantrol Alexander* Bernát egyetemi tanár s nagy német filozofus születése századik évfordulója alkalmából. Az egyetem kupolaterme szufolással volt hallgatósággal, amely figyelmes érdeklődéssel kísérte a tudós tanár tanulmányát s végül lelkesen megéljenzte az előadót.

Emlékbeszédét azzal kezdte, hogy amikor *Kantrol* beszél, tulajdonképpen élő emberről szól, mert *Kant* jelszava beteljesült, hogy őt csak száz év múlva fogják megérteni. Valóban *Kant* ma él, a filozófiai gondolkodás középpontjában van, töle tanul vele küzd és csak így halad tovább a jelen. Összes mértani pontossággal rendezett élete volt *Kant* nak. De ennek is megvan a maga jelentősége, csak ez tehető lehetővé azt a rendkívüli elmélyedést, amellyel magát a gondolkodást vizsgálta és azt az óriási türelmet, mellyel gondolatait kialakította. Azután áttért fejlődésének rázara. *Kant* igen lassan vált el azoktól a meggyőződésektől, amelyekben felnőtt és midőn elvált tőlük, egy ideig úgy tetszik, mintha egyezsorsindít örök időkre buscst mondana a filozófiának. Itt dől el életének sorsa. Kétekedésének korszakát követi belső föllendülése, szinte egyszerű születés meg új világfelfogása, melynek végleges kidolgozása azonban hosszú évekre terjed, míg végre 1781-ben jelenik meg a *Tiszta ész kritikája*, első főműve. Ezt követik azután gyors egymásutánban többi művei.

— **Elhalasztott installáció.** *Dévárdi* táviratozók: A főispáni installációt bizonytalan időre elhalasztották, mert *Mara* László főispán kis fia difteritizben megbetegedett.

— **A Szerviták jubileuma.** A budapesti szerviták most ünneplik rendjük alapításának 600-ik évfordulóját. A rendet 1284-ben gazdag francia kereskedők alapították. A jubileum alkalmából holnap, vasárnap délelőtti 9 órakor ünnepi istentisztelet és alkalmi beszéd lesz a Szerviták templomban. Kedden, február 16-án Tedeum fejezi be a jubiláris ünnepséget.

— **Klarisszeum.** *Csongrádról* írják: Gróf *Károlyi* Sándor és neje született *Korniss* Klarissze grófné, *Csongrádon* egy római katolikus leányiskolát internátussal szándékoznak létesíteni apóák vezetése alatt. Az intézetben tíz árvalányt teljesen ingyen tartanának és nevelésnek, a többi pedig igen csekély díjat fizetne a bennlakásért és tanításért. A leányiskola felállításának céljára tehát 200.000 koronás alapítványt szándékoznak letenni vagy a parknál, amelynek a gróf kegyura, vagy *Csongrád* városnál. Az építendő leányiskola a grófnő kedveno eszméje és ezért az alapítványi levélben úgy rendelkezik a kegyur, hogy az intézet neve a grófnő nevével *Klarisszeumnak* neveztesse.

— **Bonaparte Lajos Párisban.** *Párisból* táviratozók, hogy *Bonaparte Lajos Napoleon* herceg orosz tábornok tegnap Genfől odaérkezett. Sokan azt hitték, hogy az orosz kormány titkos megbízatásban küldötte ki, amely a keletészai háborúval van összefüggésben. Az ily megbízatás azonban már a herceg származásánál fogva ki van zárva. Az igazság az, hogy *Bonaparte* herceg mint *Matild* hercegnő örököse a hercegnő hagyatéka ügyében tartózkodik Párisban.

— **A postamesternők völegénye.** Megirtuk, hogy a rendőrség postautalványok hamisítása miatt letartóztatta *Nyireő* Lászlót. A szélhámosnak most újabb büneire jött rá a rendőrség. *Szabadfalusi* szintén mint a postamesternők völegénye szerepelt és 2000 koronáról hamisított egy utalványt. A pénzt *Friedl* A. kerepesi-úti ékszerésznek címeltette. Megelőzőleg azonban levelet írt az ékszerésznek, amelyben értesíti, hogy 2000 koronát küldött a címére, mert a pénzt nem akarja a vasuton magával vinni. *Friedl* gyanutlanul átvette az összeget, mert *Nyireő* t, aki többször vásárolt nála ékszert, ismerte. A pénzt azonban már nem vehette át *Nyireő*, mert időközben letartóztatták. A szélhámos január 2-án látogatta meg a szabadfalusi postamesternőt. Mindjárt elvégezte manipulációját s a hamisított utalványt becsapozta a postaszáka. A szélhámos Budapesten *Kulcsár* Sándor átneven lakott. Találtak nála egy bizonyítványt, amelyben igazolják, hogy *Kulcsár* Sándor a hercegezőlösi közgyezői irodában kiigazástalanul működött. Valószínű, hogy ezt az okmányt lopta. Találtak nála egy levelet dr. *Felner* Jenő és dr. *Mendel* János aláírással. Ebben felszólítják, hogy nyolcvanezer koronás életbiztosítási kötvénye után esedékes összeget a Kereskedelmi Banknál vegye fel. Ezt a levelet mutogatta kiemelt áldozatainak és ezzel csalta lépve a szegény, hiszékeny áldozatokat.

— **Tuskán ur kívánsága.** *Zágrádból* táviratozók: Az országgyűlés elfogadta *Zimony* városának a zágráb-zimonyi gyorsvonat vasut kapcsolatot létesítésére vonatkozó petícióját. *Tuskán* azt indítványozta, hogy addig ne eresszenek Budapestről *Fiuméba* *Hórvátország* át vonatot, míg a zimony-zágráb gyorsvonat nem létesül. Ezután királyi leirattal elnapolták az országgyűlést.

— **Dinamitos anarizta.** Egy liverpooli távirat nyomán említettük, hogy ott letartóztattak egy embert, aki a *Majestic* hajóval érkezett oda. Az illető nagyon ügyelt a ládájára, amelyet magával vitt. A ládában anyai dinamit volt, hogy a hajót föltétlenül felrobbantotta volna. A letartóztatott ember a vámvizsgálatnál azt a közömbösséget mutatta, amely a vámbívatálnokokban rendezet gyanut kelt. A hivatalnok alaposan megvizsgálta a ládát s rájött, hogy kettős teneké van. Rendőröket hívtak, akik megállapították, hogy a ládában dinamit van. A letartóztatott ember minden felvilágosítást megtagad. Azt hiszik, hogy *Libanovics* nak hívják s hogy *Pittsburgban* mint bányamunkás dolgozott. *Vasuti jegye* *Károlyvárosig* szölt. A letartóztatott ember harmincéves és nőtlen. A rendőrség nem hiszi, hogy anarizta volna. Valószínű, hogy úgy lopta a dinamitot, amelyet Európában értékesíteni akart.

— **Kérelem a közbizsághoz.** A budapesti postagazgatóság arra kéri a közönséget, hogy a levélgyűjtő szerénykések csak kisebb alakú, olyan leveleket nyomtatványküldeményeket dobjon be, melyek természetes nagyságukban a levélgyűjtőszekrények nyílásán kényelmesen beférnek. Ennek a szabálynak a meg nem tartása zavarokra és kellemetlenségeket vezet. Legutóbb is megtrörtént, hogy az egyik szerényke egy besorított nagylevelet, amelynek nyomtatvány annyira eldugaszolta, hogy az utána bedobott gyászjelentések mind visszamaradtak és egy előkelő család számos ismerőse és rokona nem értesült a temetésről. A közönség tehát csak a maga érdekében cselekszik, ha a postagazgatóság kéremét megszívleli és nagyobb küldeményeit nem erölteti bele a levélsekényekbe, hanem vaamelyik hivatalhoz küldi.

— **A vázsi postarablás.** *Krecsányi* Kálmán dektívionók a napokban Vázózt és Rétságon járt a vázsi postagyilkosság ügyében. A detektívionók ma érkezett vissza s tapasztalatairól jelentést tett a főkapitánynak. Jelentése szerint a gyilkosok tettük elkövetése után Verőcze felé menekültek s ezt a gyilkosságot is azok követték el, akik 1902-ben a vadkerti postarablást.

— **Hatvan ujságíró száműzetése.** Meglept szenzációként jelentenek *Pétervárról*. Az ottani ujságírók minapi bankettjén az a riasztó hír pattant ki, hogy *Pelwe* belügyminiszter *katvén írt és hírlapírók akar adminisztratív udon Szibériába száműzteni*. A kormányhoz közel álló egyik személyiség terjesztette a dolgot s azt is mondotta, hogy össze is van már állítva azoknak a lajstroma, akiket *Szibériába* távolítanak el. A *pétervári* ujságírók világlába óriási az izgalom.

— **Hajótörés az Adrián.** *Fiuméből* jelentik: *Szerdán* a *Magdalena* nevű vitorlás Cherso szigetén hajótörést szenvedett. A hajó személyzete, amely öt emberből állott, odaveszett. Az *Adria* Társaság *Cirkvencia* nevű gőzöse a szerencsétlenség utolsó stádiumában érkezett látványba. A gőzös kapitánya bidjárdó látta a vitorlás süllyedését, amely után csak egy ember került a víz felszínére és egy kiálló szirtbe akart kapaszkodni, a következő pillanatban egy hatalmas hullám a szirthez csapta a szerencsétlent s aztán őt is betemetete hullámsírba.

— **Az ismétlő óra.** A közgyűlés meg 1901-ben határozatot hozott a fővárosi községi elemi iskolák igazgatói és vezető-tanítói köteles óraszámának leszállítása, illetőleg újabb megállapítása dolgában. A belügyminiszter egy leirata, amely ma érkezett a fővároshoz, ezt a határozatot jóváhagyta azzal a megjegyzéssel, hogy a tanítók számára alkotott szolgálati szabályzathoz és utasításhoz szintén felelőbb jóváhagyás szükséges, még pedig a tanfelügyelet gyorsabb menete végett. Elrendeli továbbá a miniszter, hogy a működési bizonyítványok kiállítása alkalmával a tanács az igazgatótanítót mindenkor meghallgassa. Aztán következik még valami, ami általában érdeklődésre számíthat, mert azzal van kapcsolatban, amit elemi iskolák, szülők és kicsiny diákok ismétlő óra révén ismernek. Tudjuk, hogy ez az óra a rendes tanítás idejéhez csatlakozik a végből, hogy ezen a leckeórán a elemi iskolások még jobban megérthessék azt, amit a tanító előadott. Ezért az óráért valami csekély díj jár, azonban még sem olyan csekély, hogy mindenki odaadhassa ismétlőórára a gyermekét, aki csak akarja. Általában egy forint jár egy hónapra a különórára, s tiz forint különkiadás egy iskolában nem mindegyik háztartásból telik, különösen, ha több elemistát küld az iskolába ugyanaz a család. Ilyenformán az ismétlőórán nem kerülnek össze az osztályból mindazok a gyermekek, akikre egy kis ismétlés nem árt meg, hanem csak azok, akiknek módjuk is van rá. S mivel az ismétlőórából némi kis mellékjövedelem származott a tanító javára, olyasféle hír is elterjedt, hogy az ismétlőórára járó gyermek kedvezőbb elbánásban részesül. Tehát olyanok is törték magukat, hogy gyermekeik eljárhassanak erre az órára, akiknek meglehetősen nehezükre esett a külön díj. A fővároshoz érkezett leirat most megemlékezik erről az ismétlőóráról is és pedig abban az irányban, hogy a miniszter nem helyesli az ismétlőórát, sőt kívánja a megszüntetésüket azonnald, amint az már az állami iskolákban már meg is történt. A belügyminiszter úgy vélekedik, hogy a tanítóknak a nyilvános iskolákban kötelességük szerint minden lehető oktatást meg kell adniok, nem helyes tehát az, hogy a *vagyonszebb* szülők gyermekei külön elbánásban jussanak. És az ismétlőórák ellen szól e mellett még az az argumentum is, hogy csak hozzájárulnak a gyermekek szellemi túlterheltségéhez. Mindezeknél fogva a belügyminiszter felhívja a székesfőváros hatóságát, hogy tanulmányoztassa az ismétlőórák kérdését, s vegye fontolóra előléteüket, hogy ilyen értelemben a szabályzatot módosítani lehessen.

— **A pozsonyi huzsárok büntetése.** Február másodikán néhány ezer huzsár zavargást támasztott *Pozsonyban*. A helyőrségi bíróság ítéletét tegnap hirdették ki a zavargó huzsároknak. A kihirdetés *Fripyes* főherceg hadtestparancsnok rendelkezésre ünnepi tornasággal történt a kaszárnya udvarán, ahol diszruhában megjelent az egész tisztikar és logónyság. *Kraft* Rezső főhadnagy-hadbró olvasta föl az ítéletet, amely szerint *Lederer* Ignác közbizsárt, mint fölbujtót, zendülés büntetése és tegyelemi kihágás miatt négy évi és kilenc hónapi börtönrre, *Vitéz* Péter közbizsárt négy évi és hat hónapi börtönrre, *Etmár* Ferencot négy évi, *Varga* Dezsőt egy évi, *Veres* Jánost tiz hónapi, *Lalák* Istvánt tizenegy hónapi, *Német* Adrás őrsvezetőt lefokozással egybekötött tiz hónapi, *Sajgyártó* Ferencet, *Laadi* Imrét, *Csakony* Ferencot, *Lasan*: Istvánt tiz-tiz hónapi, *Benkő* Ferenc őrmestert két hónapi börtönrre és *Kovács* Eilás közbizsárt két hónapi toghára ítélté.

— **Az országos mintarajtskola és rajztanársképző-intézet ügye.** A szűnidei munkából rendezett kiállítását e hó 16-án nyitja meg. Beléptidj nincs.

— **Házasság.** *Badás* Jenő Miskolcra február hó 21-én esküszik örök házúságot *Propper* Annuska kisasszonynak. *Propper* Mór leányának O-Lublon.

Végvári *Newmann* Margit kasszonyt, végvári *Newmann* Dániel aradi nagypáros leányát Nizzában e hó 9-én eljegyezte báró *Kubinsky* Jenő, az ismert osztrák nagypáros, *Kubinsky* Emil fia.

— **Amerikai divathóbortok.** A new-yorki és washingtoni elsőbbségi hölgyek legújabb talimánja a csirke *mellcsontja*, amivel azt szokták találgatni szerelmes párok, ifjú házasságok: kinek a vágya fog teljesedni; a mellcsontot eltörök és akinak a nagyobb darab jutott, amire éppen gondolt, az valószínű fog. Csak hogy a washingtoni és a new-yorki hölgyek a mellcsontot ezüstből, aranyból, drágakövekkel kirakott platinából készítették és az amerikai ékszerészek alig győznek eleget gyártani ebből a felkapt, egyedül sikkes talimánból, amelyet vékony aranyláncra a nyakon viselnek. *Roosevelt* Alice, az *elnök-kisasszony* a dícsőség, tőle való a mellcsont-talimán divata. Nem először lepi meg a világot a fiatal elnök-kisasszony ilyen eredeti ötlettel. És rendszeren újévkor adja ki a jelszót: mi lesz a divat. Tavaly újévkor pompás kis aranyfogó sétálpálcával jelent meg Roosevelt Alice a Fehér Házban az ünnepes újévi üdvözlélen. Még aznap minden társaságbeli hölgy vásárolt hasonló pálcikát és igazán fashionable szalonban minden asszony és kisasszony vékonyka, aranygombos sétálpálcikával jelent meg. Az idei szanzáció: a csirke-mellcsont ezüstből arany nyakláncra. Ezt a divatot is az újévi fogadás ünnepén avatta fel az elnök-kisasszony és nagyobb sikert aratott vele, mint tavaly a sétálpálcikával, mert a mellcsont-talimán a férfiak között is erősen hódított, még pedig a — *kártyaszalok* körül. A leghíresebb amerikai klubokban a kártyaszalokon temérdek arany csirkemellcsont látható: a játékosok maguk elé teszik, mert szerencsét hoz. Egy követségi attasé, aki szenvedélyes kártyás híreben áll, egy brilliáns érdemkereszijét ajánlotta fel cserébe az elnök-kisasszonynak azért az ezüst-mellcsont talimánért, amelyvel megalapította ezt a divatot, de Roosevelt Alice még a Kohinoort is keveselte érte. Egy yankee-nábob a saját amulettjét, egy arany nyulpatkát kínálta a szép Alicecnek cserébe. Az elnök-kisasszony hajthatatlan maradt. Megirigyelve Roosevelt Alice nagy dícsőségét Bryan Ruth, a kinek atyja veszedelmes vetélytársa az elnökségben az Alice atyjának. Bryan Ruth, a *pretendens-kisasszony* is csinált divatot az idén. Ruth kisasszony beleszeretett *Leavitt* festőművészebe, aki Párisban járta az iskolákat, taposta a boulevardok sima aszfaltját és tördeste a női sziveket. Leavitt ugyanis éppen olyan szép, mint amilyen veszedelmes Don Juan. A *pretendens-kisasszony* akkor talált mélyebben nézni a szemébe, mikor az elnök-választás a legnagyobb hullámokat verte és Bryan az arcképét festette Leavitttel. Amikor a portrait elkészült, Ruth azzal lepte meg atyját, hogy felesége akar lenni a szép festőművésznél. A nagy korteskedésnek viharos napjaiban történt ez, de azért Bryan szakított magának időt arra, hogy kikutassa, méltó véleményjelleltje-e Leavitt a leendő elnök leányának. Így tudódott ki, hogy a szép festőművésznél van már menyasszonya, sőt nem is egy. Az apa iparkodott meggyőzni leányát, hogy Leavitttel ki kell vernie a szívéből, de a *pretendens-kisasszony* éppen olyan hajthatatlan volt, mint az elnök-kisasszony, mikor a mellcsont-talimánjért kincset érő drágaságot kínálta cserébe a kártyás attasé. Történt azután, hogy Bryan ellátogatott Pétervárra, és volt rá gondja, hogy megtudják Amerika minden zugában és prairieken minden farmjában, hogy a cár fogadta is. Jó kortesfogás ez — gondolta magában — jelent vagy százezer vaksot. És mi-alatt Bryan a téli palotában korteskedett az elnökségért, leánya, aki akkor lett *nagykoru*, oltár elé lépett Leavitttel. Mire az elnökjelölt visszafékezett, Leavitt és Leavittné már mézesheteiket éltek Missouriban, egy istentől is elhagyott, sziklás tengerpartú várlakban, amerre ember nem jár, csak vérengző vadállatok verik fel rémes üvöltésükkel a hangtalan némaságot. Ez a legújabb *divat* mostanság Amerikában. Csak fashionable házasság, amelynek mézeshetei ilyen bagolyvárban, sasléteken telnek el.

— **Csonos Mihály beteg.** Csonos Mihály, akit a Boda levélfordó elleni merénnyel gyanúsítanak, megbetegedett a pestvidéki törvényszék fogházában s a rabkórházba kellett szállítani. Collájában egy vadonatúj reszelőt találtak. Az ügyészség most azt nyomozza, hogy ki csempészte be Csonosnak a reszelőt.

— **Halálhír.** *Frensd* Adolfot, a Magyar Petróleumipari Részvénytársaság elnök-igazgatóját súlyos csapás érte, felesége, született *Engel* Teréz ma délelőtt rövid szenvedés után meghalt. Az elhunyt urnót, akit némes szívérdi ismertek, nagy és előkelő rokonság gyászolja.

Schmuckbányán ma temették *Erdély* János 48-as honvédt, aki mint 15 éves ifjú az iskola padairól a csatárra ment s ott mint verbunkos nagy szolgálato-kat tett. Később résztvett a temesvári véres csatában s azottal végigharcolt Világosig. Temetése nagy részvét mellett folyt le.

— **Jótkönyv adomány.** A *Központi Takarékpénztár* és *Bank* mint *Szévethezi* a mentőegyesület, az ingyen tej, az ingyen kenyér és a *Brady* Adél gyermekkorház javára külön-külön 25 koronát, összesen 100 koronát küldött be hozzáuk. Az összegeket rendelkezési helyükre juttatjuk.

— **Egy halászbárka borsalmi.** Hihetetlennek hangzó rémhírtörténet jelentenek *New-Yorkból*. Arról van szó, hogy az újfundlandi vizeken járó egyik halászbárkán, az *Amelia Julián*, egy *Josmin* nevű embert a kapitány a kormányossal kegyetlenül elpusztított, amiért nyilvánosságra akarta hozni a bárkán véghezvitt embertelenségeket. Ez a *Josmin* tehetséges ember volt, aki csak azért vette fel magát a bárka szolgálatába, hogy tanulmányozza a halászok életét és szokásait. Azért szánta rá magát erre, mert sokat hallott a halászok rendkívüli durvaságáról és saját tapasztalatai alapján akarta leleplezni ezeket az állapotokat. Ez a szándéka azonban véletlenül kiderült s arra a kapitány a legborzalmasabb módon bánt vele. Teljesen meztelenül az árbochoz költette ki még pedig olyan időben, amikor jelentékenyen fagyponat alatt volt a higanyoszlop. Ugyanekkor egy másik embert is halálra vert a kapitány, illeté valósággal kitepte, s mikor már vége volt, holttestét egy nagy ládába só közé tette, s aztán szörnyű orgiát csaptak. Mikor *Josmin* kijelentette, hogy mindez nyilvánosságra hozza. akkor végképpen el volt döntve a sorsa. Halálra verték és holttestét huszonegy órára intő példaképpen az árbochra akasztották fel.

— **Vízóra tolvajok.** A utóbbi időkben a Szemlő-hegy és Rózsashegy környékének házaiban arra ébredtek a lakók, hogy nincs vizük. Telefonáltak, deputációban jártak a vízvezeték igazgatónál, a főpolgármesternél, amíg bizottságot küldtek ki a mizérák megvizsgálására. Ekkor derült ki, hogy nem a vízvezeték romlott el, hanem alyafurtt tolvajok ellopták a vízmérő órákat, mintegy 15—20 helyről vitték el az órákat. A rendőrség ma elhagta a tolvajokat. Ezek *Krucher* Ferenc, *Preising* György és *Loser* György csavargók. A lopásokot beismerték. Valomiasuk szerint darabokra szedték az órákat és úgy értékesítették.

— **A Magyar Tanítók Turistaegyesülete** ma délután tartotta évi rendes közgyűlést dr. *Verődy* Károly elnöke alatt. Az elnök kelles megnyitó beszéde után *Littin* Lajos titkár fölolvasta évi jelentését, majd *Mousson* Géza alelnök kibírdette az Érés-bet királyné hazai turistának megírására kitűzött pályázat eredményét. A pályadíjat *Récsey* Ede, kolozsvári kegyesrendi tanár nyerte meg. Majd megvették a választásokat. A társelnöki tisztiségre *Marios* Ágoston igazgató-tanított választották meg, egyébként a tisztákar nem változott.

— **Egy bányamérnök tragédiája.** Bécsből táviratozzák, hogy *Deutsch* Hugó bányamérnök elült. Felesége, a kinek első férje Földváry magyar birtokos volt, megkeresette a génuai rendőrséget, hogy kutassa Genuában a férjét. *Deutsch* zilált anyagi viszonyok közt élt s valószínűleg öngyilkos lett. A legtragikusabb a dologban az, hogy *Deutsch* édesanyja a óta, hogy fia elült, négy minót örökölt.

— **A gazdaszonyok árvának jövevél.** A Gazdaszonyok Országos Egyesületének választmánya mai ülésén egyhangulag jegyzőkönyvi köszönetet szavazott gró. *Battinyány* Gézáknak, *Damjanich* Jánosnak és *Szokolay* Kornélnak azért a nemes buzgócsügukért, amelylyel hosszú idő óta minden évben az Egyesület leányárvaháza javára rendezett alároosbál sikerét előmozdítani szokták.

— **Rablótámadás.** Vakmerő rablótámadás történt ma este fél a Küldő-Vázi-úton. A *Beck* és *Gergely* féle gépgyár huszestendős könyvelője, *Zsailer* Nándor a városból jöve 2000 koronát vitt magával egy tárcában, amelyből a munkásokat akarta a gyár kifizetni. Egyszerre csak egy sötétben helyen revolverlőések dördültek felé, de a polgárkát a sebében lévő irományok szerencsésen fölfogták. Majd hirtelen két munkáslőőjű alak került elő, akik kiragadták kezéből a pénzeszközét és elfutottak. Az estről a gyárigazgatóság azonnal jelentést tett a lökapitány-ságon.

— **Társasutazás a keletre.** A kelet országait, amelyek esodlást varázst gyakorolnak a nyugati ember antáziájára, osakis társaságban lehet olosón és kényelmesen bejárni. Ilyen kedvező alkalmat kínál mároius végére a Központi Menetjegyiroda, amely ezuntal három világrészt felölel. de azért a részvevők részéről tetszés szerint korlátozható keleti utazást rendez a következő helyekre: *Konstantinápolyba* és *viszta*: innét a külön jelentkezőkkel a *kis-ázsiai Iszmidbe*, *Théboly* sirjához, *Brusszba* és *Smyrnába*. Továbbá *Palesztinába* és *Egyptomba*. A keleti utazásban résztvevők együttesen érkeznek *Konstantinápolyba* és ott, a szerint, hogy melyik további utazásban óhajlanak résztvenni, többféle csoportra oszlanak. A részletes programmal és minden további felvilágosítással díjmentesen szolgál az utazást rendező Központi Menetjegyiroda, Budapestben, *Vigadó-tér 1. szám* alatt.

— **Benedéki hírek.** *Tamá* Katalin, 14 éves leányka, ma a Szerencse-utca 15. számú ház harmadik emeletéről levetette magát és meghalt. — *Rada* János pinokér ma délelőtt a Rudas-fürdőben zsebkecsével nyakszirtón és szíven szúrta magát. Mire a mentők megérkeztek, meghalt.

(x) **Aki kertjét szereti, szép virágokat és konyhakerti terményeket akar, az fedezze mag-szükségletét Mauthner Ödön és. és kir. udvari magkereskedésében Budapest. Rottenbiller-utca 33. szám.** A cég főirjegyzékét, mely 226 oldalra terjed, kívánatra ingyen küldi.

(x) **Ellenérté tény** hogy a *Kerpet-kézfimondó* hazánálban a kezét 8 nap alatt hársónysimává és hófehérré teszi. Üvegeje 9 fillér. 4 üveget franko küld: *Kerpet-gyógytár*. Budapest, Lipót-körút 28. sz.

FŐVÁROS

(*) **Az építőszabályzat reviziója.** Az építőmesterek egyesülete és a Mérnök- és Építő-egyesület közös értekezletében arra kérték a fővárost, hogy módosítsa az építőszabályzat 860. szakaszát, amely az építés idejét alapítja meg.

A két egyesület a következőket kérte: a földszintes és egyemeletes ház építésére ötödiki hónapot adjanak s pontosan alapítását meg az építés és befejezés idejét. A 2—3 emeletes ház építésére ideje tízediki hónap. A mérnöki hivatal a tanácsnak ma tett jelentésében az építők kérelmét visszautasította, mert a házak építésének megkezdését és befejezését napokhoz kötni nem lehet.

A mérnöki hivatal javaslata az, hogy az 1898-ban hozott és e bajok orvoslását előző határozatát a reviziótól függetlenül, azonnal léptessék életbe. Ez a határozat így módosítja az építés idejét: A földszintes és egyemeletes háza az építés évének novemberében csak akkor lehet befejezve, ha az épület május végén már tető alatt volt. Ha az épület május végéig nem volt tető alatt, csak a következő év augusztus hónapjában lehet befejezve. A kétemeletes és magasabb házakba az építés megkezdésének az évében befejezve nem lehet. A lakhatási engedelem csak a tető alá jutás után hat hónapra adható meg, de az építés megkezdésének az évében legalább az első, illetőleg négyemeletes házát a második emelet felettyéig meg kell lennie s egkésőbbben április végéig az épületnek tető alá kell jutnia.

(*) **A Kereskedelmi és Iparkamara újalakítása.** Ma délelőtt ülést tartott a Kereskedelmi és Iparkamara újalakítása ügyében kiküldött bizottság, *Lany* György tanácsos elnöke mellett és megállapította, hogy a kereskedelmi és iparkamarai választások április 10-én kezdődnek, reggel 8 órából este 6 óráig lesznek, a pesti Vigadó-épület kistermében. A szavazászdó küldöttségek következőképp alakították meg: elnök: *Ehrlich* G. Gusztáv, alelnök: *Boros* Soma. A kereskedőkre adott szavazatokszavazó küldöttség rendes tagjai: *Simon* Jakab, *Jálics* Géza és *Kramer* Miksa; póttagok: *Földváry* Imre és *Ott* Lajos. Az iparosokra adott szavazatokszavazó küldöttség rendes tagjai: *Császár* Jenő, *Glück* Frigyes és *Horváth* József; póttagok: *Török* György és *Schiller* György. A fővárosi iparoskörben értekezletet tartottak a budapesti iparésztületek és ipartársulatok kiküldöttjei a kereskedelmi és iparkamarai választások megbeszélésére véget. Az értekezleten *Thék* Endre, az Iparoskör elnöke elnököl. Kimondották, hogy a képviselt testületek a kamarai választásoknál követendő együttes eljárásra egyetűnek. Az előkezületek megítélésére végrehajtó bizottságot küldtek ki *Thék* Endre elnöklete alatt. A bizottság jegyzője *Krieshaber* Leó.

(*) **A cseléd szerzők kívánással.** A cselédmesterek ipartársulata ma emlékiratot adott be a városnak, melyben a cselédközvetítő-szabályzat módosítását kéri. Kifogást tesznek az ellen, hogy a közvetítő-díjat csak a helybeállítás után nyolc nap múlva köteles a gazda is, a cseléd is megfizetni s ha a cseléd tizenöt napon belül a helyét elhagyja a szerző köteles nyolc nap alatt ingyen másik cselédet adni a gazdának, vagy vissza kell adnia a szerző-díjat. Ezt a rendelkezést a szabályzat törvényellenesnek mondja, mert a törvény a cselédnek tizenöt napi ömmondást köti ki. Azt vitatják a szerzők, hogy most már az első héten az első szóra otthagyja a cseléd a helyét, mert nem kell szerződést fizetnie. A szabályzat módosítására három alternatív javaslatot tesznek: fizessen a gazda is, a cseléd is az elhelyezéskor egy korona beíratási díjat, vagy mind a kettő az elhelyezéskor fizesse meg a szerződíj felét vagy a cseléd azonnal fizessen, a gazda nyolc nap múlva. Az emlékirat az utolsó megoldást tartja a legjobbnak. Kéri továbbá a szerzők annak a világos kimondását, hogy a vidékre való helyezéskor a gazda is, a cseléd is köteles három korona levelező-díjat fizetni. A szoptatók dajkák elhelyezéséért mindkét fél hat koronát fizessen s végül kéri, hogy a vidéki korosmárka és vendéglőke is minden külön írvételt nélkül helyezhessenek el konyhaszemélyzetet.

SZÍNHÁZ, ZENE

— **Istenek alkonya.** D'Annunzióknak is lehetnek pillanatai, amikor nem pózol a l'art pour l'art szent dogmájára nevében. Wagner Rikárdért — úgy gondolom — őszintén ráongott. Élvezte a hatalmas germán léhasan igaztót, szinppompás, torró harmóniákban ömledező orkeszterét. Ez amit a *Fuoco*ban a beteg, a haldokló és a halott Wagnerről írt, tele van mély és meleg szimpátiával. Ezek a részletek mind ezembe jutottak ma este az Operában, az *Istenek alkonya* repprez előadásán. Nem minden melanobólia nélküli gondoltam arra, hogy az *Istenek alkonya* díme idő lehetett eleveníteni, de az alkotót, aki a Wahnfried-villa borostyánnal befutottól sirjában porladó, semmítéle hatalom sem támaszthatja föl. Akárhogy tombol a késő elismerés, akárhogy zug a világ Wagner Rikárd diadalmas nevéből: az, aki a valencei Vendramin-palotában ezelőtt huszonegy évvel utolsó lélekzett, semmi-

főle tapsra és ünneplésre nem reagál többé. A mai reprizel Wagner halála emlékének áldozott az Opera. De az ilyen dátumok mintha csak arra szolgálnának, hogy megmutassák: mennyire halhatatlan, mennyire él az, akit eltemettek s akinek a neve, működése, diadala éppen a halál után hódította meg az egész művelt világot. A mai reprizben örömmünk tellett, mert teljesen új volt a mester szelleméhez. *Böhmische*, aki *Szigfried* adta, énekek és játékok szinte meglegő erőt mutatott. Hangjában is, alakításában is volt valami úde heroizmus és szilaj rajongás. *Diósgyő* Brunhildje megadta azt a nagy illuziót, amit etől a szereptől kívánunk. Hatalmas drámai éneke izzott a szenvedélytől és ábrázolása magas színvonalra emelkedett. Hatása ritkán volt szebb és nagyobb, mint ebben a fenséges szerepben. *Ney* Dávid Hagenie, *Takács* Alberichje, *Kacér* Margit Gutruna, *Leck* Gunthere, *Scamparini* Waltrautja mind elsőrangú alakítások. A norák csoportjából *Szántó* Lili gyönyörű organuma és jellemzése éneke emelkedett ki megkapóan. Kevés színpadja van Európának ahol az *Istenek alkonyát* ennyi művészettel adják elő. De büszkék lehetünk arra a kiváló dirigensre is, aki ma este a karnagyj polcon állt. *Márkus* Dezső vezetése alatt a wagneri zenekar csodálatos polifoniája elragadó pompával bontakozott ki és a lényesen kidolgozott részletek tömör, hatalmas egységbe olvadtak. A kiállítás díszes, a világitás és a rendezés szép effektusai mind hozzájárultak ahhoz, hogy a mai repriz igazi nagy sikert jeleltesen. (A. e.)

A Feszkék jubileuma. A Király Színházban ma adták huszonötödik évfordulóját *Kontó* József és *Pásztor* Árpád nagyszerű operettjét, a *Feszkéket*. Igazi jubiláris hangulatban pergett le az előadás. *Fedák* Sári sok ötletes mókája, szilaj tánca nagy tapsokat aratott. Sok tetszés kísérte még *Bánó* Irén, *Fereny* Károly, *Vöcsy* Géza és *Biró* Miska játékát. A közönség a jubiláris estére színi megfűtötte a nézőteret és az első ülővonal után a lámpák elé taposolta a szerzőket is.

Vigszínház. A Vigszínház jövő heti műsorát az *Erdny utjai* költő, *Flers* és *Caillavet* vígjátéka, amely előreláthatólag még sokáig fogja dominálni a Vigszínház műsorát. Holnap vasárnap, február 14-én délután *Ocskay brigád*-ot adják. Ez az előadás kivételesen félhárom órakor kezdődik.

A Népszínházban holnap este a *Bob herceg*, a hét következő estén a *Katinka grófnő* kerül színi színi *Szamosi* Ezával, *Komlósy* Emmával, *Szirmaival* és *Kovácsal*. *Blaha* Lujza asszony kétszer lép fel a jövő hét során. Csütörtök délután a *Menekvés*ekben, vasárnap délután a *Szokanodó asszonyokban*.

Király Színház. A feszkék sorozatos előadásait ezen a héten három estén a Király-Színház drámai személynének egy újabb produkciója fogja főváltani. Szerdán, pénteken és vasárnap este a *Hősök*. *Bernard Shaw* komédiája kerül színi és a többi estén *Kontó* József és *Pásztor* Árpád változatosan vonzóerejű operettje. A *Feszkék*. Ugyancsak a *Feszkék* kerül színi jövő vasárnap délután is. *Louison* szerepében *Fedák* Sárival. A *Hősök* a modern angol irodalom egy sokat emlegetett terméke. *Bernard Shaw* komédiája (*Moly Tamás fordította*) a szerb-bolgár háború idején Bulgáriában, Szilvaica mellett történik. Jelentékeny feladat vár a komédiában *Papp* Miskára, *Vágó* és *Thuryra*. A női szerepeket *Buday* (Némay) *Ottília*, a fővárosi társaság egyik ismert tagja, akinek ez lesz első színpadi fellépése, *Baracsy* Rózi és *Testőry* *Juliska* fogják játszani.

Magyar Színház. A második héte jut immár a *hajúk hadnagya* előadásainak sorozata. Az első nyolc előadásban a közönség a legnagyobb lelkesítéssel fogadta a darabot. A kiállítás pazar látványos, a két finna táblái, a vidám és hangulatos jelenetek hangos tetszése találtak. A darab minden este színi kerül a héten. Holnap, vasárnap, valamint a jövő vasárnap délután a Magyar Színház népszerű vídám operettje, a *Sherry* kerül színi. Csütörtök délután újusági előadás, rendkívül mérsékelt helyárral mellett *A drótosított* adják.

Színésznövendékek vizsgálja. Az Országos Színésznövendék iskolájának növendékei ma vizsgálati előadást tartottak a Vigszínház színpadán. A mentor című vígjátékot játszották szép sikerrel. A fiatalok mai debutja a színészpálya való hivatottságukról tett tanúságot. Különösen tetszett *Rákosi* Gizella természetes, finom alakítása és *Barsony* Ilonának jól átgondolt játéka. *Peterdi* Andor az ezredes szerepét komoly igazkészséggel s figyelemreméltó diszkreálval játszotta. *Kondor* Ernő meleg közvetlenségű játéka, színpadi ruuma, mozdításban és beszédében nyilvánvaló izlése biztató sikerrel jelenti pályájának. Az ezredes nővérének szerepében nagy reményekre jogosító tehetség jelt adta *Ábrai* Irén szép hangjáról és élénk, kitérgetéssel játékaival. A közönség szeretettel tapsolt a növendékeknek.

Gyermekszínház. Vasárnap harmadszor kerül színi a *Jégkirálynő*, vagy *Bóli Misi kalandjai* című regé. Az előadás fél ótkor kezdődik.

A Lipótvárosi Kaszinó hangversenye. A legközelebbi művészt február 20-án, szombaton lesz a Lipótvárosi Kaszinó dísztermében. A hangversenyen közreműködnek *Morena* Bertia bajor királyi kamarazenekesnő, dr. *Dilmann* Sándor zongoraművész

és *Hubay* Jenő hegedűművész. A hangverseny után tea és tánc lesz.

Sursum corda. A Nemzeti Színház legközelebbi ujdonsága *Bosnyák* Zoltán *Sursum corda* című ötfelelőnös társada mi színmű lesz. A bemutatóját a jövő hétre tűzte ki az igazgatóság.

Uránia színház. Dr. *Havass* Rezső *Dalmácia* című darabjának február 18-án lesz a bemutatója az Uránia-színházban. A première-re a színház nagy apparátussal készül.

Magyar zeneszerzők sikere külföldön. *Major* J. Gyula, a kiváló magyar zeneszerző IV. színtonóját és gondokhangversenyt, amelyek nemrég a *boroszi* közönséget hódították meg az ottani finomművészi társaság előadásában, február 10-én a *Wunderstein*-zenekar vitte átadatra *Lipszében*. A liposai sajtó nagy elismeréssel szól *Major* J. Gyuláról és helyét az elsőrendű zeneszerzők sorában jelöli meg.

Felgyógyult művész. *Faludi* Antal, a Nemzeti Színház tagja, a jövő héten már elbágyhatja betegszobáját és ismét megkezdheti működését a színházban.

A Színház Rendkívül érdekes tartalommal jelent meg A Színház művészeti hetit ap egu abb száma. A Színház egyes száma 20 fillérré kapható. Szerkesztőség és kiadóhivat: VIII. Baross-utca 69.

Legújabb zeneművek kaphatók Szilgyi Béla könyv- és zeneműkereskedésében, Budapest, Karolyi-körút 26. Kedvelt da ok, kuplák és kerengők: *Joup* Le *Catarina* magyar szöveggel a *Sherry* című operetből 1.80 K., *Sherry-walzer* 2.40 K., *Youp-la marsen* 1.80 K., *A Makrancos hölgyek* című operettek: *Potpouri* 3.— K., *Gühwürtchen* *Janosbogar* lódy zongorára vagy énekhangra 2.16 K., *Lincke* És war einmal zongorára vagy énekhangra 2.16 K., *Indra* album 3.60 K., *Die Meistersinger von Berlin* 2.40 K., *Venus* steig herriede 2.16 K., *Luna-walzer* 2.40 K., *Pütty* kupié a *Tavaszból* 1.80 K., *A etter*, *Légyott* *Intermezzo* 1.80 K., *Teljes operák és operettek szöveggel*: *Gounod*, *Faust* 14.40 K., *Verdi* *Aida* 14.40 K., *Bizet* *Carmen* 10.40 K., *Poldini*, *A csavargó* és a királyleány 5.40 K., *Madame Sherry* a Magyar Színház kitűnő ujdonsága 12 K., *Lincke* *Lysistrata* (Makrancos hölgyek) 12 K., *Szöveg nélküli*: *Puccini*, *Tosca* díszes kötésben 9.60 K., *Mascagni*, *Paraszbecsület* 6 K., *Goldmark* *Saba királynője* 7.20 K., *Strauss*, *A tavasz* 6 K., *Fledermaus* 5.40 K., *Eysler*, *Bruder Staubinger* (Vándorénekek) 6 K., *Madame Sherry* 7.20 K., *Elsőt papucs* a Népszínház ujdonsága 4.80 K., *A drótosított* 6 K., 101 magyar népdal cigányos modorban, zongorára 3 K., hegedűre 3 K., cimbalomra 4 K., *Kuruc dalok* legújabb gyűjteménye *Huber* Sándor átiratában 6 K., *Nagy rakár* antikvár zeneművekből is. *Könyv- és zeneműveket* kívánatra ingyen és bérmentve küld.

Küry Klára távozása a Népszínházból.

Budapest, február 13.

Küry Klára kisasszony ma a következő levelet intézte *Forcsoll* Kálmán igazgatóhoz:

Tisztelt igazgató ur!

Van szerencsém szives tudomására adni, hogy a mai napon megszüntem a Népszínház tagja lenni, ama Népszínház amelynek deskaira mindig akkora áhítattal léptem, mintha a színpad volna a templom, amelyben imádkozom. Ön ezt mindig tudta és jól tudta és bár újabbán is öt éves szerződéssel kötött a Népszínházhoz, mégis olykor felidézze, máskor passzív támogatója tudott lenni azoknak az apró és nagy körülményeknek, amelyek az én művészi pozícióim aláaknázására törek. Hogy nem sikerült az esztendőök óta gyűjtött aknák munkája, azt annak az eltökélésnek köszönöm, amely hirtelen roppant lelki vívódások, esztendőökig tartó türelmesség után képessé tesz arra, hogy művészi álmaim korábban meleg részképből a hajléktalanságba megyek. A lelki felszabadulás ujdongó érzésével: hogy végre az é színházhoz való gyermeki ragaszkodásomat lebirni tudtam. Nincs okom eltökélni, hogy a csöpp, amely a poharamat tülkötötte, a kedves kaland, amely a napokban jelentkezett. *A Katinka* című operett szerzői engem múlt hónap 14-én kelt le-
vében teikertek darabjuk gyors betanulására és kedveskedtek nekem azzal a várakozással, hogy a szerep kivirágztatását tölem remélik. A szerepet betanultam, a première óta egyetlen napi megszokás nélkül, betegem is, ami nem kötelességem, jót voltam, bizton reméltém (hogy a 20-iki szombat kivételével, amikor egy jótékony hangversenyen Bécsben kell közreműködnöm igen nemes célra) naponta táplálva a sikert, egyfolytában visszatér a darabot első jubileumig. Legnagyobb meglepetésemre arról értesültem, hogy minden becsületesen és tisztán gondolkodó embernek érthetően okokból hététen, ó hónap 15-én más művésznőt léptettek fel minden átmenet nélkül az én szerepemben. Amilyen természetesnek tartanám és tellette: est betegség, lemondás, renitencia, vagy bármi más ok esetén, annyira rejtélyes volt nekem és minden józan embernek, miért kellett a színháznak még szerződésszegés árán is, rögtön és azonnal hozni valakit és felletetni és az én szerepemben és már hététen. Megkaptam a magyarázatot:

— A darab jövedelemben már megcsappant, jó,

ha galvanizálódik egy kis heccel és miért ne legyen és miért ne legyen éppen a 16-iki gázsínnap előtt pár száz koronával több jövedelem?

Nagyon megilletődtem erre az okfejtésre. Ennyi művészi szempont, ilyen magas feltétlenség már én igazán nem bírok meg és elhatároztam, hogy menekülök e nyomászól morál elől. Igaz, hogy én igazgató ur, e több kényserhelyzetre hivatkozott, utóbb a kis kaland tervétől el is állott, vagy látszik, ma reggel megint visszatért rája, de így vagy úgy, a többi jószándék tetejébe ez az újabb éppen elég. Szívemből sajnálom, hogy ez az elhatározásom egy művésztársam felleptével találkozott, egy művésztársammal akit személy szerint szeretek, akinek pái áján minden sikert kívánok és akit sanalok érte, hogy ilyes ólakra használják médiumot a helyett, hogy a tehetségét méltó, neki való, új feladatban hasznosítsanak. Ha azt mondaná valaki, hogy itt félősről van szó, elmosolyodnám rajta, holott magam óhajtottam, vajna ez a szépbangu leány a mi színnázunkhoz jönné. *Tanum rá — ön, Igazgató Ur!* De az ilyen kis feltétlenségi gyanu nem új nekem. Valahány művésznő a legutóbbi években akár a vidékről, akár másnunnan a Népszínházba jött, mind kénytelen volt megérteni a direktio tükos vagyát, hogy engem megbuktasson és mert ez végre se sikerült, valahogy belevit a köztudatba egy velem való konfliktusa hírért, amely hír volt csupán valóság sóha. Sokszor mosolyogtam ezen is. Keserűen is gyakran. Elbirtam mindig. Mint írfinak és igazgatónak, önnek lett volna kötelessége, hogy engem fedezzen a nyilvánvaló valótanságokkal szemben: — de e helyett hallgatag tapátta ellenem a hamis látszatokat. Türtém mint egyedülálló leány, hogy biztosítsam magamnak anvagi függetlenségemet és hogy meg ne keljen váinom a színpadtól, amoyt imádom, amelynek deszkáról virág nyíltól felém, amelyen sikert sikerre tetéztem és amelyhez legdrágább emlékeim fűződnek. Kollegámat szerettem és szeretem. Férfiszínész lehet, de pmadonna nincs egyetlen Európában, aki pályáján olyan kevés szerepet adott volna vissza, mint én; — másnak a szerepét pedig nem vettem el soha és mindenkinek elsőrendű foglalkoztatását sürgettem mindig. Mindazonáltal nem mulasztottam el az sem, hogy kolégáim közt neveltessek ellenem hangulat, — roppant fizetésem felhánytorgatásával. E fizetésre való hamis és céltalos hivatkozással tagadta meg többször az igazgatóság mások derék munkája bővebb jutalmazását: — holott fizetésemnek is csak a hire volt nagy, különben olyan és annyi, amilyen és amennyi ezt a pozíciót mindenütt a világon megilleti, és négyen voltak a korábbi rezsim alatt, akik lejenkint ugyanennyit kerestek a színháznál. Rosszul megy-e a színház, jól-e? — én nem tudom. De részem sincs benne, mert hiszen három-négy év előtt volt darab, amelyik velem csak egy szezonban is többször ment mint ahányszor két esztendő óta engem egyedülállóan jelleltetni szives volt. Ime a mérleg. Most elmegyek. Nem arra való hivatkozással, hogy másutt jobb szerződés van. Ezt sem erkölcsi-csúsnak, sem nemesnek nem tartanám. Nincs szerződéssem. Én elmegyek annak ellenére, hogy kiváláson szóbeli bejelentésére ön nekem azzal az üzenettel felelt, hogy fizetésemet felemeli és a szerződésemet úgy módosítja, hogy az ilyen kínos megépítésnek főléje helyezzessem. Immár köszönöm. A Népszínházat és munkáját áldja meg a jó Isten. Önt is, tisztelt igazgató ur!

Küry Klára.

Legjobb szerzőnk ezuttal, mára legalább, kommentár nélkül hagyja a nagy művésznő e nemes vallomását, amelyre — mert elhagyásával jár annak a színpadnak, amelyre neve és tehetsége fényét árasztotta, — bizonyára csak igen nagy szenvedések árán határozta el magát. Hogy megmaradjon sértetlen Küry Klára igazza és a háttér is, amelyet a Népszínház vezetésében uralkodó szellem felől rajzol, kevés szót fűzünk csak e plasztikus nyilatkozathoz, amely egy nagy egyéniség, ezenfelül egy sokat méltatlan és büntetlen bántalmazott leány felszabadulása a nyílg alól, amely legjobb erőt, szírnyaló becsvagyát fogva tartotta. Küry Klára sommit se veszt azzal, hogy a Népszínház kötelékéből távozik. A Népszínház ellenben rengeteget vesz abból, ami az utóbbi években diadala foglalatját tette. Sok nagy siker, a közönség szeretete, fényes és biztos művészi tudás, hírnév nem mögötte van csupán e kivételes tehetségnek: — de előtte is. Am a rendszer előtt, amely a legfőbb művészeti értékekkel így gazdálkodik, egy dollog van: a nihil. Megkíméljük Küry Klárát attól, hogy érvekkel erősítsük a tényekben levő igazságot. Művészek, nők legkivált, maguk a bírái annak, a lelkiüknek mi sértő. De itt nem is tápnlatlanságról, de egész rendszeréről van szó, amelynek szándékban való rosszassága egygűjűségével vetekedik. Azt se akarjuk ezuttal, hogy felsoroljuk Küry Klára népszínházi diadalit,

amelyek közvetlenül a szemünk előtt zajlottak le és túl is határainkon messze vitték nevét és híret. Reá nézve úgy áll a dolog, hogy mindaddig, amíg új diadalokat nem arathat régi helyén, — arathatja a régiakat valamely új helyen. Mert e tehetség körül, ha a vezetősségre, legkivált pedig darabokkal van az oldalán, készen terem, ami minden színház életét teszi: a művészi siker és a pénz. Hogy minde feladatokat a Népszínház jobban mi módon teljesítette, megmondja a levél. Nincs beszédos kritika, amely többet mondhatna, mint annyit mond a puszta tény, hogy a Népszínház legfőbb erőssége, az egész magyar színpadnak méltán ünnepeleg egyik díszes távozásra határozta el magát. Ismeri-e vajjon a színház veszteségének mértékét, nem tudjuk. Mentsége csak egyetlen lehet, hogy — nem ismeri.

As éjszakai órákban Porzolt Kálmán igazgató egy a dolgok lényegét még csak nem is érintő, apró detailra vonatkozó nyilatkozatot tesz közszé, amelyben ama reményét nyilváníti, hogy Kury Klára meg fog maradni a színház kötelékében, mert szerződése öt évre szól és sikerülni fog visszatéríteni a szerződéses állapotra minden bírót ut mellőzésével. Az igazgató továbbá azt hangoztatja, hogy a színházban igen fontos az írók, a szerzők kívánsága, ami igaz is. Hogy ez a szempont mennyiben érvényesül, arról nagyon sokat beszélhetnénk, de most hagyjuk. Gruppironi mindig lehet. És az írók is mondhatnának egyetmást. Az adott esetben kényelmes Porzolt igazgató urnak hivatkozni a szerzők kívánságára, hát tegye. Ez se árt, se használ. El is mond egy lovagias legendát a *Katinka* címszerepéről, amelynek Kury Klára számára való kiosztása a szerzőknek nagyon ellenére lett volna. Semmi közünk a sok szóbeszédhez. Itt van maga a szerzők levele, amelylyel a szerepet közvetlenül a próbák megindulása előtt Kury Kláranak felajánlják a következőkben:

Igen tisztelt Művész! Ma levélben felkértük *Porzolt* igazgató urat, hogy a *Katinka* címszerepét öné bizza mint akítól várjuk, hogy sikert szerepelt és szerepnek. Amikor ezt tudomásra hozom, kérem: fejtse el a fennforgott nézeteléréseket; fogadja szeretettel a szerepet és hasson oda, hogy a darab még e hónap folyamán okvetlenül előadásra kerüljön. Azt hiszem erre annál is inkább megkerhetem, mert hiszen még három hetünk van a hónap végéig.

Közösöke ó hive

Furagó Jenő.

Budapest, 1904. január 14.

TUDOMÁNY, IRODALOM

○ **Fásztor Árpád: Versnek.** A napokban hagyja el a nyomdát *Fásztor Árpád* költeményeinek újabb kötete. A tisztes, diszkrét izléses kiállított kötet előfizetési ára két koronát 40 fillér. Előfizetéseket a *Budapesti Napló* kiadóhivatala (Kerepesi ut 25.) is elfogad.

○ **Uj Idők.** Japán felé tekint a világ és az *Uj Idők*, amely az aktuális eseményeknek mindenkor hűséges visszatükröző, és egész sorozatát közli a szebbnél szebb képeknek a 16 kelő nap országából. A szövegírásban van regényfolytatás Herczeg Ferentől, novella Ambrus Zoltántól, vers Szabolcska Mihálytól és Endrédi Sandortól cikk Ego. Keve és Ierex tollából. Az *Uj Idők* kiadóhivatala (Andrássy ut 10.) barkinek ingyen küld-mutatványszámot.

○ **Március 15** című egy elvonások alkalmi színdarabjára hirdet előfizetést *Fásztor József*. A munka négyötödöt pótol; ifjúsági társas és önképző köröknek alkalmas nyugt hogy a népélükön március 15-kének hangulatát közvetlenebbül lejezhessék ki. A színdarabban mindössze három szerep van s így könnyen előadható. Megrendelhető a szerzőnél Budapest, VII. Columbus-utca 28. Ara 80 fillér.

TÖRVÉNYSZÉK

§§ **Pör királysértésért.** Szegedről táviratozzák: *Kalmár Antal* közjogi író akit a budapesti esküdtbíróság az őszszel királysértésért 3 havi államfogházra ítél, ma ismét a sajtóbíróság elé került. *Kalmár* ugyanis egy szegedi lapban katonák címmel királysértő és lázító cikkeket írt, melyben azt állította, hogy a katonák hűbérnátja mellett, hűbérzászó slatt künlődnak, mert az osztrák császár nagyobb ur mint a magyar király stb. Felhívja a magyar katonákat, hogy ennek a szentségtelen állapontnak vessenek véget. A cikk élesen bírál a clopyi hadiparancsot. *Kalmár* kijelenti, hogy nem érzi magát bűnösnek, a cikk sem királysértést, sem lázítást nem foglal magában. A vádlott azt mondja, hogy a cikk megírására az igazgatót helvzet indította, melyet a clopyi hadiparancs és a katonák visszatartása idézett elő. A bíróság *Kalmárt* az esküdtszék verdikje alapján fölmentette.

§§ **Éltelt képviselő.** A verbió kerület tót nemzetiségi párti képviselője, *Valasek Janos* a korteskedés

idején igazgató a magyarság ellen. Mandátuma ellen e miatt kérvényt is adtak be, melyet azonban a Kuria elutasított s egyszersmind bűnpört is indítottak ellene. A törvényszék bárombavi, a tabla pedig *egyévi államfogházra* ítélte Valaseket. Ezt az ítéletet jóváhagyta ma a Kuria azzal a megokolással, hogy ha az igazgató címén beadott petíciót emásította is a Kuria, ez még nem zár a ki azt, hogy igazgató miatt bűntetőpört is indítsanak egy képviselő ellen.

§§ **Lilomtipras az iskolában.** Ezzel a költői címmel *Knaute* Rezső, a körömdi polgári leányiskola igazgatója cikket közölt egy budapesti újságban két évvel ezelőt, mikor kiderült, hogy a körömdi leányiskola egyik tanítója, *Mocsány Ignác* növendékeivel büntös üzimeket írtat A cikkben *Knaute* nevesen megtámadta a körömdi leányiskola két tanítóját, *Farkas Ivant* és ennek feleségét, *Harsányi Máriát*. *Farkas* és *Farkas* sajtópört indított a cikk miatt. A budapesti esküdtszék ma tárgyalta a pört. A védőügyvéd felsorolta a valódiság bizonyítására szolgáló iratokat és megnevezte a tanukat a bíróság helyt adott köz- és jogos magánérdek emőn a valódiság bizonyításának s erre vonatkozólag. A védő által felsorolt ügyiratok beszerzése és a megnevezett tanuk beidézése céljából a mai tárgyalást elnapolta.

§§ **A Humbert-ügy.** Párisból táviratozzák: A felebbezési bíróság nembenhagyta a *Cataui-Humbert* fele ügyben hozott első oku bírósági ítéletet amely *Humbert Terézt* fe mentette.

SPORT

○ **A Pannónia Evezős-Klub** február 11-ikén tartotta rendes közgyűlését, gróf *Károlyi Mihály* elnöklésével. Az évi jelentés eredményekben gazdag működéséről számolt be. A *Pannónia Evezős-Klub* külföldön is elismerést szerzett a magyar evezős-sportnak. A jelentés tudomásuveléle ma megválasztottak az új úszkark. Elnök lett: gróf *Károlyi Mihály*, aienők: gróf *Károlyi József*; igazgatók: *Martin István* és *Abay Zoltán*; titkár: *Erdős Jenő*; művezetők: *Gillemet Ferenc* és *Kauszer Árpád*; pénztáros: *Hiesz Jónás*; szertáros: *Jordán Dezső*; ügyész: dr. *Széki Antal*; gazda: *Tüske Jenő*; ellenőr: *Faubel Gusztáv*; mérnök: *Weimess Marian*; jegyzők: *Nótel Gyula*, *Szelner Aladár* és *Kauszer Lipót*; számvizsgálók: *Eisner Aurél*, *Hankó Arbur* és *Kanzenberger Janos*.

○ **Football-méközes.** A *Budapesti Tornaklub* és a *33 Football Klub* vasárnap délután mérkőzik a *Polonyi Géza* vandordijáért, egy 1500 korona értékű ezüstbárdért. A mérkőzés, amely irant sportkörökben nagy az érdeklődés, harmadfél órakor kezdődik.

Legujabb.

Japán nyomás Kínára.

Tokió, február 13.

A japán kormány, midőn a háboru elkerülhetetlennek látszott, a pekingi japán követ útján azt a tanácsot adta a kínai kormánynak, hogy az ellenségeskedések kitörése esetén szigorú semlegességet tanusiton. Egyttal utasították a követet, hogy ez elhatározásra nézve a következő okokat hozza fel:

1. Minden hadviselőnek kötelessége hozzájárulni ahhoz, hogy a hadállapot szenvedési lehetőleg korlátozva maradjanak. Ezért meg kell kísérni a háboru szünterét oly szorosan elhatárolni, hogy a semleges hatalmak kereskedelme és forgalma lehetőleg kíméltsékek.

2. Ugyanugy arra is kell törekedni, hogy a nemzetközi hadi viszonyokat egyszerűsítsék, vagyis a hadviselő felek számát lehetőleg korlátozzák. A jelen esetben ezért a háborunak Japánra és Oroszországra kellene szorítkoznia, hogy a világháboru elkerültsékek.

3. Háboru esetén a legnagyobb fontossággal bír, hogy Kína belsejében a nyugalmat és a rendet megővják, épp így a nyilt kikötőkben is, hogy elkerüljék a lakosság felzúgatását, mely a hatalmaknak ürügyet nyújthatna beavatkozni Kína ügyeibe.

Egyttal megbizták a követet hogy világosítsa fel a kínai kormányt arról, hogy a semlegesség kijelentése Kína részéről fontos követelésekkel is jár, t. i. hogy Kínának arról is kell gondoskodnia, hogy a semlegességet a hadviselő felek is tisztelőben tartásák. A semlegesség megsértésére irányuló minden kísérletet vissza kell utasítani, nevezetesen a kikötőket nem szabad katonai és tengerészeti hadműveletek alapjául felhasználni, sem pedig menedékhelyül a hadviselő hajói számára, vagy arra a célra, hogy ott a hajókat kijavítsák, vagy élelmiszert vegyenek fel, hogy azután újabb hadműveletekhez fogjanak. Kínának ezért Sanhajkvangt és más stratégiai pontokat katonailag meg kell szálnia és gondoskodnia kell arról, hogy kikötőit hadicélokra fel ne használják. Ez elv szigoru figyelemmel tartásával Kína meg fogja szabadítani területét Mandurián kívül a háboru szenvedéseitől. Hogy a hatalmak elismerjék Kína semlegességét, Japán alkalmas időben közölni fogja a hatalmakkal, hogy Kína semlegességét respektálni fogja, amíg azt Oroszország is teszi,

Amerika közvetítése.

New-York, február 13.

Németország azt indítványozta Washingtonban, hogy szőlítsák fel a hatalmakat arra, hogy a két harcoló államtól bírják rá, hogy a háborut korlátozzák és hogy respektálják Kína semlegességét. Amerika, amelynek a legkisebb politikai érdekei vannak Európában és Kelet-Ázsiában, kezdeményezheti ezt a mozgalmat. C-ak ha ez lehetetlen volna, akkor volna Németország hajlandó ezt tenni. Roosevelt elnök és Hay államtitkár ez az eszmét igen célszerűnek és kivitelre érdemesnek találták. Az Egyesült-Államok kormánya meg van győződve, hogy Németország kereskedelmi érdekeinek megóvása végett kívánja Kína integritását.

TÁVIRATOK

Bukarest, február 13. (*Agence Roumaine*.) Egy itteni konzervatív lapnak egy román hadtest mozgósításáról szóló híre teljesen alaptalan.

Renitens katonatisztek.

Vannes, február 13. A városi parancsnok azt a hat katonatisztet, akik nem akartak közreműködni a szerzetesek elűzésében, egyelőre letartóztatta.

Közgazdasági táviratok.

Bécs, február 13. (*A Budapesti Napló* telefonjelentése.) Eladatok: *Busa:* 1500 mm. 77 kg. 8 K. 80 f., *Bécsből* 1800 mm., tót felvidéki 77 kg. 8 K. 82 f. *Bécsből* urasági ára 77-78 ag-ig 8 K. 55 f. *Boldogasszonyból*, kistelekeken 81 kg. 8 K. 30 f. *Mezőbényéből.* *Rozs* 7.05-7.15 K. *Arpa* valamivel magasabb, *tengeri* 8.50-8.95, magyar zab 6.10-6.85, válogatott 7.- K. *Liszt* valamivel javult, *körpa* 10 fillérel szilárdabb.

Bécs, február 13. (*A Budapesti Napló* tudósítójának telefonjelentése.) A délnémet magánforgalomban s zárlatok a következők voltak: *Osztrák hitelrészvény* 648.50. *Magyar hitelrészvény* 757.- *Angol-Osztrák bank* 28150. *Bécsi bank* egyedisel 510.50 *Union bank* 529.- *Länderbank* 430.- *Osztrák-magyar államvasút részvény* 647.25 *Déli vasút* 81.75. *Elbavölgyi vasút* 408.-. *Rézaknyugati vasút részvény* —. *Dobányrészvény* 330.-. *Rimamurányi vasút* 468.50. *Alpesi bányarészvény* 414.- *Májusi járadék* 99.85. *Magyar korona járadék* 97.70. *Lőrök sorsjegyek* 112.- *Német birodalm mársa* 117.16-117.25. *Napoleon* 19.06.

Berlin, február 13. (*Gabonlatóze.*) *Busa* májusra 173.- márka (10-14 korona), júliusra 173.50 márka (10-14 korona). — *Rozs* májusra 138.75 márka (8-18 korona), júliusra 141.- márka (8-26 korona). — *Zab* májusra 129.75 márka (7-60 korona), júliusra 132.75 márka (7-78 korona). — *Tengeri* amerikai mixed májusra 113.50 márka (6,66 korona), júliusra 114.50 márka (6-72 korona). — *Spiritus* 70 márka (árlílyam 117.20 korona per 100 márka). *Írányzat:* szilárd. ldő: eső.

Berlin, február 13. (*A Budapesti Napló* tudósítójának távirata.) *Levi forgalom:* *4% os magyar aranyjárdék* —. *Magyar koronajárdék* 98.-. *Osztrák hitelrészvény* 204.-. *Osztrák-magyar államvasút* 138.25 *Déli vasút* 15.10. *Rézaknyugati vasút* 216.-. *Elbavölgyi vasút* —. *Orosz bankjegy* közsépek —. *Busechticrai* —. *Orosz bankjegy* —. (Último) *Lombard* —.

New-York, február 13. (*Terménytóssé.*) *Zárlat.* *Gyapot:* *New-Yorkban* helyben 14.80 (14.50). *Feb-ra* 13.47 (13.66). *Májusra* 13.85 (14.09). *New-Orleansban* helyben 13.75 (13.75). — *Petroleum:* *Stand whit* *New-Yorkban* 8.85 8.95. *Stand white Philadelphia* 8.80 (8.90). *Raffined in Cases* 11.65 (11.65). *Credit Balances at Oil City* 1.85 (1.85). — *Zsv:* *Western steam* 7.90 (7.95). *Rohe* és *Brothers* 7.90 (7.85). — *Tengeri* irányzata szilárd. — *Februára* —. (—). — *Májusra* 59.75 (59.-). — *Júliusra* —. (—). — *Busa* irányzata szilárd. — *Piros ószi* helyben 97.75 (97.75). — *Febr-ra* —. (—). — *Májusra* 97.75 (97.-) — *Júliusra* 98.75 (92.75). — *Szept-re* —. (—). — *Gabona* szállítási díja *Liverpoolba* 1.75 (1.75). — *Edet:* *Isár Rio* 7. sz. 0.- (7.175). — *Febr-ra* 0.- (6.20). *Májusra* —. (6.55). — *Liszt:* *Spring Wheat* *ciars* 4.- (4.-). *Cuicor:* 2.75/100.— (2.75/100.—). *Ón:* 28.80.— (28.80.—). — *Réz:* 12.25-12.50 (12.25-12.50). (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, február 13. (*Terménytóssé.*) *Zárlat.* *Busa* irányzata szilárd. *Febr-ra* —. (—). *Máj-ra* 96.75 (95.75). — *Tengeri* irányzata szilárd. — *Februára* 51.- (50.75). — *Zsv:* *Májusra* —. (—). *Júliusra* 7.65 (7.73). — *Sealonna short* *clear* 7.18 (6.81). — *Serfikus:* *Májusra* 14.72 (14.87). — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

KÜLÖNFÉLÉK

Muló akkordok.

A hólopott vadonban
Hallálnak csendje ul.
Faságról-ágra szállva,
Dalos madár repül.

Hó hull a longe galryról,
Mintha a rongoteg
Hullatná most a könnyét
S hull szive megrömege.

Szívóban a madárak
Tán új reményt fakaszt,
És álmód napsugárról
És lát fénylő tavaszt . . .

Ha már a férfi szívből
Tavaszi remény kihalt,
Sok év után ah egészre
Hall kedves, régi dalt.

Csicsergi egy leányka,
Friss, mint a kikelet.
Oly ismerős a hangja
S nem tudja, ki lehet?

Ah, kedves, szép leányca,
Ah, rógmúlt dallamok,
A tört szívnek ti adtok
Egy percre balzsamot . . .

Megreszketi hült szívünk,
Oly akaratlanul
S egyszerre csak szemünkből
Egy könnyesepp lopva hull . . .

Egy perc. Eltűn a szép leány
S már a madár se zeng.
Kibalt erdő s kibalt szív,
Némán továbbmereng.

Felci Sándor.

+ Milliórdos a katedra. John D. Rockefellernek, a Standard Oil Company milliórdos urának a becsüvágát nem elégíti ki az a sok olvasatlan millió, amelyet harmincöt év alatt összehalmozott s még az sem elég neki, hogy a Morgan trónvesztésével ő lett Amerika pénzügyének koronázatlan királya, akinek az akaratát döntő minden alkalozásban. Az ő becsüvágja magasabbra tör, föl egészen a vasárnapi iskolai tanítóságig és ezt el is érte tavaly, mikor a clevelandi Euclid Avenuen levő baptista-temp'om biblia-mag. arázó iskolájának tanítójává választották. Az elmúlt héten volt az egyházközség évi közgyűlése és azon Rockefeller lelkesedéssel egy évre újra megválasztották. Az Euclid Avenuebeli baptistáknak tehát egy további évre lehet gyönyörűségük abban, hogy Rockefeller urat hallgassák, mikor Timótból, Pál apostol evangéliumából magyarázza nekik, hogy a pénz bírájának vágya minden gonosznak a gyökere. És lát-hatják azt a közmondásbeli papot, aki vizet pród'kál és bort iszik, lát-hatják önzetlenségéből prédikálni azt a Rockefellerert, aki a szénsztrájk idejében, mikor mindenki köölajjal fűtött, a szegény emberek méhethetlen nyomorúságára 16' sró olta az olaj árát, hogy abból még egynéhány milliót szaporíthassa mesés vagyonát.

KÖZGAZDASÁG

A Kereskedelmi Bank közgyűlése. A Pesti Magyar Kereskedelmi Bank ma tartotta 62-ik évi rendes közgyűlését Lánzy Leó udvari tanácsos elnök eke alatt a részvényesek nagy részvétele mellett. Elnök üdvözlö a megjelent részvényeseket konstatálva a gyűlés határozatképességét, amennyiben jelen van 79 részvényes 2016 részvény képviseletében 323 szavazattal. A jegyzőkönyv vezetésére dr. Görgey Artúr királyi közjegyzőt kérte föl, annak bítelesítésére pedig dr. Fodor Kálmán és dr. Gruber részvényeseket. A közgyűlés elé terjesztett terjedelmes évi jelentés a következőket tartalmazza:

A múlt évi jelentés előterjesztése alkalmából az igazgatóság ama reményének adott kifejezést, hogy országunk közgazdasági alapjainak és viszonyainak megszilárdítása, nemkülönben az államnak minden oldalról sürgetett kezdeményezése meg fogják adni pangó közgazdasági életünknek azokat az impulzusokat, melyek az üzleti tevékenység minden terén fellendülést fognak előidézeni. A jelentés tágadommal konstatálja, hogy ez a remény nem tejesült s a most le olyt üzleti jelentést az igazgatóság azzal a panaszszal kezdi, hogy azok a kedvezőtlen politikai és parlamenti viszonyok amelyek az 1903-iki évet jellemezték, most is lényeges akadályt képeztek ama lendületnek, melyet remélvát s mely után az egész ország vágyódik. Mindezek dacára a kifejtett tevékenységről örömdetes képet lehet nyujtani. Ez mindenképp a múlt év jó termésének köszönhető, azonfelül pedig a pénzügyi és ipari javulásnak, mely Közép-Európában mutako ott s mely a nemzetközi összeköttetések révén hazai viszonyainkra is kedvező hatással volt. Az említett körülményeknek köszönhető, hogy az intézet tőkéinek elhelyezésében némi javulásról lehet szólni s hogy a közönség folyton növekedő befektetési szükséglete folytán oly műveletek voltak keresztülvihetők melyek lényegesen hozzájárultak az intézet jövedelmezőségének tartós biztosításához. A viszonyokat összevéve, **kiegészítő üzenet**re pillantva vissza az igazgatóság. Az igazgatóság jelentésében annak a reménynek ad kifejezést, hogy a monarchia két kormánya és parlamentje minél előbb elhárítják azokat az akadályokat, amelyek útját állják közgazdasági életünk gyorsabb fellendülésének. A forgalmi adatokat már közöltük.

A nyereség felosztása így történt: Az 1903. év 5,798 046 korona 45 fillér tiszta nyereséggel zárul, amely a múlt évi áthozattal együtt 6,462,027 korona 08 fillér. Ebből az alapszabályok értelmében levonandó 718,756 korona 76 fillér, úgy, hogy a közgyűlés rendelkezésére áll 5,743 270 korona 32 fillér. Ebből 4 200.0 0 koronát az 1903. évi osztalék-szelvényeknek 140 koronával való beváltására fordítanak, a rendkívüli tartalékalaphoz 800,000 koronát csatolnak, 30,000 koronát a tisztviselők jutalmazására adnak a fennmaradó 718,270 korona 32 fillért pedig új számlára írják elő. Az osztalék a részvénytöke 14%-ának felel meg. A tartalékalapok összege 23,000,000 koronára a hivatalnokok és szolgák nyugdíjalapja 2 234 164 korona 87 fillérre emelkedet.

A közgyűlés a jelentést egyhangulag tudomásul vette, az igazgatóság indítványait elfogadta és a felügyelőbizottságnak megadta. **Fényes** részvényes az elért szép eredményért hálás köszönetet mondott az igazgatóságának, a felügyelőbizottságnak, de különösen az elnöknek, Lánzy Leó udvari tanácsosnak s a tisztikarnak, amit jegyzőkönyvileg örökített meg. Lánzy Leó elnök köszönettel veszi tudomásul a bizalomnyilvánítást egy a vezetőség, mint a tisztikar nevében. Ezután az alapszabályoknak az ügy-

rendre vonatkozó néhány pontjának módosítása után a kisorsolt igazgatósági tagokat: **Felner** Henriket, gelsei **Guttman** Vilmost, **Holtischer** B. Lipótot és **Schweiger** Mártont, valamint a felügyelőbizottság tagjait is újra egyhangulag megválasztották. Az osztalékok hetétől kezdve fizetik ki.

A Magyar Általános Hitelbank mérlegét az 1903. üzletévről hétédr, e hó 15-én fogja közzétenni.

Egy ujjonnan

íőfedezett
nőcsész szerint a **titkosvadás** egész **gyógyítható!** Fényes eredmények és a mozgásigények címei mondhatóak. **Közlebi** megdundható a **Villa Imgard-Sanatorium** intézetébe által, Bad Freienwalde a 0 b. Berlin.

+ Solvetség +

Szep, telt díjmentes nyerveket **D. Franz Steiner & Co.** helyi elnökével, Berlin, 1900. **Párisban** aranyeremmel kitüntetve az oroszok által kállitásban, 1901-ben **Hamburgban** az 1903-ban **Berlinben** 6-8 hót a 100 évi szolgálatgyapardókat jóllátás. **Orvosok** rendelik. **Égő** megbízhatóság **nem szedél**. **Számos** szándék. **Árt** 1 doboz **2.50** kor. **Postai** távirányon vagy utávéttel. **Kapható:** **Török József** gyógyszerész-nél **Budapest**, **24. Király** utca 12.

Gyors végeledás!

4 pár cipő
6 kor. 25 filléért.
Roppant mennyiségű cipő-árak megvásárlása folytán csak rövid ideig kapható még mélyen lecsökkent áron 1 pár úri és 1 pár női barna vagy fekete fűző-cipő, erősen szegelt, vastag bőrtalppal, továbbá 1 pár elegáns férfi és 1 pár női cipő, csinos és könnyű viselésű, nagyvár centiméter szerint. **A négy pár együttvéve** csupán **6.50** kor. kerül. A szűkítés utánval vagy az ország előzetes bekielése mellett történik. **S. URBACH** cipő-kivittli háza **Krakau**, **Fisch 54**B Nemzetiséket kicserélek, a pénzt pedig visszafizetlem.

Uj találmány.

Fatány- és egérszirt szer, amely az eddigi összes irtó szerokat felülmúlja hatékonyabbá van, mint hogy a szurnok kollektív szaga van, ennélfogva ellent nem állhatnak az egerek, hogy meg ne egyék, de el is pusztulnak tőle, a szer egy uton van előállítva, úgy, hogy mindenki által kezelhető, passzióla alakuk és minden egyes passzióla ahhoz készített fédr hátyapajtká van, a passzió van készíttve, hogy szivesen megoszik a szerrel együtt, amiért felelősséget merok vállalni. Szabadalmazott hatóságilag, embeletti ellen nem lehet használni, annál is inkább merom ajánlani az szer, mezel egerek pusztítására is igen ajánlatos alkalmi mindenki által, megrendelhető posta útján küldve vagy a pénz előleges bekielése mellett vagy utávéttel, 1 keltő ára 14 korona, fél keltő 8 korona, egy próbaszer 2 korona. Használati utasítással, nagyobb megrendelésnél árkedvezmény, azok az egérek, akik patkányirtással foglalkoznak, árkedvezményben részesülnek, nagyobb uradalmakhoz kívánatra a szer-tulajdonos személyesen hajlandó elmentni. **Lovóhímen** megrendelések kértnek **Reichenhath Samu** cözveg Budapest-Kőbánya **Martinyovits-ter 2. sz.** Keltár a szer-tulajdonosnál, ahol személyesen megrendelések kaphatók **X. Hegy-cza 9. sz.** Budapest-Kőbánya. **Zsitvits Karoly.** 17796

Butorok
egy kőspéznéri, mint **részletfizetésre** legutánnyosabban **Ehrentreu és Fuchs** testvéreknél, **BUDAPEST**, **VI. Teréz-körút 8. sz.** Keres árjegyzék ingyen

Csak uraknak
30 kiválóan erősítés tréna- és művészi kivittli **1.20** mársáért — **Meiner**, **Lehmann** Kunstverlag, **Hamburg** 60.

BRÜDER PLACHT
legnagyobb és legdrágább 1830-ban alapított hangszer és húrgyára **Schonbach** 379. Eger mellett **Csehországban**. Ajánlják mindenféle hangszereiket és húrgyájukat a legolcsóbban. **Javítások** jól és olcsón. **Arjegy** ékek kívánatra ingyen és bérmentve. **Levelezés** német.

CSAKIS EZEN A HÉTEN!

F. hó 15-étől, hétfőtől kezdve szombatig, e hó 20-ig bezárólag a tavaszi saison megkezdése előtt, az **ELMÚLT IDÉNYBŐL** a raktáron visszamaradt **ÖSSZES** áruk, **JELENTEKENYEN LESZÁLLITOTT** áron fognak eladásra kerülni.

Különösen figyelembe veendő
az angol tiszta gyapju-kelmék, 140 és 120 cm. széles méterenkint . . . . . **80 kr.,** ezelőtti ára 3 frt.
és mosó selyem, 80 cm. széles, a legjobb minőség, méterenkint . . . . . **98 kr.,** ezelőtti ára 1 frt 85 kr.

Nagy maradékvásár rendkívül olcsó árakon!!
LESSNER GUSZTÁV
NŐI-DIVATÁRUHÁZA
BUDAPEST, V., Bécsi-utca 8. szám.

REGÉNY

A VIKTÓRIA-REND VITÉZE

(15) ANGOL REGÉNY

Írta: Mrs. ALEXANDER

Közülök egy öreg ügyvéd azt mondotta, hogy ha szabadjára hagyják Margitot, akkor az egész kerület koldulásra adja magát.

Elmult egy hét, mire Valéria ellátogathatott a Caresford-kastélyba.

Lady Hazelhurst kissé korán indult utnak valami messzebb eső helyre látogatába, s Margit egyedül volt a könyvtárban. Nagy öblös székekben nyújtózkodott a nyitott ablaknál, amelyen verbinia és nebántsvirág illata áradt be s belemélyed valami vaskos, régi könyvbe, amelyet az imént vett le az egyik polcraól.

— Egy esztendeje már, hogy nem beszéltem veled — kiáltott föl Vali — nincs itthon lady Hazelhurst? Annál jobb! Mit olvasol?

— „Arthur szerelmét.“ Sajátságos, régi könyv, nagyon érdekes. Már meguntam. Szívesebben olvasok Tennysonról ilyen dolgot. Tudod, könyvtárunk nagyon hiányos új könyvekben. Nagyon sokat kell pótolnom, míhelyt kormányra jutok.

— Ó, Margit! Mi mindent tervezgész te! Se vége, se hossza ujításaidnak! Hamarosan elkötöd majd pénzedet, ami kiskorúságod alatt összegyűlt.

— En is azt hiszem. Most is egészen szegény vagyok, gyámjaim szörnyén fukarok. Ebben a negyedik en majdnem minden zsebpénzemet kiadtam már, hogy megajándékozhassam a caresfordi leányokat és gyermekeket. Sok pénzt adtam ki, pedig nagyon olcsó holmit vettem. De azért nagyon boldogok voltak vele.

— Anyámmal kellene tanácskoznod, Margit, ő nagyon ért a pénzbeosztáshoz. De sohasé bajlódjunk az anyagi ügyekkel, beszéljünk inkább a bárról. Azóta nem beszélhettem veled négyeszer. Pompásan sikerült! Sohasem élveztem a táncot még így, ámbar Everard Jakab kicsi hujja, hogy el nem ejtett.

— Nem is táncol olyan rosszul, Vali. Simán csinálja meg a fordulásokat. Nekem tetszik Everard.

— Igen? Ugyan nem elékelő a viselkedése, de pompásak a lovai. Edes, jó apuskám éppen most vett meg tőle egy gyönyörűséges pej paripát. Cedricnek hívom majd száz színéért.

— De hisz ez nagyszerű! Alig várom, hogy láthassam.

— De beszéljünk a bárról — kezdte Vali. — Hogy tetszett apám kedvence a Viktória-kereszt?

— Nagyon meglepett és érdekesnek találtam. Ha nem is nemes az eredete, azért mégis azá teszi a viselkedése.

— Valóban elragadónak találok — lelkesedett nagy hévvel Valéria. — Valami különös büszkeséggel vegyített szerény tartózkodás van benne. S olyan hálával ragaszkodik apámhoz... Már régóta nem tetszett meg valaki annyira, mint ő. Milyen jól el tud beszélgetni.

— Bizony elég kellemesen. Határozottan éles megfigyelő, s viselkedése nem modoros. Kissé ráterítős, s minden szavát komolyan is gondolja. Beszède ment attól a gunytól, amelyivel a legtöbb fiatalember mindent lealacsonyít, mint például Rupert lord.

— Rupert lord roppant kedves és mulatságos. Igazi modern férfi.

— Csakugyan olyan — hagyta helyben Margit. — Szerettem volna megkérdezni Brown-tól, hogyan érezte magát abban a csatában, ahol a Viktória-keresztet kapta, s még más egyebet is, de nem mertem.

— Ó, ugyem mondaná el. Azt hiszem, hogy a férfi nem igen tudja a harc tüzeiben, hogy mit cselekszik.

— Tudod-e Vali, hogy lady Hazelhurst ottmarad hétfőig a marquisnál, aki szörnyen aggódik mert a nagyobbik fia halálosan beteg. Azt mondják, hogy nem maradhat életben, ha néhánha jobban van is.

— Akkor Rupert lord lesz a marquis?

— Azt hiszem. Mondd csak Vali, most, hogy magamra hagytak ebben a nagy épületben, befogadnál-e magatokhoz?

— Hogyne, édes Margitom. Hisz ugy is beszéltek meg a dolgot. Szűlőim mindig nagyon örülnek, ha elősz hozzánk.

— Mondhatom, Vali, hogy irigyellek szüleidért, de különösen anyádért. Nekem senkim sincs, akiről példát vehetnék. Lady Hazelhurst olyan kicsinyes, olyan... lapos... olyan... olyan... O, magam sem tudom, hogy milyen. S annyira ónhít, hogy megörjíti vele. Nem érdem nála elékelő viselkedése, hisz nem látott egyebet.

De nem nemes a lelke, sohasem lehetne nagyuri hölgy. Látod, Everardné viselkedése cseppet sem elékelő, de azért mégis uriaszony. Sohasem követe el valami durvaságot. Hát elmehekhet hozzá-tok hétfőn délután, Vali? Gyönyörű hegedű- és zongora-ketteiseim vannak! Majd elviszem hozzá-tok. Szobaleányomat itthonhagynom, minék alkalmazkodik még ő is nálatok. Annaira szeretem a háziakat, olyan meleg, olyan otthonias!

Ekkor a kulcsár bejelentette Manvers Rupert lordot, aki nyomban be is lépett, utána az ezred-orvos, aki nem volt otthon a bál napján.

— Engedje meg, Nellville kisasszony, hogy bemutassam O'Grady doktor urat — mondotta lord Rupert, kezeltogva a fiatal leánynyal — Stapyton kisasszony, O'Grady doktor ur velünk volt a híres hegyi ostromnál s nagyon jó ismerőse sir Robertnek. Lady Hazelhurst talán az Uppingham kastélyba utazott?

— Nem, csak átkocsikázott Willoughbyék-hoz. Ma reggel levelet kapott tőlük.

— Tudja-e Stapyton kisasszony, hogy nem először mutatnak be most kegyednek? Attól tartok, hogy meglepedkezett már rólam — mondotta a doktor.

— Nem emlékszem rá, hogy lett volna már szerencsém — felelte Vali.

A doktor erős tájszóllással beszélt. Köpös ember volt, rózsás arccal, pislogó fekete szemmel s nagy, jószágosan mosolygó ajka, amely baloldalt kissé fölhúzódtott, csodálatosan humoros kifejezést adott arcának.

— No, ezzel éppenséggel nem sért meg s most még jobban örülök az alkalomnak, hogy újra megismerkedhetem kegyeddél. Pedig annak idején nagyon bizalmas viszonyban voltunk egymással, mert kegyed gyakran felült a térdemre s átkarolta a nyakamat gyönyörű karoskáiival és... de nem folytatom.

— Ó, Vali! Milyen borzalmas vádák! — kacagott Margit.

— Azt hiszem, doktor ur, hogy nagyon zsenge koromból származik ismeretszünk!

— Bizony, kedves kisasszony! Sir Róbert akkor a huszárok vezényelte Chandraporeban. Kegyed gyönyörűséges kis tündér volt, de csupa pajkosság és ravasz esiny, talán két-három esztendő lehetett. O, milyen szépség volt az édes-anya s hangja majd megrepesztette az ember szívét. Ah, milyen gyönyörűséges napok voltak azok. Azt hallom, hogy lady Stapyton még most is olyan szép, mint akkor. Bizonyosan emlékszik rám, mert én mondtam ki az elválasztó ítéletet, — amint ő nevezte — közte és a generális között, amikor láttam, hogy kegyed nem maradhat életben Indiában s anyja akkor haza is utazott kegyeddél.

— Apám bizonyára nagyon örül, hogy viszontláthatja őnt, doktor ur. Van-e tudomása ittletéről?

— Nem bizonyos. Akkor a vezérkarhoz tartoztam, de amikor a határőrök hazajöttek, akkor léptem be ebbe az ezredbe.

Behozták a teát, s a beszélgetés ráterelődött a vidék sporttulajdonosságaira, a közelgő futtatásra, amelyen Rupert lordnak is fut majd lova.

— Remek könyvtár ez, Nellville kisasszony — mondotta O'Grady s a harmadik csésze tea elfogyasztása után körültekintett.

— Kellemes szoba, én is a legjobban szeretem mindannyi között. Ámbár itt minden inkább van, sem mint könyv.

— De ugyan! Elég sokat látok itt.

— A doktor a cselekvés embere, s nem könyvmoly — jegyezte meg Manvers.

— Azt tartom, hogy elődeim ötven esztendő óta nem vettek új könyvet — mondotta Margit — s én egészen modern vagyok.

— A régi könyvek a legjobbak, amint hallom. Én ugyan nem igen értek hozzá.

— Nem hiánom. Természetesen a nagy írók mindenkorra becsesek — felelte Margit — Shakespeare egészen modern.

— Most, hogy O'Grady kiűritte a teáskannát, volna-e kedvűk egy kis sétára a kertben? Szeretném megmutatni a doktornak azt a sajátos alagutat a sánc alatt. Ugy látszik senki sem tudja, hogy mi célból készült.

— A házat és az slagutat a III. Vilmos korában építette egy Nellville. Sokat járt Hollandiában, s az épület összes tégláit onnan hozatta. Azt hiszem, hogy akkortájt kapta is a család a nemességét. Mert az előnév újmodi. Menjünk ki, Vali, majd meghagyom, hol találhatunk meg benünket, ha lady Stapyton esetleg eljön érte.

X. FEJEZET.

Félig boldogan, s teljes örömmel kocsikázott át Brown Hugó Eden-lakba volt generálisához azon a napon, amelyet először állapítottak meg. Egészen otthoniasan érezte magát férfitársaságban, de kissé elfogódott ez előkelő hölgyek között.

Kiérte, hogy híjján van a társadalmi esz-szóltságnak, amelyet azok megszoktak s félt, hogy valami hibát követ el. Osztónszerien sejt-

tette, hogy mindaddig legjobb menedéke a hallgatás és tartózkodás, amíg nem puhatolja ki a talajt, s némileg nem sajátítja el új ismerőseinek a szokásait.

Az igazat megvallva erősen kísértésbe hozták, hogy sok mindenben ellentmondjon csengő hangú, bájos táncosnőnek Caresfordban, de uralkodott magán, s tiszteletteljesen hallgatott.

Nem bírta kiverni a fejéből azt a gondolatot, hogy vajon találkozik-e majd Eden-lakban Nellville Margittal. Azt tartotta, hogy jobb, ha nem találkozik vele. A saját házában, s a saját bálján ugyan minden várakozáson felül kedvesen viselkedett iránta, de más házában talán éppen csak annyi figyelemre méltatná, amennyit a jó nevelés parancsol.

Ebben az új lelkiállapotában némi vigaszt és támaszt talált abban, hogy rá gondolt Macnebné, barátjáné, akit bámult. Szerinte Macnebné kiálotta az összehasonlítást új hölgyismerőseivel, s ha visszaemlékezett arra, hogy milyen könnyed módon beszélgetett el vele, akkor úgy vélte, hogy még sem lehet olyan tudatlan a viselkedés dolgában.

Amikor látogatást tett Caresfordban, s ott hagyta névjegyet, azt mondták neki, hogy lady Hazelhurst nincs otthon. Nem mert Nellville kisasszony felül tudakozni, attól tartott, hogy megsérti ezzel az elakottat, mivel a kisasszony egyedül van a kastélyban.

Hugó egy órával előbb érkezett Eden-lakba az uzsonna idejénél. Bevezették a hosszú szalonna, amelynek nagy, ives ablaka és üvegajtaja egy kis virágházba nyíltott. Furesa alaku lépcsők és kigrások némi változatosságot adtak a szerény, de kényelmes épületnek. Ott állott a hegyoldalon, ahol a hosszú hegylanc kezdődött, amely elválasztotta Blandforshiret a szomszédos birtoktól s mesze kiálást engedett a vidékre.

A ház előtt üde, zöld pázsitos kert volt, amelyet alacsony kerítés választott el a réttől. Gyönyörű bükkfa-csoportok szakították meg a rétet. Az egész affele parknak látszott s az ott letelező néhány tehen és ponya nem rontott a tájkép bájos békéjén.

Brown Hugó ott állott a ház nyugati oldalán lévő ablaknál s kitekintett az erdős vidékre. Gyönyörködött a kilátásban és élvezte az egyszerűen, de izlésen butorozott szalon pompás, virágillatos levegőjét.

Elmélkedéséből lady Stapyton hangja ébresztette föl.

— Nagyon örülök, hogy üdvözölhetem őnt, Brown ur! Már lunche várunk.

Hugó gyorsan megfordult s szemtől-szembe állott lad Stapytonnal.

— Előbb szándékoztam idejönni, de elutasításom előtt föl kellett keresnem az ezredet, aki csak kilenc óráig jött a kaszárnyába — felelte Hugó, s amikor kezét fogott a háziasszonyal, feltűnt neki, hogy csodálatosan szép szeme milyen firkésző komolysággal mered arcára.

— Sir Robert nemsokára hazajön. Vadászni ment ma reggel egy régi, jó barátunkkal O'Gradyval. De mind a ketten hűségesen meglelnek majd a teához.

Csend állott be. Brown nem rendelkezett valami elzetesen kidolgozott frázissal. A háziasszony pedig egyre csak rámeredt, mintha megfeledezett volna jelenlétérol.

— Milyen gyönyörű ez a kilátás! — kiáltott föl Hugó.

— Büszkék is vagyunk rá. Azt hiszem, engem is legjobban ez vonzott ide, amikor sir Robert először megpendítette az eszmét, hogy ezt a házat megveszi. Szereti-e a falut, Brown ur?

— Szeretem, ámbar nagyon kevésbé ismerem a falusi életet. Nem látam másutt fát, vagy füvet, csak Richmondban s Hampsteadban, mielőtt beléptem a hadseregbe s azóta Indiában tartózkodtam.

— India nagyon tetszett, csakhogy jobbadán a síkságon laktunk. Később vissza kellett térnem Angolországba kis leányom miatt s így sohasem láthattam meg India belsejét, ahol olyan gyönyörű tájak lehetnek.

— Remek tájak azok!... Aki egyszer meglátja, sohasem felejtí el őket. Én is mintha csak álmodtam volna őket.

— On valószínűleg londoni, Brown ur?

— Igen, ott születtem s amíg be nem álltam Canterburyban, addig még husz mértföldnyire sem távoztam a fővárostól.

— De azóta sokat látott?

— Bizony sok mindent, lady Stapyton.

— Ugy-e egészen más minden, mint amilyen-nek képzelte?

— Részint jobbnak, részint rosszabbnak találtam. Nincs sok okom a panaszra.

— Az erők ritkán panaszkodnak, mert tudják, hogy „ha elviseljük a sorsunkat, akkor már le is győztük.“

— Az igaz, de én egészen meg vagyok elégedve.

(Folytatás követhetik.)

Nyílttér.

Dr. SZEGŐ KÁLMÁN

szanatóriuma és vizgyógyintézete

feleltettek és gyermekek számára. **Abbazában,** közvetlen a tengerparton, saját szabadfürdővel. Családoknak, a tanulási képességnek és gyermekeknek legalkalmasabb nyári üdülőhelye. Gyermekek 6 éven felüli kísérlet nélkül is felvétetnek.

DELBECK & Co.

Reimsi pezsegőbor-
gyára főlerakata. Brázy Kálmán-nál,
fűszer- és csomagolókereskedő.
Budapest, Múzeum-körút 23.

Cs. és kir. szab.

PICK TESTVÉREK

FÉRFI SZABÓK

Budapest, V., Dorottya-utca 12.

Redingot-, Frakk- és Smoking-öltöny különlegesség

Legújabb Angol Ruhaberletti Rendszer.

Prospektus valamint mintákat bérmentve.

TELEFON 34-82.

Külön értesítés helyett.

Freund Adolf a saját, valamint fia Dr. Freund István és az összes rokonnak nevében tudatja, hogy hűn szeretett felejtethetetlen neje, illetőleg anyja, nővér és sógoráné

FREUND TERÉZ szül. ENGEL

urközlő

előző hó 13-án, életének 59-ik és legboldogabb házasságának 35-ik évében, rövid szenvedés után jobblétre szenderült.

A drága halott hült maradványai hétfőn február hó 15-én délután 3 órakor fognak a gráfszázából VI. Bajza-utca 13. sz. az új izraelita sírkertbe örök nyugalomra kísértetni.

Budapest, 1904. február 13-án.

Farkasházi Fischer Hermína, szül. Engel, Engel Imre, Engel Charles, Engel Ede, Engel Vilmos, Hiller Ida, szül. Engel, testvérei.

Engel Leontia, szül. Mandel, Engel Berta, szül. Pam, Freund Adolf, szül. Welsch, Freund Irma, szül. Basch, Freund Emilia, szül. Wagner, sógoróné.
Freund Antal, Freund Vilmos, Freund Fülöp, Hiller Miksa sógorai.

Schmidl L. féle Győri csokoládék

és finom cukorkák

Igazán jó és tiszta honi gyártmányok.

Főraktár Budapest részére: Erzsébet-körút 4.

(Az e rovat alatt közlöttnek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

Exodus. Az öregek rigolyáit el kell tűrni és alkalmazkodni kell azokhoz a fiataloknak. É é g vigasztalást és enyhületet találhatnak önkök abban a tudatban, hogy egymást szeretik és így hát boldogok. Ha azonban teljességgel türelmetlennek tartják önmagukra nézve a helyzetet: akkor lehetőleg h g gadsággal mondják meg a szülőknek, hogy külön nézetartást akarnak alapítani. Kérdés azonban, hogy ez a lépés nem jár-e anyagi érdekek veszélyeztetésével. Ezt önkök maguk ítélik meg legjobban. Ha a férjét tovább nem tartoztathatja: akkor önkök kötelessége vele menni az új föld alá, mert meg vagyon írva nemcsak a bibliában, hanem a házassági jogról szóló törvénykönyvben is, hogy a nő elhagyja az őt apját és anyját s követi a férjét akár a világ végére is. Ha nem követi: akkor a férje válópórt indíthat ellene. Az önkök helyzetében azonban a férj meghozhatná a feleségének azt a kis áldozatot, hogy a kedvéért eltűrné az ipa-napa kemény bánásmódját.

K. Zs. Csikszereida. Rendes iparendedélyt kell kérnie. Sorsjegyeiről legközelebb. — **B. L.** A kérdésről tárcia szerzője: Csicserei Orosz Adrienne. — **Beeskel olvasó.** 1. Nagyon ódi, nagyon hálálan álláspont. Ezt kell megmagyaráznia. 2. Önkök jelentkezik. 3. Nem szükséges a szülői beleegyezés. — **K. J. Zsarnóczka.** A Budapesti Napló február 10-iki számának üzenetváltára utalunk, ebben részletesen meg-

írtuk az 1902. évi 42.782. számú pénzügyminiszeri rendelet módosítását Dohánvt szombaton is köteles eladni, de jogában van ezzel valakit megbízni s erre valamely udvari helyiséget is kijelölni. Vasárnap délután nem köteles árusítani dohányt. A vonatkozó rendelet a Pénzügyi Közlönyben jelent meg. — **H. E. B.-Illye.** Ha a polgári iskola négy osztályát elvégezte, fölvetéi vizsga nélkül veszik föl a tanítóképzőbe. — **Családfejtartó.** 1. A családfejtartókat megillető kedvezményt a folyamodványok a védőköteles gyámlólistára szorult hozzátartozói részéről a fölmentendő állítási kötelezettségnek minden év január és február havában adandó be a járási tisztviselőnél, legközelebb azonban a főszorozás alkalmával. A folyamodványhoz csatolandó: családi értesítő, a községi előjáróság bizonyítványa. 2. Be kell októberben vonulniok. — **277381.** Iparengedélyt kell kérni; természetesen adóköteles a jövedelme. A gyártást csak alkalmas helyiségekben engedték meg. — **H. R. Csaba.** A külföldi kötelek megszerzésére, nagyon sajnáljuk, nem vállalkozhatunk. — **Kivánsói asszony.** 1. Nincs a kötelekben. 2. Most már nem probléma ez, a tejlődés megodta. — **B. S. Borod-Ivanka.** A delegáció tárgyalásainak befejezése után. — **Bajai asszony.** Csak igen kivételes esetben nevezik ki rögton. Pályázatot nem mindig irnak ki. — **Sz. Ö. (A művésztől.)** Elemi dolgoknak ismétlése. — **A. Z.** Iparengedély nélkül csak az ugynevezett galanterie-cipőket árusíthatja. — **F. P.** Tekintetes a címe a hivatalnak. ha a vezetőjét más cím is illeti. — **Dobsi.** A belügyminisztérium nevezi ki a tisztviselőket. Alkalmazzanak díjnokokat is.

Sorsjegyek.

G. M. Öbecse. A 3% Jelzalog sorsjegyek húzása február 25-én lesz. — **T. A.** 2151-49 számú Józsv sorsjegye 4 koronát nyert. — **Nyeremény 10157-48** számú osztrák vörös kereszt sorsjegye 28 koronát nyert. — **B. A. Szolnok.** 8225-44 számú Józsv sorsjegye 4 koronát nyert. — **L. J. Dunaszécsény** és **Kivánsói fordújának Szalai és társa bankházához, Erzsébet-körút 12.)** — **Peregi előfizető.** Nyeremény esetén igényt tarthat, ha a sorsjegy árát befizette. — **S. S. Mosdos és B. J. Bana.** Küldjék be sorsjegyüknek számát, hogy utánanézhessünk.

K. S. Rátkolásztró-Huba. — **G. M. Öbecse.** — **B. N. Nagy-Röcze.** — **K. M. Tata.** — **A. Zs. Eperjes.** — **E. D. Diósgyőr.** — **N. N. Szoboszló.** — **S. A. Mohol.** — **D. J. Budapest.** — **K. M. Ács.** — **F. E. Miskolc.** — **W. J. Máramarossziget.** — **E. P. Miskolc.** — **Sz. J. Veszprém.** — **Fa bősza.** — **A. S. Kecskemét.** — **K. B. Máramarossziget.** — **Sz. Gy. Budapest.** — **K. G. Sőtör.** — **N. A. Miskolc.** — **K. A. Nagyszőlős.** — **F. I. Szilágysomlyó.** — **S. Z. Eszék.** — **K. né. Zsadány.** — **Róza 15.** — **S. L. Miskolc.** — **F. S. Budapest.** — **N. J. Szamosújvár.** — **Markur.** — **P. F. és fia.** Nyírdátor. — **Kaszintótag.** **Brezsnóbánya.** — **271 301.** számú előfizető. — **W. A.** — Sorsjegyeik nem nyertek.

KÖZGAZDASÁG

A malom-fuzió.

Budapest, február 13.

A malomipar terén az utóbbi időben fellépett aggályos jelenségek felett a közvélemény, úgy látszik, napirendre készül térni. A közvéleménynek az elaltatását e részben, nagyjelentőségű világeseményeken és politikai életünk nagyhorderejű alakulásain kívül, malomérdekekkel szuggalmazott újságcikkek is előmozdították. A vezető malom trucejével szemben elnémult ellenmozgalmat és tendenciózus közlemények főképp avval igyekeztek leszerelni, hogy lám Ausztriában mennyire lázong a közönség és a sajtó a magyar malmok mozgalma. hogy féltik a magyar versenytől a maguk molnáriparát, hiszen már a liszt-surtaxe eszméjének a fölkarolásától sem riadnak vissza, csak hogy megakadályozzák a magyar malmok fuzió törekvéseit. Ime, — mondják — tehát a fuzió hazafias és magyar érdekek kívánatos dolog, amivel szemben jó lesz olnémulnia mindennemű ellenmozgalmak.

Nos, bennünket ez a hazafias mez nem téveszt meg s nem tarthat vissza annak a megalapításától, hogy itt szó sincs hazafiságról, szó sincs Ausztriának a magyar vezsenytől való féltelméről, hanem egészen más dolgokról van itt szó. Amitől Ausztria józan gazdasági közvéleménye fél, az nem olesó, hanem a fuzió révén megdráguló liszt. Ausztria, mint liszt-nagygyaraztó, olesó liszt után eseng s e célból indított mozgalmat olesó gabonafuvardíjak iránt. Olesó fuvarral akar magyar földünk acélos buzájához jutni, hogy aztán Ausztriában örölvén föl azt liszté, ilymódon jusszon ahhoz az olesó liszthez, amelynek olesóságot a fuzióba lépett magyar malmok részéről megtámadottak látják. Liszt-surtaxeról pedig sohasem volt szó, ez az eszertovessé annyira beleütközik a vámszövetség betűjébe s szellemébe, annyira homlokegyenest ellenkezik Ausztria legvitalisabb fogyasztó-érdekeivel, hogy ilyet csak irányzatok helyről imputálhattak Bécsnek.

Az alakulóban levő malom-szindikátus volta-képpen előlajt Ausztriában épp ugy ismerk, mint nálunk a beavatottak. Gondoljuk csak meg, ki áll az egész malomakciónak az élén? Az egésznek a mozgóztó szálai annak a *Haggenmacher* Károlynak

a kezében futnak össze, aki nemrég azt a famó-zus malomkartell akarta létrehozni, amelynek feladata lett volna az előállítandó liszt kvantumát évadonként kontingentálni. Ez az üzemszabályozó kartell prémiumokat tűzött ki azok számára, akik a kiosztott kontingensnél kevesebbet, s büntetésé-képt szabott volna ki azokra, akik a koncedáltnál többet örölvénnek. Ilyen módon óhajotja a gabona-és lisztárak fölött a diktatúrát megszerezni. Ezt a tervét sem az osztrák lisztgyaraztók, sem a magyar garzdák egyhamar el nem felejtik Haggenmachernek.

S ha még mindehhez azt vesszük, hogy a malomfuziót milyen erőszakos majorizálással vizsgál keresztül a Magyarországra részabadtul svájciak, hogy ugy tesznek, mint Szaturnusz: előbb adoptálják a kisebb malomvállalatokat, hogy aztán ezeket a gyermekeiket fölfalhassák, egészen öszténen és melegen kell az osztrák mozgalom sikerét kívánnunk. Ausztria gabona-tarifáinak leszállítása gazdáink számára a vásárló-képes osztrák vevőközönség megnagyobbodását jelentené, a buzakereslet erősbödését s gazdáink függetlenítését attól a kényserhelyzettől, amelyben ma sínylődnék, amikor kényro-kevdre ki vannak szolgáltatva a malmok buzavásárló-politikájának.

S talán ilyenformán mi fogyasztók is olesó liszthez jutnánk valahára. A mi malmaink ugys rajtkun veszik meg azt a károsodást, amely őket a vámkülföldi lisztexportnál állítólag éri. Ha Ausztria olesó tarifával jut a magyar buzához s azt olesón fölvéri, Magyarország fogyasztó-közönsége tán Ausztriából fogja olesón vásárolhatni azt a lisztet, amelyet a magyar malmok eddig csak méregdrágán sóztak a nyakába.

Az osztrák mozgalom sikere kétszeres hasznot hozna nekünk ez esetben: mint buzatermeleket jó árákhoz s mint kenyérfogyasztókat olesó liszthez segítene bentünket.

Szénuzsora. A Magyar Bánya-és Kohó-vállalatok Egylete tegnapi ülésén a hazai ipar részéről szénuzsancok alkotása iránt támasztott követeléssel foglalkozva, egy határozatot hozott, amelyben a főrmedvényes stílus az álszenteskedő hipokritasággal festői módon párosul. Ez egye-sület, amely köztudomás szerint nem egyéb, mint a hírhedt szénkartellnek társadalmi megjelenési formája, határozatában megígéri, hogy a szénuzsancok dolgában továbbra is tárgyalásokkal fog folytatni, de nem a gyáripárosokkal, hanem a tözsdével, s valószínűleg az eddigi tempóban, kétvétenként egy csigamenetnyit. A nélkül, hogy e határozat tarthatatlan érvelésével érdemlegesen foglalkozni érdemesek tartanók, tartalmából azt a mulatságos kijelentést mégsem tagadhatjuk meg olvasóinktól, hogy a szénbányák, ugy, mint eddig, a jövőben is élni-halni akarnak a magyar iparral. Hát hiszen igaz, hogy ezt eddig is megtették, ök t. i. megélték, a magyar ipar pedig hal-doklik. Elutasító határozatuk folytán tehát csak ismételtén azt ajánlhatjuk gyáriparunk figyelmébe, hogy szervezett mozgalmat indítsanak oly céllal, hogy a kormányt rávegyék az ipar érdekeire oly hátrányos trösztök és kartellek ellen való erőteljes föllépésre.

Gazdasági hírek. A bécsi kereskedelmi kamara mozgalmat készít elő oly célból, hogy a japán-orosz háborúból kifolyólag fölmerülő ipari szükséglettel minél nagyobb rész jusszon az osztrák iparnak. Hol késik nálunk az analog mozgalom? Hisz van nálunk is versenyképes kötszer-, konzerv-, tejtermék-, sajt-, bór-, katonapótló-, lösz-, nyergesáru- s másféle hadfelszerelési cikket előállító gyár, nem volna-e érdemes a mi kamarátnak is a kezökbe venniük ezt a dolgot? S hol késik a mások oly fürge gyáripáros-szövetség? Amig a bécsi kamara ilymódon készíti elő a talajt az osztrák ipar javára, addig a bndapesti iparkamara most küldi szét a mult évi tevékenységéről szóló visszajelentést. Tagadhatatlan, nagy az a munkásság, amelyet a kamara különösen a vám-és közlekedésügy terén tavaly kifejtett, ami ellenben az iparpolitika körüli működését illeti, az csupa jelentéktelenség, kisserzéség, amely nélkülöz minden lendületet, bátor föllépést s nagyszitű kezdeményezést. Ami nem is csuda annál a kamaránál, amely még mindig kitart a közös vámtérület avult intézményének propagálásánál. A magyar gazdaszövetség adatokat gyűjt most arról hogy a közgazdaság, az adókievelés és behajtás, az igazságszolgáltatás s más hatósági szolgálatok körüli reformokra volna szükség a közép-és kisbirtokosság érdekében. Nem lehetne ezt az adatgyűjtést a földuzsora, a robot s egyéb munkauzóra fajtáira is kiterjeszteni? Ausztriában már nagyon megbánták azt az erőszakos-ságot, amelyet hazánk exportja ellen avval követték el, hogy a Lloydnak megiltották indiai és délafrikai járatinál Fiume érintését. A Lloyd már panaszkodik is, hogy a magyar árúért Fiuméba kell küldenie s azokat Triestben egyik hajóból a másikba átraknia, amely eljárás költségei a Lloydot

Könyvnyomdai részvények.

Table with 2 columns: Company name and share price. Includes Albatros, Franklin-Tietze, Pallas, Nyomdai K.

Sorsjegyek.

Table with 2 columns: Lottery name and price. Includes Baszika-sorsjegy, Ugyanasz osztr. felülb. bilyegzettel, Bécsvárosi nyar.

Pénznekem.

Table with 2 columns: Bank name and exchange rate. Includes Magyar vasy osztr. rás arany, verki, Magyar vasy osztr. rás arany, kár.

Váltóárufolyamok.

Table with 2 columns: Location and exchange rate. Includes Amsterdam 94/100, Brüssel 94/100, London 94/100.

A budapesti terménytőzsde.

A terményüzletben a szezonszerű hangulatnak megfelelően alakultak az árak és végül a terményüzleti árjegyzék-bizottság hivatalosan a következők ár-folyamokat állapította meg:

Jegyzék: Heremag lucerna magyar 51.-60.-korona, vörös aprószemű 43.-51.-korona, vörös erdélyi ... korona, vörös búsángi ... korona, középszemű 54.-57.-korona, nagyszemű 60.-62.-korona, Disznózsir: budapesti 66.-66,50 korona, vidéki ... korona. Táblaszalonna: légszárazított vidéki ... korona, városi 4 darabos 57.-57,50 korona, 3 darabos 69,50-60.-korona, füstölt ... korona, Szilva: boszniai, szokás szerinti minőség 18,50-19.-korona, 120 darabos ... korona, 100 darabos 23,25-23,50 korona, 85 darabos 26,25-26,50 korona, azonnaliszállításra. Szerbiai szokás szerinti minőség 18.-18,25 korona, 100 darabos 22,75-23,25 korona, 85 darabos 26,50-26.-korona, szilva: slávoniai 16,75-17.-korona, szerbiai 14,75-16.-korona, azonnal való szállításra.

A bécsi értéktőzsde.

Az előzőszenen külföldi börzék magasabb jegyzéseire, és a Balkán-államok nyugalmát megerősítő újabb jelentésekre emelkedett volt az irányzat. Alpesi és Prágai vasmű, amelyek a vidék is vásárolt rohamosan emelkedett. Jelentékeny volt az emelkedés a Hitelesrészvény, petroleum-értékek, török sorsjegy és bolgár értékekben is. Az üzlet folyamán erőbben ugyan a forgalom és az emelkedett árak nem igen tartották magukat, a hangulat mégis kedvező maradt. Rentékben nem volt forgalom. A medio-prolongációnál, amely gyors lefolyású volt, a pénz 3%-3 1/2 %-on állt.

A déli tőzsdén a spekuláció értékek árfolyama csökkent berini alacsonyabb jegyzésekre, és az arbitráris hitelesrészvények eladásokat eszközölt. Tartósan csak néhány ipari érték felé fordult az érdeklődés. Hirtelenben 745-re emelkedett. Prágai vasmű 1845-re, Csehban 1240. Brüxi kőszén 666-ra. Az irányzat szilárd.

Zárlat nagyon szilárd, Magyar hitel emelkedő. Prágai vasmű 1895. Brüxi kőszén 665. A Magánkamatalab 8 1/2 %.

Bécs, február 13. (Magyar értékek zárulása.) 4 1/2 %-os aranyjárdék 117,70. Izsai és szegedi kőolaj-sorsjegy 162.- Magyar vasúti községben ezüstben ... Magyar keleti vasúti állami kötvény ... Magyar lezártbank ... és pénzváltóbank ... Rimamurányi vasműrészvény 461.- Magyar koronajárdék 97,65 4 1/2 %-os Magyar földtelerm. kötvény 97,85. Magyar hitelbank részvény 756.- Magyar nyereményi községben sorsjegy 205.- Kassa-oderbergi vasúti részvény 380.- Magyar keresek bank 2820.- Magyar csatorna 1540.- Magyar Jelzőbank 609.- Adria 481.

Bécs február 13. (Osztrák értékek zárulása.) 4 1/2 %-os papírjárdék 99,85. 4 1/2 %-os osztrák aranyjárdék 110,45. 1890-os sorsjegy 151,75. Osztrák hitelesrészvény 463.- Angol-osztrák bank ... bécsi bankjegyek 508.- Osztrák-magyar bank 1602.- Déli vasút 80,50. Dunagőzhajózási részvény 842.- Dohányrészvény 318.- Császári és királyi arany 11,33. Nemzetbankváltó 117,20. 4 1/2 %-os ezüst járdék 94,75-109,54. Osztrák koronajárdék 99,75. 1864-ik sorsjegy 256.- Osztrák hitelesítési részvény 647.- Unobank 128.- Osztrák Lánbanc 424,50. Osztrák-magyar államvasút 644.- Kibavólyi vasút 407.- Alpesi bányarészvény 412.- 20 frank arany 19,06. Londoni váltó: 240,20 bécsi Tramway Litt B. ... Bécsi Iramvay Litt A. ... Lovót kőszén 205.- Osztrák Lloyd 727.- Török sorsjegyek 211,50. Az irányzat szilárd.

Külföldi értéktőzsde.

Berlin, február 13. (Zárlat.) 4 1/2 %-os papírjárdék ... 4 1/2 %-os osztrák aranyjárdék 101,60. Kibavólyi vasút ... Magyar koronajárdék 98,10. Osztrák-magyar államvasút 138,50. Kassa-oderbergi vasút ... Bécsi váltóár 85,30. Magyar vasúti beruházási községben ... Alpesi bányarészvény ... Diszont-Commandit 185,90. Általános villas mossaigi Edison 216.- Gelsenkirchén 206,80. Laura-kohó 227,40. 4 1/2 %-os ezüstjárdék 100,10. 4 1/2 %-os magyar arany járdék 99,50. Osztrák hitelesrészvény 204.- Déli vasút 15,10. Károly-Lajos vasút ... Orosz bankjegyek 216.- 4 1/2 %-os új orosz község 91,75. Török dohányrészvény ... Olasz járdék ... Magyar hitelbank ... Dynamit Trust 164.- Harpeni 105,50. Az irányzat szilárd.

Frankfurt, február 13. (Zárlat.) 4 1/2 %-os papírjárdék 100,70. 4 1/2 %-os osztrák aranyjárdék 101,90. 4 1/2 %-os magyar aranyjárdék 99,50. Osztrák hitelesrészvény 204,20. Osztrák-magyar államvasút 138,50. Beszámlyugati vasút 104.- Rustlehradi vasút ... Londoni váltóár 205,15. Bécsi bankjegyek 131,20. Villamos részvény ... 3 1/2 %-os magyar aranyköcsön 84,80. 4 1/2 %-os ezüstjárdék 100,70. Osztrák koronajárdék 100,50. Magyar koronajárdék 98,10. Osztrák-magyar bank 115,50. Déli vasút részvény 15,20. Kibavólyi vasút ... Bécsi váltóár 85,30. Párisi váltóár 813,50. Unobank részvény ... Alpesi bányarészvény 210.- Az irányzat szilárd.

Hamburg, február 13. (Zárlat.) 4 1/2 %-os ezüstjárdék 100,60. 1890. sorsjegy ... Déli vasút 14,70. 4 1/2 %-os Osztrák aranyjárdék 101,50. Osztrák hitelesrészvény 204.- Osztrák-magyar államvasút 138,20. Olasz járdék 101,30. 4 1/2 %-os magyar aranyjárdék 99,30. Az irányzat szilárd.

Február 13. A szerkesztőnek irányzat: kellemesebb. A) Hissot szerkesztés dra. J. A. Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban 116-118 fillérig. Öreg közep (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 120-121 fillérig. Fialat közep (páronként 250-300 kilogramm terjedő súlyban) 120-121 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 120-121 fillérig. ... H. a g y a z s z e d e t t: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) ... fillérig. Közep (páronként 240-260 kilogramm súlyban) ... fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. ... III. R o m á n i a i: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) ... fillérig. Közep (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. ... IV. R o m á n i a i e r e d e t i (Stach): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. ... V. S z e r b i a i: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 118-120 fillérig. Közep (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 116-118 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 114-116 fillérig.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi oszarnok jelentése.

Február 13. A szerkesztőnek irányzat: kellemesebb. A) Hissot szerkesztés dra. J. A. Magyar elsőrendű. Öreg nehéz (páronként 400 kilogramm felüli súlyban 116-118 fillérig. Öreg közep (páronként 300-340 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Fialat nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) 120-121 fillérig. Fialat közep (páronként 250-300 kilogramm terjedő súlyban) 120-121 fillérig. Fialat könnyű (páronként 250 kilogramm terjedő súlyban) 120-121 fillérig. ... H. a g y a z s z e d e t t: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) ... fillérig. Közep (páronként 240-260 kilogramm súlyban) ... fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. ... III. R o m á n i a i: Nehéz (páronként 320 kilogramm felüli súlyban) ... fillérig. Közep (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. ... IV. R o m á n i a i e r e d e t i (Stach): Nehéz (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) ... fillérig. ... V. S z e r b i a i: Nehéz (páronként 280 kilogramm felüli súlyban) 118-120 fillérig. Közep (páronként 240-260 kilogramm terjedő súlyban) 116-118 fillérig. Könnyű (páronként 240 kilogramm terjedő súlyban) 114-116 fillérig.

UTMUTATO.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zálogkölcsön Részvénytársaság. Bevezetett részvénytőke: 10 millió korona. Elnök: Tornyai Lajos, vezérigazgató: Bunke Gyula. Központ: VI. Andrássy-ú. 5. Magy. kir. szab. osztály-sorsjárdék főhadiszám helye: IV. Ferenciek-tere 4. Kéz-áloglételek: IV. Károly-kört 18.; IV. Ferenciek-tere 4. Irányi-utca sarak; VII. Kurály-utca 57.; VIII. József-kört 2.; Ulloi-ut 6. sz.

Első Leány kihozatási Egyet m. sz. gyermek- és életbiztosítást intézet Budapest, VI. kor., Teréz-kört 40-42. Alapítva 1863. Legelőnyösebb díjtáblázatok gyermek- és mindennemű életbiztosításokra, havi befizetés mellett is. Tartalékok: 10,000,000 korona. Eddig kifizetett biztosított 65226 hét millió korona. Biztosítási állomány: 49,000,000 korona.

Napirend.

Napirend: Vasárnap, február 14. - Római katolikusok: Farsangvasárnap. - Protestánsok: Bálint. - Görög-ortodoxok: (február 1.) Huszagy vasárnap. - Zsidók: Szébat 28. - Nap két: 6 óra 55 percek. - Nyugszik: 5 óra 2 percek. - Hold két: 5 óra 29 percek reggel. - Nyugszik: 3 óra 22 percek délután. A pénzügyminiszter fogad délelőtt 11 óráig. A képviselőház megtekintése 11-11 óráig. Nemzeti Szalon nemzetihozjárata nyitva este 8 óráig. Belépődíj 1 korona. Könyves Kéltársaság képkéltitása Nagymező-utca 37. szm. Megtekinthető egész nap díjtalanul. Nemzeti Múzeum. Régiségár. Nyitva van d. e. 9 óráig délután 1 óráig. Országos kéltár az Akadémiában nyitva 3-11 óráig. Természettudományi gyűjteménye múzeuma (Múzeum-kört 4. sz.) nyitva délelőtt 8-12-ig. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-ut 72.) d. e. 9-10 1 óráig. A foklanti intézet múzeuma a Stefánia-uton nyitva délelőtt 10 óráig 1-ig. Belépődíj nincs. Múzeumi könyvtár zárva. Akadémiai könyvtár zárva. Egyetemes könyvtár nyitva délelőtt 9-12 óráig és délután 3-8-ig.

A fődírei könyvtár (Károly-kört 28.) mindennap nyitva van. Köznapokon délelőtt 9-1-ig, vasár- és ünneppapokon 9-12-ig. As agincumi doadok és museum. Megtekinthető egész nap III. ker. Ó-Buda, Külső-Szent-Endrei-ut. Helyiértékű vasút a Helyi-teről. Menügyűjtemény helyisége a Markó- és Sölyom-utca sarkán, reggel 8 óráig este 6-ig. Állatkert a Városligetben nyitva egész nap. Belépődíj 60 fillér. Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakönyvtára, tudakozó-osztálya és keleti minisztéria V. kerület Vácz-kört 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 9 óráig 12 óráig és délután 3 óráig 6 óráig. Házai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a házi-piac kiállítás (melyben az üzletvezetőség árusításokat is eszöl) a városi ipar-csarnokban (vasár és ünneppapokon is) nyitva délelőtt 9 óráig 2 óráig és délután fél 3 óráig fél 6 óráig. A külföldi kiemeltségek központi üzletvezetősége (Magyar kereskedelm részvénytársaság) V. Vácz-kört 32. szám alatt.

Időjelzés.

As Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. - Február 13. -

Table with columns: Station name, direction, wind speed, temperature, etc. Includes Allomások, Akna-Salátina, Rastmár, Váscsok-Namény, Ungvár, Eger, Rozsnyó, Késmárk, Araváraraja, Lovasok, Selmecehánya, Budapest, O-Gyalla, Komárom, Magyar-Ovár, Sopron, Debreczen, Keszthely, Pécs, Csáktornya, Eszék, Zágráb, Fiume, Crikvenca, Kecskemet, Orosháza, Szeged, Békés, Zombolya, Arad, Temesvár, Barcs, Balmazújváros, Drenkova, Nagyvárad, Kolozsvár, Marosvásárhely, Székely-Keresztúr, Vajda-Hunyad, Nagyszombat, Békafalu, Bőcs, Berlin, Biarritz, Peripignan, Linn, Páris, Pétervár, Konstantinápoly, Firenze, Róma, Nápoly.

Jelek magyarázata: K. = kelet, Ny. = nyugat, D. = dél, E. = észak. A felhőzet: 0 = egészen derült, 1 = többnyire derült, 2 = részben felhős, 3 = többnyire borult, 4 = egészen borult, * = eső, * = hó, ≡ = köd, Δ = zivatar.

Hazánkban tegnap szeles - viharos - idő uralkodott, az eső a délkeleti részek kivételével megsztnt, ma reggelre pedig általános derülés állott be. A hőmérséklet alacsonyabb lett és gyenge éjeli fagyok mindenütt mutatkoztak. Északnyugaton a depresszió kifejlődött, a magas nyomású felte Délre került és a levegőnyomás különbségek jelentékenyek. Nyugot-Európában az idő enyhe, viharos és esős, Közép-Európában pedig csendesebb, hűvösebb és szárazabb lett. Kilitás: Változékony, enyhe és tulnyomóan száraz idő várható, Keleten még gyenge éjeli fagygyal.

Vizálla.

Table with columns: Name, birth date, death date, etc. Includes Anna Schárding, Duna Páru, Lina, Bécs, Pozsony, Komárom, Budapest, Paks, Mohács, Gombos, Újvidék, Pannosva, Orsova, Magyarfalva, Zsolna, Eszék, Szend, Sz. Gotthárd, Sárvár, Pénta, Zákány, Bács, M. Szerdah, Száva, Zágráb, Sziszek, Mitrovica, Doda, Slatina, Szamos, Kraszná, Latorca, Latorca, Ung.

Magyarország egyetlen tetemesebb glaubersó- és lithium-tartalmú földes savanyúvize D E Á K -forrás. A legjobb és legolcsóbb gyógyvíz minden gyomorjáb és étvágytalanság ellen. A legkellemesebb borvíz. Kapható a legtöbb kereskedésben és vendéglőben. Bővebb a kiterjedésű Baldócson. (U. P. Szepes-Váralja.)

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. február hó 14-én.
Délután 2 1/2 órakor mérsékelt helyárrakkal:
Blaha Lujza asszony vendégfellépőivel.

A csikós.

Eredeti népszínmű dalokkal 3 szakaszban. Irtó Szigligeti Ede.
Személyek:
Kiss Bálint Irsai L. Vámos Mátrai
Rózi Blaha Ormódi Pázmán
Andris Kiss M. Legény Kovács

Este:

Bob herceg.

Regényes nagy operett 3 felvonásban. Irták Martos Ferenc és Bakonyi Károly. Zenéjét szerezte Huszka J. Személyek:

A királynő Kocsányi Tánomester Ujvári
György, fia Komlósy Tom bátya Deli
Viktória Balázs Annie, lány Harmath
Lancester Raskó Plumpudding Nyárai
Pompouius Kovács M. Gipsy Kiss M.
Hopmester Solymsai Pickvick Kovács Némédi
Kezdeté 7 1/2 órakor.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. február hó 14-én.
Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal:

Sherry.

Operett 3 felvonásban. Irtó Adolpheu. Fordította Ruttkai György és Mérei Adolf. Zenéjét szerezte Félix Hugó. Személyek:

Mac Sherry Tollagi Popita Keleti
Jane Kornai Leonardy Szabó
Anstol Heltai Aurillac Rubos
Mistigretto Batai Katalin Tomcsányi
Este:

A hajduk hadnagya.

Operett 3 felvonásban. Irtó Rajna Ferenc. Zenéjét szerezte Czobor Károly. Személyek:

Bianchefort Szabó Hágas András Tollagi
Balathy Farkas Baroarina Tomcsányi
Kressenbronn Marton Gaston Szengyörgyi
Vivenat Giróth Scherffenberg Dénes
Aischelfshofen Heltai Szepefic Sziklai
Boronyay Imre Ráthonyi Albufera Iványi
Kezdeté 7 1/2 órakor.

KIRÁLY-SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. február hó 14-én.
Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal:

A feskék.

Operett 3 felvonásban. Szövegét egy francia vígjátékából Irtó Pásztor Árpád, zenéjét Konti József-től. Személyek:

V. Fülöp Thury Údvármester Gabányi
Roger vicomte Vécsy Zárda főnökök Erdei B.
Douboules Papp M. Testőriszt Oláh
Amélie Bánó Jeroszlevina Magay
Louison Fedák Háznagy Csoh
Raton Ferenczy A jegyző Szomori
Este:

Ugyanaz.

Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. február hó 14-én.
Délután 4 órakor mérsékelt helyárrakkal:

Berlini élet.

Este:

A modern asszony.

Irtó Ráth István.
Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1904. február hó 14-én.
Az orsz. színművészeti akadémia növendékeinek bemutató előadása. Tanár: Ujházi Ede.

A bor.

Paraszi-vígjáték 3 felvonásban. Irtó Gárdonyi Géza
Kezdeté 7 órakor.

Csütörtökön, február 19-án, a Royaltombon

Landi

Camilla bucsu-dalstélya.

Rendező: MÉRY BÉLA, Andrásy-ut 12.

Pénteken, március 5-én, a Royalban

BEHR

Teréz dalstélya.

Jegyek kizárólag Méry Béla-nál, Andrásy-ut 12. szám.

Hétfőn, március 7-én este hét és fél órakor a Royalban előadott teremben

Koenen Tilly

egyetlen dalstélya.

Jegyek 10, 8, 6, 4 és 2 koronától „Harmonia” zenemű, és zongorabeszédekben, Váci-utca 20., kaphatók.

VESTIÉ

gyermek-tisztje, tartalma: kitűnő alpesi tej.

Nisérieli csokolá feladatok 1 koronájával. A l. c. szülészneknek próbádozóknak ingyen állanak rendelkezésükre a magyarországi fővárosokban. Nisérien Nándor drogériájában, 17. Kossuth Lajos-utca.

Vászonárak

Mivel a vásznak árai napról-napra emelkedőben vannak, előmegtek sikerült még az árak emelkedése előtt nagyobb bevételért eszközölni, tehát keveset vagyunk a rakatón lévő vásznak árát meg a régi órasok áránál eladók.

Creasz vászon, fehérített, 1 vég, 23 méter	4.75
Házartási vászon, fehérített, vékonyabb, 1 vég, 23 méter	6.50
Erzsébet királyné vászon, élmeszí, 13 minőségű, 1 vég, 23 méter	7.50
Kárpáti lepedő-vászon, (varras nélkül) 150 cm széles, 1 vég, 14 méter	6.95
Madeopolan sál, 23 méter	6.25
Házi sál, minden fehérműre alkalmas, 1 vég, 23 méter	6.50
Damast-grádli, egyenlőre, csikós vagy virágos, 1 vég, 23 méter	6.95
Nanking tollszat, krém vagy piros, jóműségű, 1 vég, 23 méter	5.75
Szepességi damaszt élkező teríték, 9 személyre, 1 vég, 23 méter	2.95
Damast-ajour kávés teríték, különböző színekben, 6 személyre, 1 vég, 23 méter	2.75
Damast törülköző, szepesség, legjobb minőségű, 12 darab	3.75

Auer Ignác fia

vászon- és fehérnemű gyári raktára
Budapest, VII., Kerepesi-ut 10.
Tíz forintot meghaladó rendelvények bérmentve.
Nagy vászon mintagyűjteményt, valamint fehérnemű arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve.
Alapított 1850

Szájpadlás nélküli légszívókamrás fogorok

Fogoraink káposok, rugók és megerősítő anyagok nélkül készíthetők, tehát nem erősítették meg a gyökereikre vagy foghoz, mint a többi szájpadiás nélküli fogorok, amelyeknek oráni hátránya, hogy a gyökerek, illetve a fogak, amelyeket a fogorok elhelyezése után a fogorok munkája következtében igen hamar elpusztulnak és a fogorok használatától lesz. Fogoraink egyedül az általunk feltalált és szabadalmazott légszívókamrával erősítetnek a foghoz. Fogoraink tehát nem szükséges kivenni, de tetőz és szorított bármikor kivethetők, mindenki azonnal megszokja és ragánra kitér. Fogorainkat nem lehet megkülönböztetni a természetes fogaktól, mert szilárdan állnak. A szájpadiások hátránya folyton a szájból, amelyből az összeszűzött ki vannak záva. Fogoraink Európa legjobb államában szabadalommal bírnak és a párisi, római és brüsszeli egészségügyi kiállításokon díszoklevelekkel és aranyérmékkel lettek kitüntetve. Fogorainkat egyedül csak az általunk talált légszívókamrával készítették. Fogorainkat tetőz szorított állapotban szállítunk.

Fogorvosi és fogtechnikai rendelő-intézet
Budapest, Baross-tér 20. A keleti pályaudvarral szemben.
Csakis válaszlevéllyel ellátott levelekre feleltünk.

Pontos és legjobb
ÓRÁK
5 évi jótállás mellett.
Egyházi szent órák, keresztelő kannák, ékesorok, evőeszközök részletfizetésre is.
Javításokra és vidék megrendelésekre különös gondot fordítottunk. Árjegyzék 2000 rajzsz. ingyen és bérmentve.
POLGÁR KÁLMÁN
Budapest, Erzsébet-körút 29. szám.

Földművelhetatlan!

Jelzálogbiztosítási pénzeszköz, állandó tőkés eszengető eszközökkel. Legjobb praktikus pénzeszközrendszer-módszer. Biztosítást tölvekk ellon.
„Elzsig” No. 1. Ára 17 márká = 20 korona.
„Elzsig” No. 3. Ára 29 márká = 24 korona, bérmentve. Vámmentesen az az ellégek beküldése vagy utánvétel mellett.
„Elzsig” No. 2. Ára 30 márká = 30 kor. vámmentesen.
„Elzsig” No. 4. ellérendő székény 60 márká = 72 korona.
UJ! „Elzsig” No. 3. amely minden szíval vagy eszközény sub. áll. Kínyszer elhelyezhető. Ellérendő karmozás poltturával. Minden felület embernél nélkülözhetetlen.
„Elzsig” No. 3-nak a kivételével minden márkájú székény hossza, 35 cm. szélessége, 35 cm. magasa, súlya 4 kilog.
20.633-ik számú szabadalommal. Használati minta 180192. szám.
Ha valaki az „Elzsig” pénzeszközöi ellérendő nem székény, az az annyit jelent, hogy kedvedben helyen tárolhatod. Székény az az ellérendő székény, amelynek minden részét el lehet távolítani a beszerzésre az az pénzeszközöket mint egy másféle olcsó vagy drága pénzeszközény. Prospektusok ingyen és bérmentve.
F. Nitschke, Berlin No. 31. Ackerstrasse 132 33.

Fővárosi Takarékpénztár Kerepesi-ut 40.

kölcsönt nyújt hivatalnokoknak, heti betét vagy 3-4 havi tőkétörlesztés alapján. Váltó-lezámmóltis kereskedőknek. Személyi hitel két kezes mellett, vagy pedig bekebelezés alapján Budapest vagy környékén levő ingatlanokra, üres telkekre.

Takarékbetétek 4 1/2% mellett kamatoznak.

BUTOROK részletfizetésre!

Háló- és ebédlemezbe berendezek, valamint egyes darabok saját készítményű dívnyok, matrakok, sodronybetétek, függőlampák legújok és legjobbak mint a német előnyöztetéses feltekek mellett

Náthán Ignác, bútortelepe Budapest, VII. Erzsébet-körút 27.

ÉNZT

SORSJEGYEKRE értékpapirokra és vidéki takarékpénztár részvényekre (Visszalételezőtől kezdve szorított kiadó részletekben is), bármily összegben igen olcsón ad.

Kövér Armin bank- és váltótelepe, országgyűlési főtitkárság IV., Fencsenc-tér 9. Gró. Csizsary-palota.

Vezünk zálogházi cédulákat

régi aranyat, ezüstöt és drágaköveket eladunk legolcsóbb árak mellett, 6-12 személyre való evőeszközöket, arany és ezüstérméket a legolcsóbb árak mellett.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Grünberger Armin Béla örökösei órák és ékszerkereskedők IV., Váci-utca 30. sz. I. em. 32. Hatis-bazár.

Fényképező gépek és szerek

legjobb beszerzési forrásra VÉVER OSZKÁR fényképező cikkek raktára Békésen. Jegyzék ingyen és bérmentve.

Hölgyek figyelmébe!

F. BOYER párisi gyógyszerész

„Ondulatrice”

ha hullámosító-víz nem oly ki kellemes, melegekét hullámcsa teszi a haját, mint a sütvény, hanem mint az itt feltüntetett „Ondulatrice”-t, szép lapos, most annyira divatos, természetesen hullámos. A mai divatos hajviseletnél nélkülözhetetlen szer. Egyeztető beindítás után a haj 8-10 uszig megőrzi a hullámosságát. Orvosiag vegylenozve, aritmalmannak találott. Ezér és ezer elismeréssel, Egy dívág ára 2 kor. Magyarországi fővárosi és vidéki eladó hely: VANICSEK GYULA nő-dírtárs Bpest, Sorokár-utca 16. szám.

Kapható még Török József gyógyszerésznél Király-utca 12.

Törlesztéses pénzkölcsön SORSJEGYEKRE

A TELJES NAPI ÁR SZERINT és pedig:
Jószív-sorsjegyekre 9-10 kor.
Bazilik-sorsjegyekre 18-22 kor.
Magyar Vöröskereszt-sorsjegyekre 26-28 kor.
Olasz Vöröskereszt-sorsjegyekre 44-47 kor.
Osztrák Vöröskereszt-sorsjegyekre 74-85 kor.
A kölcsön 2 koronán kezdődő apró havi részletekben is törlesztendő. Ha sorjegyvel már másból zálogban vannak, onnan kiáltják és azokra magassággal kölcsönt adunk.
BEIFELD BANKHÁZ BUDAPEST, Károly-körút 1. szám. — Alapított 1874-ben.

A legjobb új és egyszer használt ZSÁK

vizhatlan ponyva legolcsóbban kapható FISCHER J. ponyva- és zsákarházában Budapest, V., Nádor-utca 31-33

Veszek állandóan minden mennyiségben használt zsákokat és becserelek újakra használt terményzsákokat. Ponyvakölcsönöző-intézet. Legszelebb kiszolgálás. Alapítva 1882.

Dr. Kovács kéznaszója

csakis földön alaku vésőjegyvel valódi, 3 nap alatt minden kezét gyógyvaldó és fehérré varázsol. Egy tégely ára 1.20 kor. Hozzávaló szappan 1 K.

International szörvesztő

néhány sorral használt után az arendi és kézről a szőrt és szörvetélt lenni elhívott. Egy üveg-tégely ára 5 korona. — Fővárosi: Budapest, VI., Gyár-utca 17. szám. Megjelle t. „Töltött-tükök” kívánatra ingyen és bérmentve.

Dr. Kovács Ernő gyógyszerésznél

Budapest, VI., Gyár-utca 17. szám. Megjelle t. „Töltött-tükök” kívánatra ingyen és bérmentve.

Sorsjegyvevők figyelmébe!

Sorsjegyvevők előtt, aki akár kézpénztár akár részletfizetésre kíván venni, forduljon bizalommal hozzánk. Sehol sem volt előtől egyelőn. Nincs túfizetés, nem részletfizetés kényezér! Amennyit tudjon és látogjon. Sorsjegyekre, értékpapirokra, valamint vidéki takarékpénztárak részvényeire a legmagassabb kölcsönökkel adjuk előnyös feltételek mellett.
Bármennyi felvilágosítással készséggel szolgálunk.
Sorsjegy Letéti-Bank Budapest, VIII., József-körút 16. Ügyelők minden helységben kerestetnek.

HOLLANDI

életbiztosító részvénytársaság (Algemeene Maatschappij van Levensverzekering in Lijfrente) BUDAPEST, VIII., Kerepesi-ut 1, (A nemesi színház bérházában.) Igazgató: TOLNAY LAJOS, vezérnök: STIGLITZ IMRE.

1902. év végéig 250 millió korona biztosítás kötöttet

A társaság mindennemű biztosítást elfogad, melynek alapját az emberi élet képezi, a nő-tökébiztosítást, túléles és halál-nyugdíjbiztosítást, azonnali kezdődés és elhalasztott életjáradékokat, kifizetésű biztosításokat gyermekre részre stb. Bővebb felvilágosítással szolgál a magyarországi vezérképviselet Budapestben, valamint a vidéki képviselők.

Referenciákat a Magyar Államnép hitelbank ad.

Kivonat a díjtáblázatokról		A tőke elhalálásra alkal-mával futódnó		A tőke 20 év után vagy idősebb elhalál-lásra alkal-mával azonnali futódnó	
Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.	Kor.
25	1.80	34	2.30	43	3.10
26	1.84	35	2.38	44	3.30
27	1.88	36	2.46	45	3.52
28	1.93	37	2.54	46	3.76
29	1.98	38	2.63	47	4.02
30	2.03	39	2.72	48	4.30
31	2.09	40	2.82	49	4.60
32	2.16	41	2.94	50	4.92
33	2.23	42	3.04	51	5.28
		43	3.16	52	5.68
		44	3.30	53	6.12
		45	3.46	54	6.60
		46	3.64	55	7.12
		47	3.84	56	7.68
		48	4.06	57	8.28
		49	4.30	58	8.92
		50	4.56	59	9.60
		51	4.84	60	10.32
		52	5.14	61	11.08
		53	5.46	62	11.88
		54	5.80	63	12.72
		55	6.16	64	13.60
		56	6.54	65	14.52
		57	6.94	66	15.48
		58	7.36	67	16.48
		59	7.80	68	17.52
		60	8.26	69	18.60
		61	8.74	70	19.72
		62	9.24	71	20.88
		63	9.76	72	22.08
		64	10.30	73	23.32
		65	10.86	74	24.60
		66	11.44	75	25.92
		67	12.04	76	27.28
		68	12.66	77	28.68
		69	13.30	78	30.12
		70	13.96	79	31.60
		71	14.64	80	33.12
		72	15.34	81	34.68
		73	16.06	82	36.28
		74	16.80	83	37.92
		75	17.56	84	39.60
		76	18.34	85	41.32
		77	19.14	86	43.08
		78	19.96	87	44.88
		79	20.80	88	46.72
		80	21.66	89	48.60
		81	22.54	90	50.52
		82	23.44	91	52.48
		83	24.36	92	54.48
		84	25.30	93	56.52
		85	26.26	94	58.60
		86	27.24	95	60.72
		87	28.24	96	62.88
		88	29.26	97	65.08
		89	30.30	98	67.32
		90	31.36	99	69.60
		91	32.44	100	71.92

